

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността
на българската икономика” 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

Министерство на икономиката
Европейски фонд за регионално развитие
Оперативна програма
„Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013

ОКОНЧАТЕЛЕН ДОКЛАД

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА” 2007 – 2013

ОДОБРИЛ:

РЪКОВОДИТЕЛ НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН

Дата:

СОФИЯ, 2017 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	4
1. ИДЕНТИФИКАЦИЯ	6
2.1 ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ И АНАЛИЗ НА НАПРЕДЪКА	6
2.1.1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА МАТЕРИАЛНИЯ НАПРЕДЪК НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА:	6
* ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ.	7
2.1.2. ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ (ВСИЧКИ ФИНАНСОВИ ДАННИ СЕ ИЗРАЗЯВАТ В ЕВРО)	18
2.1.3. ИНФОРМАЦИЯ ЗА РАЗБИВКАТА НА УСВОЯВАНЕТО НА ФОНДОВЕТЕ	19
2.1.4. ПРЕДОСТАВЯНА ПОМОЩ ПО ЦЕЛЕВИ ГРУПИ	19
2.1.5. ВЪЗСТАНОВЕНА ИЛИ ПОВТОРНО ИЗПОЛЗВАНА ПОМОЩ	22
2.1.6. АНАЛИЗ НА КАЧЕСТВОТО	22
2.2. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПАЗВАНЕ ПРАВОТО НА ОБЩНОСТТА	35
2.3. СРЕЩНАТИ ЗНАЧИТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ЗА РАЗРЕШАВАНЕТО ИМ	35
2.4. ИЗМЕНЕНИЯ В КОНТЕКСТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО)	39
2.5. ЗНАЧИТЕЛНО ИЗМЕНЕНИЕ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛЕН 57 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1083/2006 (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО)	45
2.6. ДОПЪЛВАНЕ С ДРУГИ ИНСТРУМЕНТИ	45
2.6.1. СЪГЛАСУВАНОСТ И ДОПЪЛНЯЕМОСТ С ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ	45
2.6.2. СЪГЛАСУВАНОСТ И ДОПЪЛНЯЕМОСТ С ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”	45
2.6.3. СЪГЛАСУВАНОСТ И ДОПЪЛНЯЕМОСТ С ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ”	46
2.7. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА	46
2.7.1. МЕРКИ ЗА МОНИТОРИНГ ПО ОП „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ”	46
2.7.2. КОМИТЕТ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ОП „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ”	47
2.7.3. МЕРКИ ЗА ОЦЕНКА НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА	47
2.8. НАЦИОНАЛЕН РЕЗЕРВ ЗА РЕЗУЛТАТНА РАБОТА (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО И САМО В ГОДИШНИЯ ДОКЛАД ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО ЗА 2010 Г.)	50
3. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПО ПРИОРИТЕТИ	50
3.1. ПРИОРИТЕТ 1	50
3.1.1. ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И АНАЛИЗ НА НАПРЕДЪКА	50
3.1.2. АНАЛИЗ НА КАЧЕСТВОТО	53
3.1.3. ДОКАЗВАНЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ НАСЪРЧАВАНЕТО НА РАВНИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ НА МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ, КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО.	61
3.1.4. АНАЛИЗ НА УСВОЯВАНЕТО НА ФОНДОВЕТЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 34, ПАРАГРАФ 2 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1083/2006. ЗА ПРОГРАМИ ПО ЛИНИЯ НА ЕСФ, ИНФОРМАЦИЯТА, ИЗИСКВАНА В ЧЛЕН 10 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1081/2006.	61
3.1.5. СПИСЪК НА НЕЗАВЪРШЕНИТЕ ОПЕРАЦИИ И ГРАФИК ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕТО ИМ (САМО В ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДОКЛАД).	61
3.1.6. СРЕЩАНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ЗА РАЗРЕШАВАНЕТО ИМ	61
3.2 ПРИОРИТЕТ 2	62
3.2.1. ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И АНАЛИЗ НА НАПРЕДЪКА	62
3.2.2. АНАЛИЗ НА КАЧЕСТВОТО	69
3.2.3. ДОКАЗВАНЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ НАСЪРЧАВАНЕТО НА РАВНИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ НА МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО).	79
3.2.4. АНАЛИЗ НА УСВОЯВАНЕТО НА ФОНДОВЕТЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 34, ПАРАГРАФ 2 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1083/2006. ЗА ПРОГРАМИ ПО ЛИНИЯ НА ЕСФ, ИНФОРМАЦИЯТА, ИЗИСКВАНА В ЧЛЕН 10 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1081/2006.	79
3.2.5. СПИСЪК НА НЕЗАВЪРШЕНИТЕ ОПЕРАЦИИ И ГРАФИК ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕТО ИМ (САМО В ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДОКЛАД).	79
3.2.6. СРЕЩАНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ЗА РАЗРЕШАВАНЕТО ИМ	79
3.2.7. СЕРИОЗНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ ПО РЕДА НА ЧЛЕН 62, ПАРАГРАФ 1, БУКВА (Г) (I) ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1083/2006.	80
3.3 ПРИОРИТЕТ 3 „ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА”	80
3.3.1. ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И АНАЛИЗ НА НАПРЕДЪКА	80
3.3.2. АНАЛИЗ НА КАЧЕСТВОТО	83
3.3.3. ДОКАЗВАНЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ НАСЪРЧАВАНЕТО НА РАВНИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ НА МЪЖЕТЕ И	

ЖЕНИТЕ КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО.	87
3.3.4 АНАЛИЗ НА УСВОЯВАНЕТО НА ФОНДОВЕТЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 34, ПАРАГРАФ 2 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1083/2006. ЗА ПРОГРАМИ ПО ЛИНИЯ НА ЕСФ, ИНФОРМАЦИЯТА, ИЗИСКВАНА В ЧЛЕН 10 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1081/2006.	87
3.3.5 СПИСЪК НА НЕЗАВЪРШЕНИТЕ ОПЕРАЦИИ И ГРАФИК ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕТО ИМ (САМО В ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДОКЛАД).	87
3.3.6 СРЕЩАНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ЗА РАЗРЕШАВАНЕТО ИМ.	87
3.3.7 СЕРИОЗНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ ПО РЕДА НА ЧЛЕН 62, ПАРАГРАФ 1, БУКВА (Г) (І) ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1083/2006.	88
3.4 ПРИОРИТЕТ 4 „УКРЕПВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПАЗАРНИ ПОЗИЦИИ НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА”	88
3.4.1 ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И АНАЛИЗ НА НАПРЕДЪКА	91
3.4.2 АНАЛИЗ НА КАЧЕСТВОТО	92
3.4.3 ДОКАЗВАНЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ НАСЪРЧАВАНЕТО НА РАВНИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ НА МЪЖЕТЕ И ЖЕНИТЕ КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО	93
3.4.4 АНАЛИЗ НА УСВОЯВАНЕТО НА ФОНДОВЕТЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 34, ПАРАГРАФ 2 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1083/2006. ЗА ПРОГРАМИ ПО ЛИНИЯ НА ЕСФ, ИНФОРМАЦИЯТА, ИЗИСКВАНА В ЧЛЕН 10 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1081/2006	93
3.4.5 СПИСЪК НА НЕЗАВЪРШЕНИТЕ ОПЕРАЦИИ И ГРАФИК ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕТО ИМ (САМО В ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДОКЛАД)	93
3.4.6 СРЕЩНАТИ ЗНАЧИТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ЗА РАЗРЕШАВАНЕТО ИМ	93
3.5 ПРИОРИТЕТНА ОС 5 „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ“	94
4. ПРОГРАМИ ПО ЛИНИЯ НА ЕСФ: СЪОТВЕТСТВИЕ И КОНЦЕНТРАЦИЯ	94
5. ПРОГРАМИ ПО ЛИНИЯ НА ЕФРР/КФ ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО)	94
5А. ПРОГРАМИ ПО ЛИНИЯ НА ЕФРР/ КФ: ЕКОЛОГИЧНИ ПРОЕКТИ С ОБЩ РАЗМЕР НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ РАЗХОДИ, РАВЕН ИЛИ ПО-ВИСОК ОТ 25 МИЛИОНА ЕВРО И РАВЕН ИЛИ ПО-НИСЪК ОТ 50 МИЛИОНА ЕВРО (АКО Е ПРИЛОЖИМО)	95
6. ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ	95
6.1 ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРИ/ ЗАПОВЕДИ ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА МОНИТОРИНГ	96
6.2 ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ	97
7 ИНФОРМИРАНЕ И ПУБЛИЧНОСТ	100
8 ПРИЛОЖЕНИЯ:	105

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АД	Акционерно дружество
АДФИ	Агенция за държавна финансова инспекция
АМС	Администрация на Министерския съвет
АОП	Агенция за обществени поръчки
АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
АХУ	Агенция за хората с увреждания
БАИ	Българска агенция за инвестиции
БВП	Брутен вътрешен продукт
БИМ	Български институт по метрология
БИС	Български институт за стандартизация
БНБ	Българска народна банка
ГД ЕФК	Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ДАМТН	Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
ДФП	Договор за безвъзмездна финансова помощ
ДВ	Държавен вестник
ДКЕВР	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране
ЕБВР	Европейска банка за възстановяване и развитие
ДО	Договарящ орган
ЕИФ	Европейски инвестиционен фонд
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЕСП	Европейска сметна палата
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗДП	Закон за държавните помощи
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗМСП	Закон за малките и средните предприятия
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗЮЛНЦ	Закон за юридическите лица с нестопанска цел
ИА „БСА“	Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“
ИАНМСП	Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия
ИСИС	Иновационна стратегия за интелигентна специализация
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в Република България
ИТ	Информационни технологии
КИД	Код на икономическа дейност
КН	Комитет за наблюдение
КП	Комуникационен план
КФ	Кохезионен фонд
МЗ	Междинно звено
МИ	Министерство на икономиката
МИЕ	Министерство на икономиката и енергетиката
МОН	Министерство на образованието и науката
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МС	Министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
МФ	Министерство на финансите
НИРД	Научноизследователска и развойна дейност
ЦКЗ	Централно координационно звено
НПО	Неправителствена организация

НПР	Национална програма за реформи
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
ИА "ОСЕС"	Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“
ОП	Оперативна програма
ОО	Одитен орган
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОП РЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОП РР	Оперативна програма „Регионално развитие“
ОПК	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
ОПРКБИ	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПЧИ	Преки чуждестранни инвестиции
РМС	Решение на Министерския съвет
РУО	Ръководител на Управляващия орган
СП	Счетоводство и плащания
СМР	Строително-монтажни работи
СУ	Система за управление
СУК	Система за управление и контрол на ОПК
СФ	Структурни фондове
УО	Управляващ орган
ХФ	Холдингов фонд

1. ИДЕНТИФИКАЦИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА	Съответна цел: „Сближаване”
	Съответен район, отговарящ на условията: Република България
	Програмен период: 2007-2013
	Номер на програмата (номер по ССИ No): 2007BG161PO003
	Наименование на програмата: Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013
ГОДИШЕН ДОКЛАД ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО	Отчетна година: 2007 г. - 2015 г.
	Дата на одобрение на Окончателния доклад от Комитета за наблюдение: 2016 г.

Окончателният доклад за изпълнението на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. (ОПРКБИ) е изготвен съгласно Приложение XVIII към Регламент (ЕО) № 1828/2006 и т. 5.2. от Насоките на ЕК относно приключването на оперативните програми.

2. ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА

2.1 Постигнати резултати и анализ на напредъка

2.1.1. Информация за материалния напредък на оперативната програма:

Източник на данните за показателите, представляващи индикатори за същност (контекст) на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 (ОПК) е Статистическата служба на Европейския съюз - Евростат и НСИ. Данните за стойностите на показателите по години за периода 2007-2015 г. са актуализирани от НСИ.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо ¹
Показател 1: БВП на глава от населението в СПС (ЕС-28 =100)	Постигнати резултати ²	41%	43%	44%	45%	45%	46%*	46%*	46%*	n.a	46 %
	Цел ³	0						51.2 %		52.0 %	52.0%
	Изходно положение ⁴	32.1%									
Показател 2: Разходи за НИРД в % от БВП**	Постигнат резултат	0.43%	0.45%	0.49%	0.56%	0.53%	0.60%	0.63%	0.79%	0.96%	0.96%
	Цел	0						1.15 %		1.20 %	1.20 %
	Изходно положение	0.51%									
Показател 3: Експорт/ БВП**	Постигнат резултат	52.4%	52.5%	42.3%	50.2%	59.1%	60.8%	64.7%	65%*	64.1%	64.1 %
	Цел	0						89.77%		91.0 %	91.0 %
	Изходно положение	60.8%									
Показател 4: Енергийна интензивност на икономиката (кгое за 1 000 евро) ***	Постигнат резултат	731	683	625	637	674	644	589	608	n.a	608
	Цел	0						1250.00		1150.00	1150.00
	Изходно положение	1628.16									

¹ В колона Общо са посочени данните за 2015 г.

² Постигнатите резултати следва да бъдат кумулативно изразени – стойността на показателя следва да е общата стойност, постигната до края на отчетната година. Резултатите, постигнати през изминали години, могат да бъдат актуализирани при представянето на следващи годишни доклади за изпълнението, ако е налице по-точна информация.

³ Целта може да бъде посочвана за всяка година или за целия програмен период.

⁴ Изходното положение се посочва само за първата година, когато информацията за него е налице, освен ако се използва концепцията за динамично изходно положение.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо ¹
Показател 5: Обем чуждестранни и инвестиции като % от БВП***	Постигнат резултат	46.74 %	51.57 %	54.78 %	57.85 %	52.42 %	52.33 %	55.56%	50.5%	51.15%	51.15 %
	Цел	0						32.8 %		34.5 %	34.5 %
	Изходно положение	26.2%									

* Предварителни данни.

** Данните по показател Експорт/БВП са с източник статистически изследвания по показател Износ на стоки и услуги/БВП, провеждани от НСИ. Данните за стойността на показателя по години са актуализирани въз основа на преизчисляване, извършено от НСИ, поради ревизия на БВП за периода 2007-2014 година.

*** Съотношение между бруното вътрешно енергийно потребление на база реално отчетените количества енергия (в килограми нефтен еквивалент) и БВП (по постоянни цени за 2005 г. в евро). Данните за стойността на показателя по години са актуализирани въз основа на преизчисляване, извършено от НСИ с ревизирани данни за Брутният вътрешен продукт (БВП) за периода 2007-2014 година.

****Съотношение между стойността на преките чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор към БВП по текущи цени за съответната година. Данните за стойността на показателя по години са актуализирани въз основа на преизчисляване, извършено от НСИ поради ревизия на БВП за периода 2007-2014 година.

Въз основа на представените по-горе данни за изпълнението на показателите за контекст на оперативната програма се забелязва ясно изразена положителна тенденция на нарастване на индикатор на БВП от глава в ППС спрямо ППС и нарастването е от 40% на 47,0% от средните стойности за ЕС 28. Тази динамика е положителна и за останалите показатели по програмата. Приносът на ОПРКБИ към макроикономическите показатели на България за 2015 г. е индиректен, като целевите стойности заложи в ОПРКБИ надвишават отчетените стойности в Евростат и НСИ. Това се дължи най-вече на факта, че финансирането на МСП по програмата се осъществява в последните години на периода на изпълнение на програмата, т.е. то е неравномерно и ефектите върху макроикономическите показатели не са се проявили в пълна степен.

При отчитане на обстоятелството, че цялостното въздействие върху българската икономика на предоставените по ОПРКБИ средства не може да бъде измерено в най-пълна степен и въз основа на оценката, извършена на база данни от иконометричния модел СИБИЛА 2.0⁵. за оценка на ефектите от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС върху икономиката на България, може да се направи заключението, че изпълнението на оперативната програма към 30.06.2016 г. има общ положителен ефект върху основните макроикономически показатели, като най-сериозен е приносът по отношение на показателя ръст на частните инвестиции (2.2%). Увеличението на частните инвестиции е свързано с факта, че инвестициите по линия на оперативната програма привличат допълнителни инвестиции от страна на предприятията, изпълняващи европейски проекти. Подобрената конкурентоспособност на предприятията в резултат на интервенциите и разширяването на дейността им е свързана и с необходимостта от наемане на нови служители, откъдето се проявява и ефектът, свързан с увеличение на заетостта (1.0%), намаляване на безработицата (-0.5 п.п) и съответно повишение на средната заплата и оттам на частното потребление (1.3%). Видно от данните, посочени в таблицата по-долу изпълнението на ОПК за периода 2007-2015 г. е повлияло положително върху създаването на нови работни места подобряване на конкурентоспособността, ефективността на предприятията и насърчаване на инвестиционната активност.

Макроикономически показател	Ефект към 2016 г.
БВП	1.1%
Износ на стоки и услуги	1.0%
Внос на стоки и услуги	1.3%
Текуща сметка, % от БВП	-0.1 п.п.
Частно потребление	1.3%
Частни инвестиции	2.2%
Заетост (15-64 г.), хил.	1.0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-0.5 п.п.
Средна работна заплата	1.0%
Инфлация по ХИПЦ	0.4%

⁵ SIBILA (Simulation of Bulgaria's Investment in Long-term Advance), разработен въз основа на европейската практика за оценка на въздействието на Структурните фондове. Повече информация за модела: <http://www.efunds.bg/bg/page/872>

Анализът на резултатите от извършената оценка показва, че изпълнението на програмата има съществен положителен ефект за постигането на икономически растеж - БВП към 30.06.2016 г. е с 1.1 % по-висок в сравнение със стойността, която би била постигната без изпълнението на интервенциите по ОПК. Инфлацията, частното потребление и частните инвестиции също са повлияни положително с ефекти съответно 0.4 %, 1.3 % и 2.2 % над базисния сценарий. Изпълнението на програмата е довело до нарастване на вноса на стоки и услуги с 1.3 %, като основна причина за това е ниската суровинна обезпеченост, и съответно вноса на по-високо производителни и ресурсно ефективни технологии и оборудване. В същото време е отчетено нарастване с 1.0 % на износа на стоки и нефакторни услуги, което се дължи на приноса на ОПК за подобряване на конкурентните позиции на българските предприятия чрез осигуряването на по-висока производителност на труда и ефективност на производствените процеси. В краткосрочен план нетният ефект върху платежния баланс на страната е леко отрицателен, тъй като вносът нараства с по-високи темпове от износа, но в дългосрочен план въздействието на оперативната програма върху нетния износ се очаква да промени своя знак.

Индикатори на ниво оперативна програма (въздействие/резултат/базов) ключови индикатори

Стойностите на индикаторите на ниво оперативна програма, посочени в таблицата по-долу, отразяват постигнатия напредък от изпълнението на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедурите по Приоритетни оси 1 и 2 на ОПРКБИ през периода на изпълнение на програмата 2007-2015 г. От началото на изпълнение на ОПК до 30.11.2016 г. реално изплатените средства по приоритетни оси 1 и 2 на ОПК възлизат на 1.42 млрд. лв. (725 млн. евро) по 2 535 договора/заповеди, като финансовото изпълнение на програмата достига 97.3 %, което демонстрира постигнатия значителен напредък по отношение на степента на изпълнение на всички индикатори на ниво оперативна програма за периода 2007 – 2015 г.).

Предвид комплексния си и много целеви подход, в ОПРКБИ има заложен многобройни материални и финансови показатели, отнасящи се до оценка на конкурентоспособността на българската икономика и нейната еволюция. Чрез извършените интервенции ОПРКБИ оказва влияние върху БВП, външнотърговската дейност, иновационните процеси и ИКТ технологиите, подобряване на капацитета на малките и средните предприятия, създаването на работни места, стимулирането на научноизследователската дейност и енергийната ефективност на икономиката. Това рефлектира позитивно върху заетостта и общата икономическа активност в страната за периода на изпълнение на програмата 2007-2015 г. Въпреки сериозните и дълготрайни ефекти на световната икономическа криза в България, която хронологически съвпада с програмния период, българската икономика през този период отчита ясно изразена положителна динамика. По отношение на централния в рамките на Лисабонската стратегия приоритет „Иновации“, ОПРКБИ има изключително ясно изразен принос в повишаването на интензитета на разходите за НИРД в БВП, като за периода 2014-2015 г. програмата е генерирала близо $\frac{1}{4}$ от общите разходи за НИРД в страната⁷.

Посочените в таблицата по-долу данни относно степента на постигане на целите на заложените ключови индикатори ясно показват, че в резултат от изпълнението на ОПРКБИ са постигнати силно изразени положителни ефекти както на ниво обща заетост, така и в областта на извършването на научна и развойна дейност. Отчетените стойности на показателите по-долу също така демонстрират и въздействието, което програмата е оказала върху модернизацията на българските производствени мощности и подобряването на въвеждането на ИКТ системи в предприятията. Изпълнението на сключените 2588 договори/заповеди по програмата е генерирало дейност на над 11 000 фирми подизпълнители, което е ясен индикатор за мащабните „външни ефекти“ на ОПРКБИ в българската икономика. Към тези данни следва да се посочат и осъществените 9493 индивидуални финансираня

⁶ Данните са представени в Доклад „Фондовете на ЕС в България“ за оценка на макроикономическите ефекти от изпълнението на програмите, съфинансирани със средства от ЕС за периода 2007 -2016 г., при използване на модела СИБИЛА (Simulation Model of Bulgaria's Investment in Long-term Advance – SIBILA).

⁷ Съгласно изготвено предварително резюме от извършена от външен изпълнител последваща оценка на изпълнението, резултатите и въздействието на ОПРКБИ 2007-2013 г.

на микро, малки и средни предприятия чрез кредити или дялови финасирания в рамките на инициативата "JEREMIE".

Приносът на ОПРКБИ за постигане на целите, посочени в член 9, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 за конкурентоспособност, заетост и специфичните насоки, посочени в ОВ L 205 стр. 21 от 06/08/2005, отнасящи се до постигането на пълна заетост, качеството на работа, социалната и териториална кохезия и посрещането на нуждите на пазара на труда и други релевантни механизми относно заетостта е несъмнен. Чрез директните си интервенции в областта на иновациите и стимулирането на научно-изследователска дейност и технологичното обновление ОПРКБИ спомага както за подобряване на националната иновационна система и наукоемкостта на българската икономика така и за повишаване дела на високотехнологичните производства в БВП.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
Показател 1 <i>Core indicator</i> Брой създадени работни места	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	Общо: 19 работни места, в т. ч. 7 за жени и 12 за мъже	Общо: 624 работни места, в т. ч. 273 за жени и 351 за мъже	Общо: 756 работни места, в т. ч. 318 за жени и 438 за мъже	Общо: 1371 работни места, в т. ч. 611 за жени и 760 за мъже	Общо: 1740 работни места, в т. ч. 614 за жени и 1126 за мъже	Общо: 1508 работни места, в т. ч. 518 за жени и 990 за мъже	Общо: 2271 работни места, в т. ч. 1008 за жени и 1263 за мъже	Общо: 8289 работни места, в т. ч. 3349 за жени и 4940 за мъже
	<i>Цел</i>	0			626					2120	2 120
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 2 <i>Core indicator</i> Брой НИРД проекти	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	10 броя, в т.ч.: 10 малки предприятия	21 броя, в т.ч.: 2 микро предприятия, 5 малки предприятия, 8 средни предприятия и 6 големи предприятия	96 броя, в т.ч.: 37 микро предприятия, 38 малки предприятия, 11 средни предприятия и 10 големи предприятия	323 броя, в т.ч.: 123 микро предприятия, 95 малки предприятия, 59 средни предприятия и 46 големи предпри	450 броя, в т.ч.: 162 микро предприятия, 148 малки предприятия, 78 средни предприятия и 62 големи предприятия

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
										ятия	
	<i>Цел</i>	0			85					275	275
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 3 <i>Core indicator</i> Брой проекти за сътрудничество предприятия – изследователски институции	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0	0	37 броя, в т.ч.: 16 микро предприятия, 14 малки предприятия, 3 средни предприятия и 4 големи предприятия	45 броя, в т.ч.: 33 микро предприятия, 8 малки предприятия, 3 средни предприятия и 1 големи предприятия	82, в т.ч.: 49 микро предприятия, 22 малки предприятия, 6 средни предприятия и 5 големи предприятия
	<i>Цел</i>	0			30					110	110
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 4 <i>Core indicator</i> Брой създадени НИРД работни места	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	Общо: 68 работни места , в т. ч. 30 за жени и 38 за мъже	Общо: 4 работни места , в т. ч. 1 за жени и 3 за мъже	Общо: 244 работни места , в т. ч. 61 за жени и 183 за мъже	Общо: 558 работни места , в т. ч. 167 за жени и 391 за мъже	Общо: 874 работни места , в т. ч. 259 за жени и 615 за мъже

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
	<i>Цел</i>	0			0					110	110
	<i>Изходно положение</i>	0									0
Показател 5*	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	8 броя, в т.ч.:	45 броя, в т.ч.:	119 броя, в т.ч.:	159 броя, в т.ч.:	315 броя, в т.ч.:	297 броя, в т.ч.:	540 броя, в т.ч.:	1483
Брой инвестиционни проекти				6 малки предприятия и	3 микро предприятия, 29 малки предприятия, 11 средни предприятия и 2 големи предприятия	5 микро предприятия, 45 малки предприятия, 53 средни предприятия и 16 големи предприятия	22 микро предприятия, 56 малки предприятия, 60 средни предприятия и 21 големи предприятия	31 микро предприятия, 147 малки предприятия, 117 средни предприятия и 20 големи предприятия	36 микро предприятия, 123 малки предприятия, 128 средни предприятия и 10 големи предприятия	173 микро предприятия, 137 малки предприятия, 168 средни предприятия и 62 големи предприятия	
	<i>Цел</i>	0			300					1100	1 100
	<i>Изходно</i>	194									

* Индикатор 5 „Брой инвестиционни проекти” не е идентифициран и отчитан, като core indicator, защото отчита всички подкрепени по програмата предприятия, в т.ч. МСП и големи предприятия.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
	<i>положение</i>										
Показател 6 <i>Core indicator</i> Създадени инвестиции (млн. евро)	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	728 357,35 евро – общо в подкрепените предприятия в т.ч: 326 631,46 евро – създадени инвестиции в малки предприятия 401 725,89 евро – създадени инвестиции в средни предприятия	28 130 146,56 евро – общо в подкрепените предприятия в т.ч: 1 606 488,15 евро създадени инвестиции в микро предприятия 14 748 932,85 евро – създадени инвестиции в малки предприятия 10 092 227,48 евро – създадени инвестиции в средни предприятия 1 682 498,08	79 538 286,28 евро – общо в подкрепените предприятия в т.ч: 1 278 520,25 евро създадени инвестиции в микро предприятия 17 359 177,14 евро – създадени инвестиции в малки предприятия 27 407 018,14 евро – създадени инвестиции в средни предприятия	116 676 евро – общо в подкрепените предприятия в т.ч: 4 168 282,86 евро създадени инвестиции в микро предприятия 23 431 951,97 евро – създадени инвестиции в малки предприятия 31 692 036,30 евро – създадени инвестиции в средни предприятия	232 717 евро – общо в подкрепените предприятия в т.ч: 12 138 евро създадени инвестиции в микро предприятия 65 050 евро – създадени инвестиции в малки предприятия 104 568 евро – създадени инвестиции в средни предприятия	250 980 евро – общо в подкрепените предприятия в т.ч: 23 284 евро създадени инвестиции в микро предприятия 57 965 евро – създадени инвестиции в малки предприятия 98 793 евро – създадени инвестиции в средни предприятия	509 204 евро – общо в подкрепените предприятия в т.ч: 120 518 евро създадени инвестиции в микро предприятия 100 558 евро – създадени инвестиции в малки предприятия	1 217 975 738,85 евро

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
					евро – създадени инвестиции в големи предприятия	33 493 570,75 евро – създадени инвестиции в големи предприятия	57 383 773,7 3 евро – създадени инвестиции в големи предприятия	50 960 160,18 евро – създадени инвестиции в големи предприятия	70 938 250,70 евро – създадени инвестиции в големи предприятия	154 861 552,15 евро – създаде ни инвести ции в средни предпри ятия 133 266 000,69 евро – създаде ни инвести ции в големи предпри ятия	
	<i>Цел</i>	0			200 млн.евро					570 млн.евр о	570 млн.евро
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 7 Core indicator Брой проекти за подобряване	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	65 броя, в т.ч.: 9 микро предприятия, 34 малки	30 броя, в т.ч.: 2 микро предприятия, 6 малки	38 броя, в т.ч.: 5 микро предприятия, 15 малки	61 броя, в т.ч.: 6 микро предприятия, 27 малки	60 броя, в т.ч.: 9 микро предприятия, 24 малки	179 броя, в т.ч.: 43 микро предпри	433

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
на ИКТ в предприятията					предприятия, 20 средни предприятия и 2 големи предприятия	предприятия, 22 средни предприятия и 0 големи предприятия	предприятия, 14 средни предприятия и 4 големи предприятия	предприятия, 23 средни предприятия и 5 големи предприятия	предприятия, 22 средни предприятия и 5 големи предприятия	ятия, 51 малки предпри ятия, 49 средни предпри ятия и 36 големи предпри ятия	
	Цел	0			9					33	33
	Изходно положение	32									
Показател 8 <i>Core indicator</i>	Постигнати результати	0	0	0	0	0	0	5	90	223	318
	Цел	0			0					80	80
	Изходно положение	0									
Брой проекти за възобновяеми енергийни източници.	Постигнати результати	0	0	0	0	0	0				0
	Цел	0			21 GwH			36 GwH		Последв аща оценка	36 GwH
	Изходно положение	20 Gw H									
Показател 9 <i>Core indicator</i>	Постигнати результати	0	0	0	0	0	0				0
	Цел	0			21 GwH			36 GwH		Последв аща оценка	36 GwH
	Изходно положение	20 Gw H									
Допълнителен капацитет за производство на възобновяема енергия ⁸											

⁸ Показател 9 (Core indicator) „Допълнителен капацитет за производство на възобновяема енергия“ е отпаднал с изменението на ОПК, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г.;

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
		(енергия от вятър за 2006 г.)									
Показател 10	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	11	150 ⁹	237	351	470	336	484	2039
<i>Core indicator</i>	<i>Цел</i>	0			553					2219	2 219
Брой проекти в подкрепа на бизнеса, предприемачеството и новите технологии	<i>Изходно положение</i>	0									

Анализ на постигнатия материален напредък от изпълнението на ОПК 2007-2013 е представен в т. 2.1.6 „Анализ на качеството“ от доклада.

⁹ В годишните доклади за 2010 г. и 2011 г. е допусната грешка, като за Показател 10 „Брой проекти в подкрепа на бизнеса, предприемачеството и новите технологии“ е посочена стойност 162. В действителност през 2010 г. са разплатени окончателно 150 ДБФП, т.е. налице са 150 проекта в подкрепа на бизнеса, предприемачеството и новите технологии.

Индикатори за въздействие

Източник на данните за показател „Продуктивност на труда“ е публикуваната в Евростат информация. Този индикатор оценява продуктивността на националната икономика спрямо средната за Европейския съюз (ЕС 28) производителност на труда на едно заето лице, без да се разграничават заетите на пълно и непълно работно време. Данните са представени в стандарт на покупателна способност, за да се елиминира влиянието на ценовите равнища между страните. Данните за показател „Принос на МСП в БВП“ са изразени като дял на добавената стойност по факторни разходи на МСП от общата добавена стойност за страната на отчетените нефинансови предприятия въз основа на предоставената от НСИ статистическа информация.

Индикатори		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо ¹⁰
Продуктивност на труда (ЕС27=100)* Определение: количество произведена продукция на единица труд.	<i>Постигнат резултат</i>	38.3 %	40.4 %	41.1 %	42.1%	42.4%	43.6%	43.1%	43.7%	44.5%	44.5%
	<i>Цел</i>	36.4%	37.8%	39.2%	40.8%	42.4%	44.0%	45.6%			
	<i>Изходно положение</i>	34.1 %									
Принос на МСП в БВП** Определение: % на МСП като дял в БВП от частните фирми	<i>Постигнат резултат</i>	60.0%	65.7%	64.6%	62.4%	61.9%	64.6%	66.6%	67%	66.1%	66.1%
	<i>Цел</i>	23.2%	25.7%	27.3%	28.5%	29.6%	30.1%	32.3%			
	<i>Изходно положение</i>	2004 – 22.2%									

* Данните за стойността на показателя по години са актуализирани въз основа на преизчисляване, извършено от Евростат.

** Данните за стойността на показателя са изчислени при прилагане на методология на структурна бизнес статистика и са актуализирани по години въз основа на преизчисляване, извършено от НСИ.

Съгласно представените данни за индикаторите за въздействие, посочени в таблицата по-горе, по показател „Продуктивност на труда“ е налице почти пълно постигане на целевата стойност – отчетената стойност на този индикатор за 2013 г. достига 94,51 % от заложената цел (43.1 % спрямо целеви 45,6 % за 2013 г.), като за 2014 г. и 2015 г. отчетените стойности на показателя нарастват съответно до 43,7% и 44,5%. Данните показват ясно изразена положителна тенденция на покачване на показателя, като през годините на изпълнение на програмата изцяло са постигнати и надвишавани заложените целеви стойности.

По отношение на втория индикатор за въздействие „Принос на МСП в БВП“, данните за отчетените стойности показват, че към края на 2014 г. приносът на МСП към БВП надвишава почти 2 пъти целевата стойност (67% спрямо последно заложената целева стойност за 2013 г. от 32,3%).

Въз основа на представените по-горе данни в т.2.1.1. относно изпълнението на показателите за контекст, въздействието на ОПРКБИ върху социално-икономическото развитие на национално ниво може да бъде оценено като силно положително и смекчаващо проявлението на световната икономическа и финансова криза в България. Повишената търговска интегрираност на икономиката, изразена в дял на износа от БВП, се повишава, което ясно показва разширяването на външните пазарни дялове на българското производство, като освен директното подпомагане на експортните дейности по ОПРКБИ цялостното изпълнение на програмата подобрява експортния потенциал на българските предприятия. Налице са положителни тенденции на повишаване на разходите за НИРД в икономиката, особено от частните и чужди източници за финансиране на НИРД. Към тези отчетени подобрения трябва да бъде добавено и подобрението на енергийната интензивност на икономиката. Комбинацията на тези положителни тенденции създава допълнителен потенциал за устойчиво развитие на икономиката и по-оптималното извличане на ползи от силните ѝ страни.

¹⁰ В колона *Общо* са посочени данните за 2015 г.

2.1.2. Финансова информация (всички финансови данни се изразяват в евро)

	Общо финансиране по оперативната програма (от Съюза и от държавите-членки)	Основа за изчисляване на вноските от Съюза (публични или общи разходи)	Обща сума на сертифицираните допустими разходи, платени от бенефициентите (1)	Съответстващо публично участие (1)	Коефициент на изпълнение в проценти
	a	B	c	d	e=c/a за общите разходи или e = d/a за публичните разходи
<p>Приоритетна ос 1 Посочете фонд: - от които разходи по линия на ЕСФ (2) - от които разходи по линия на ЕФРР (2) - разходи за регионите, които не се ползват от преходно подпомагане (3) - разходи за регионите, които се ползват от преходно подпомагане (3)</p>	<p>243 201 016.00 EUR</p> <p>не се прилага</p>	<p>Публично участие</p>	<p>325 973 750.80 EUR</p>	<p>215 749 515.40 EUR</p>	<p>88.71%</p> <p>не се прилага</p>
<p>Приоритетна ос 2 - от които разходи по линия на ЕСФ - от които разходи по линия на ЕФРР - разходи за регионите, които не се ползват от преходно подпомагане - разходи за регионите, които се ползват от преходно подпомагане</p>	<p>501 752 771.00 EUR</p> <p>не се прилага</p>	<p>Публично участие</p>	<p>877 553 604.20 EUR</p>	<p>480 680 534.56 EUR</p>	<p>95.80%</p> <p>не се прилага</p>
<p>Приоритетна ос 3 - от които разходи по линия на ЕСФ - от които разходи по линия на ЕФРР - разходи за регионите, които не се ползват от преходно подпомагане - разходи за регионите, които се ползват от преходно подпомагане</p>	<p>349 790 412.00 EUR</p> <p>не се прилага</p>	<p>Публично участие</p>	<p>349 649 335.77 EUR</p>	<p>349 633 651.79 EUR</p>	<p>99.96%</p> <p>не се прилага</p>
<p>Приоритетна ос 4 - от които разходи по линия на ЕСФ - от които разходи по линия на ЕФРР - разходи за регионите, които не се ползват от преходно подпомагане - разходи за регионите, които се ползват от преходно подпомагане</p>	<p>35 621 346.00 EUR</p> <p>не се прилага</p>	<p>Публично участие</p>	<p>28 650 385.37 EUR</p>	<p>28 650 385.37 EUR</p>	<p>80.43%</p> <p>не се прилага</p>

Приоритетна ос 5 - от които разходи по линия на ЕСФ - от които разходи по линия на ЕФРР - разходи за регионите, които не се ползват от преходно подпомагане - разходи за регионите, които се ползват от преходно подпомагане	31 850 006.00 EUR не се прилага	Публично участие	26 141 268.82 EUR	26 141 268.82 EUR	82.08% не се прилага
Общ сбор	1 162 215 551.00 EUR		1 607 968 344.96 EUR	1 100 855 355.94 EUR	94.72%

Анализ на постигнатия финансов напредък по ОПК е представен в т. 2.1.6 „Анализ на качеството“ от доклада.

Сертифицираните разходи по ОПК в периода 01.01.2007 – 30.11.2016 г. възлизат на 1 607 968 344.96 евро със съответното публично участие или 94.72 % от бюджета на програмата.

2.1.3. Информация за разбивката на усвояването на фондовете

- Информация в съответствие с разпоредбите на част В от приложение II от Регламент 1828/2006.

Цел	Приоритетна тема	Форма на финансиране	Територия	Икономическа дейност	Местоположение	Отпусната вноса от Общността (с натрупване)
CON	07	01	00	00	BG	27 911 689.35 EUR
CON	04	01	00	00	BG	118 434 047.10 EUR
CON	03	01	00	00	BG	19 468 839.81 EUR
CON	02	01	00	00	BG	17 572 511.81 EUR
CON	08	01	00	00	BG	226 539 240.97 EUR
CON	09	01	00	00	BG	9 289 839.37 EUR
CON	15	01	00	00	BG	17 982 754.85 EUR
CON	05	01	00	00	BG	25 155 136.08 EUR
CON	43	01	00	00	BG	138 844 961.31 EUR
CON	06	01	00	00	BG	860 356.54 EUR
CON	35	01	00	00	BG	1 337 240.87 EUR
CON	08	02	00	00	BG	127 501 955.72 EUR
CON	05	02	00	00	BG	55 378 349.43 EUR
CON	09	03	00	00	BG	85 001 303.81 EUR
CON	64	02	00	00	BG	28 772 941.35 EUR
CON	81	01	00	00	BG	14 316 161.54 EUR
CON	85	01	00	00	BG	14 638 011.63 EUR
CON	86	01	00	00	BG	6 721 710.32 EUR

Информацията е изготвена въз основа на сертифицираните средства към 30.11.2016 г.

2.1.4. Предоставяна помощ по целеви групи

- За оперативни програми, съфинансирани от ЕСФ: информация за целеви групи в съответствие с Приложение XXIII.

Неприложимо.

- За оперативни програми, съфинансирани от ЕФРР: когато е приложимо информацията относно всяка от специфични целеви групи, сектори или райони.

По-долу е представена обобщена информация за всички процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в рамките на ОПК 2007-2013, по които в периода на изпълнение на програмата е предоставяна подкрепа.

2.1.4.1 Стартиращи иновативни предприятия

Микро, малки и средни иновативни предприятия, регистрирани по съответния ред не по-рано от три години преди датата на кандидатстване по съответната процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В периода на изпълнение 2007-2015 г. по ОПК подкрепа за микро, малки и средни иновативни предприятия е предоставяна по следните процедури:

Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности”

- ⇒ BG161PO003/1.1.01 „Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия“;
- ⇒ BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги“;
- ⇒ BG161PO003-1.1.05 „Разработване на иновации от стартиращи предприятия“;
- ⇒ BG161PO003-1.1.07 „Внедряване на иновации в предприятията“.

2.1.4.2 Микро, малки и средни предприятия

Микро, малки и средни предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия. В периода 2007-2015 г., освен посочените по-горе четири процедури, подкрепа за микро, малки и средни предприятия е предоставена и по следните процедури:

Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности”

- ⇒ BG161PO003-1.1.02 „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“;
- ⇒ BG161PO003-1.1.04 „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“;
- ⇒ BG161PO003-1.1.06 „Подкрепа за научноизследователската и развойна дейност на българските предприятия“;
- ⇒ BG161PO003-1.2.02 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи офиси за технологичен трансфер“;
- ⇒ BG161PO003-1.2.03 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи технологични центрове“.

Приоритетна ос 2 „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда”

- ⇒ BG161PO003-2.1.06 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“;
- ⇒ BG161PO003-2.1.08 „Покриване на международно признати стандарти“;
- ⇒ BG161PO003-2.1.10 „Подкрепа за предприятия и кооперации на хора с увреждания“;
- ⇒ BG161PO003-2.1.11 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“;
- ⇒ BG161PO003-2.1.12 „Покриване на международно признати стандарти и въвеждане на системи за управление в предприятията“;
- ⇒ BG161PO003-2.1.13 „Технологична модернизация в малките и средните предприятия“
- ⇒ BG161PO003-2.2.01 „Подкрепа за създаване и развитие на бизнес инкубатори“
- ⇒ BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика“.

2.1.4.3 Големи предприятия

Предприятия, притежаващи потенциал за развитие, които не покриват изискванията за микро-, малки и средни предприятия съгласно чл. 3 и 4 от Закона за малките и средните предприятия. В периода на изпълнение на ОПК 2007-2015 подкрепа за големи предприятия е предоставена по следните процедури за безвъзмездна финансова помощ:

Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности”

- ⇒ BG161PO003-1.1.02 „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“;
- ⇒ BG161PO003-1.1.04 „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“;
- ⇒ BG161PO003-1.1.06 „Подкрепа за научноизследователската и развойна дейност на българските предприятия“;
- ⇒ BG161PO003-1.1.07 „Внедряване на иновации в предприятията“;
- ⇒ BG161PO003-1.2.02 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи офиси за технологичен трансфер“;
- ⇒ BG161PO003-1.2.03 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи технологични центрове“.

Приоритетна ос 2 „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда”:

- ⇒ BG161PO003-2.1.08 „Покриване на международно признати стандарти“;
- ⇒ BG161PO003-2.1.10 „Подкрепа за предприятия и кооперации на хора с увреждания“;

⇒ BG161PO003-2.1.12 *Покриване на международно признати стандарти и въвеждане на системи за управление в предприятията*”;

⇒ BG161PO003-2.2.01 *„Подкрепа за създаване и развитие на бизнес инкубатори“*;

⇒ BG161PO003-2.3.01 *„Инвестиции в зелена индустрия“*;

⇒ BG161PO003-2.4.01 *„Подкрепа за развитието на клъстерите в България“*;

⇒ BG161PO003-2.4.02 *„Подкрепа за развитието на клъстерите в България“*.

2.1.4.4 Партньорски обединения

Обединения, включващи български висши училища, Българска академия на науките и нейни постоянни научни звена, селскостопанска академия и институти към нея, експериментални лаборатории или изследователски институти, научни организации, юридически лица с нестопанска цел, регистрирани съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел, юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, общини и/или областни администрации. В периода на изпълнение на програмата 2007-2015 г. подкрепа за тази целева група е предоставена по следните процедури:

Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности”

⇒ BG161PO003-1.2.02 *„Създаване на нови и укрепване на съществуващи офиси за технологичен трансфер”*;

⇒ BG161PO003-1.2.03 *„Създаване на нови и укрепване на съществуващи технологични центрове”*.

Приоритетна ос 2 „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда”

⇒ BG161PO003-2.2.01 *„Подкрепа за създаване и развитие на бизнес инкубатори”*;

⇒ BG161PO003-2.4.01 *„Подкрепа за развитието на клъстерите в България“*;

⇒ BG161PO003-2.4.02 *„Подкрепа за развитието на клъстерите в България“*.

2.1.4.5 Научни организации

В периода 2007 – 2013 г. подкрепа за научни организации е предоставена по:

Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности” по процедура:

⇒ BG161PO003-1.2.04 *„Развитие на приложните изследвания в изследователските организации в България“*

2.1.4.6 Други организации

Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности”

⇒ BG161PO003-1.2.05 *“Създаване на научно-технологичен парк”*

Приоритетна ос 2 „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда”

⇒ BG161PO003-2.3.03 *„Изграждане на междусистемна газова връзка България-Сърбия“*;

⇒ BG161PO003-2.4.01 *“Подкрепа за развитието на клъстерите в България”*;

⇒ BG161PO003-2.4.02 *“Подкрепа за развитието на клъстерите в България”*.

Подробна информация относно броя подкрепени предприятия по съответната приоритетна ос, съгласно различните категории целеви групи, е представена в раздел 3 „Изпълнение по приоритети” от настоящия Окончателен доклад.

2.1.4.7. Предоставена подкрепа по целеви групи по Приоритетна ос 3 „Финансови ресурси за развитие на предприятията”

Описание на целевата група: Крайни бенефициенти по линия на финансовите инструменти са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите, които са микро, малки или средни предприятия по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия, и са регистрирани на територията на Република България. Допустими са МСП от всички сектори с изключение на тези, попадащи в чл. 1, пар. 1 от Регламент (ЕО) № 1998/2006 - първична преработка на селскостопански продукти, както и предприятията, извършващи дейност в областта на производството и търговията с оръжие, хазарт, тютюн, клониране на хора, генно модифицирани организми. Недопустими за финансиране от финансовите инструменти са и предприятията в затруднение.

Допустими бенефициенти по финансовия инструмент Фонд(ове) за съфинансиране могат да бъдат и предприятия със средна капитализация (midcaps) с персонал до 3 000 лица и приходи (годишен оборот и годишен баланс) под прага за средни предприятия.

Допустим бенефициент по Инструмента за промотиране на предприемачеството и предоставяне на първоначално финансиране са иновативни стартиращи компании.

2.1.4.8 Предоставена подкрепа по целеви групи по Приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика”

Описание на целевата група: В периода 2007-2015 г. по Приоритетна ос 4 на ОПК е предоставена подкрепа на следните институционални бенефициенти: Българска агенция за инвестиции (БАИ); Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия (ИАНМСП); Български институт по метрология (БИМ); Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" (ИА „БСА“), Български институт за стандартизация (БИС), Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) и Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР).

2.1.4.9 Предоставена подкрепа по процедури за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос 5 "Техническа помощ"

Определение на целевата група: Управляващ орган на ОП „Конкурентоспособност” (Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност” - Министерство на икономиката).

Подкрепата за тази целева група в периода на изпълнение на ОПК е предоставена посредством процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO003-5.0.01 по Приоритетна ос 5 „Техническа помощ” на ОП „Конкурентоспособност” и включва:

- Подкрепа за управлението, изпълнението, мониторинга и оценката на оперативната програма;
- Подобряване на административния капацитет в УО и МЗ¹¹ на оперативната програма и увеличаване ефективността на усвояване на средствата от Структурните фондове;
- Други дейности по изпълнението на оперативната програма.

Подробна информация относно броя подкрепени предприятия по съответната приоритетна ос, съгласно различните категории целеви групи е представена в раздел 3 „Изпълнение по приоритети” от настоящия Окончателен доклад.

2.1.5. Възстановена или повторно използвана помощ

- *Информация за усвояването на възстановена или повторно използвана помощ, вследствие на анулиране на помощта, съгласно чл. 57 и член 98, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1083/2006.*

В периода на изпълнение на ОПК 2007 – 2015 г. възстановеното публично участие е в размер на 18 980 069.64 лв. (9 704 355.51 евро), както следва: европейско финансиране – 16 133 059.11 лв. (8 248 702.14 евро), национален бюджет - 2 847 010.53 лв. (1 455 653.37 евро).

Прекратени операции поради съдебно производство или административни процедури по смисъла на чл. 95 от Регламент (ЕО) 1083/2006 – неприложимо.

2.1.6. Анализ на качеството

- *Анализ на постигнатите резултати, измерени посредством материални и финансови показатели, включително анализ на качеството на осъществения напредък по отношение на първоначално поставените цели. Специално внимание се обръща на приноса на оперативната програма към Лисабонския процес, включително на нейният принос за постигане на целите, посочени в член 9, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1083/2006.*

Анализът на постигнатите резултати от изпълнението на ОПК, измерени посредством материалните и финансови показатели на ниво оперативна програма, показва, че към 30.11.2016 г. **общият реализиран напредък** от началото на изпълнение на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. се изразява в следното:

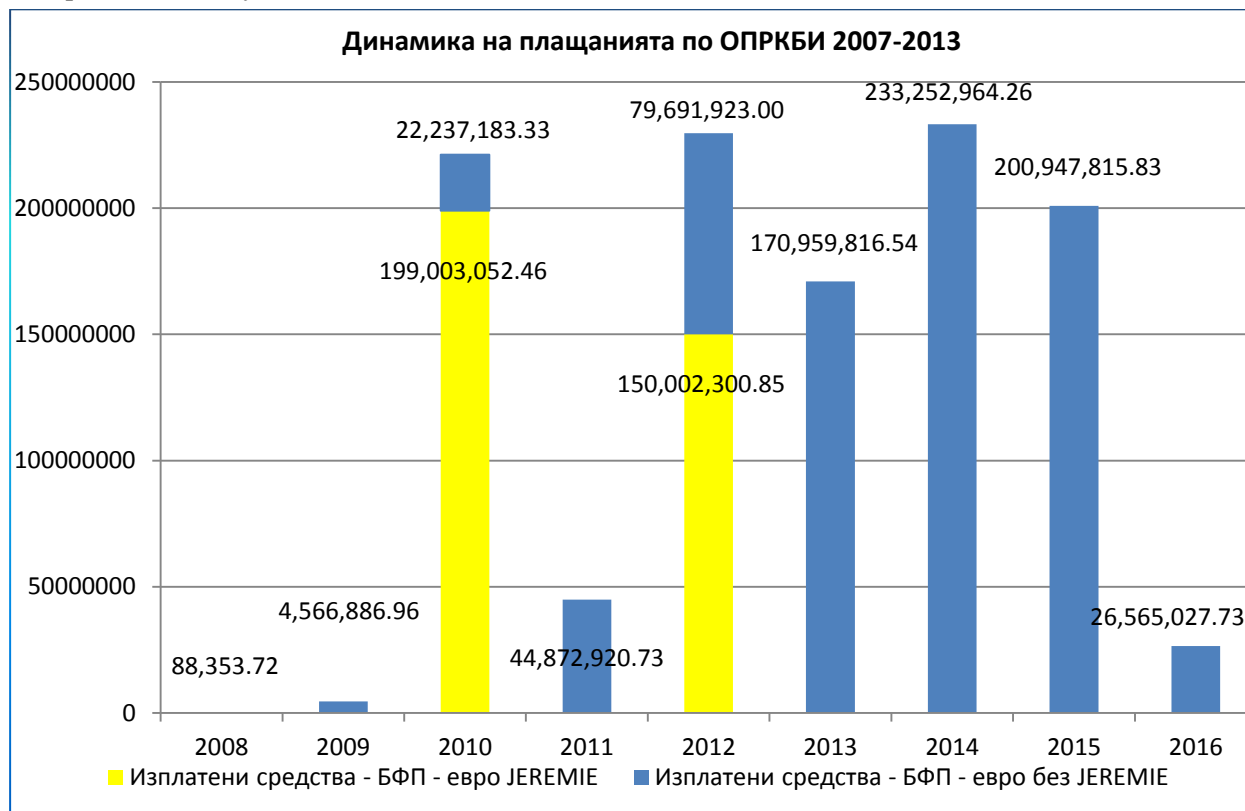
- *Обявени процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 113% от бюджета на ОПК;*
- *Сключени общо 2 588 договори/заповеди¹² по отделните приоритетни оси и операции;*

¹¹ През 2012 г. правата и задълженията на Междинното звено на ОПК се поемат от Управляващия орган на програмата, като промяната е в сила от 01.05.2012 г.

¹² Посоченият брой на сключените договори/заповеди по ОПК не включва броя на прекратените договори/заповеди за

- Договорени средства в размер на 2.21 млрд. лв. (1.13 млрд. евро) - при бюджет на програмата 2.27 млрд. лв. (1.16 млрд. евро) или 97 % от бюджета.
- Изплатени средства на стойност 2.21 млрд. лв. (1.13 млрд. евро) или 97.3 % от общия бюджет на ОПК.
- Сертифицирани средства на стойност 2.153 млрд. лева (1.101 млрд. евро) или 94.7 %.

Динамиката на изплатените средства безвъзмездна финансова помощ в евро е представена в диаграмата по-долу:

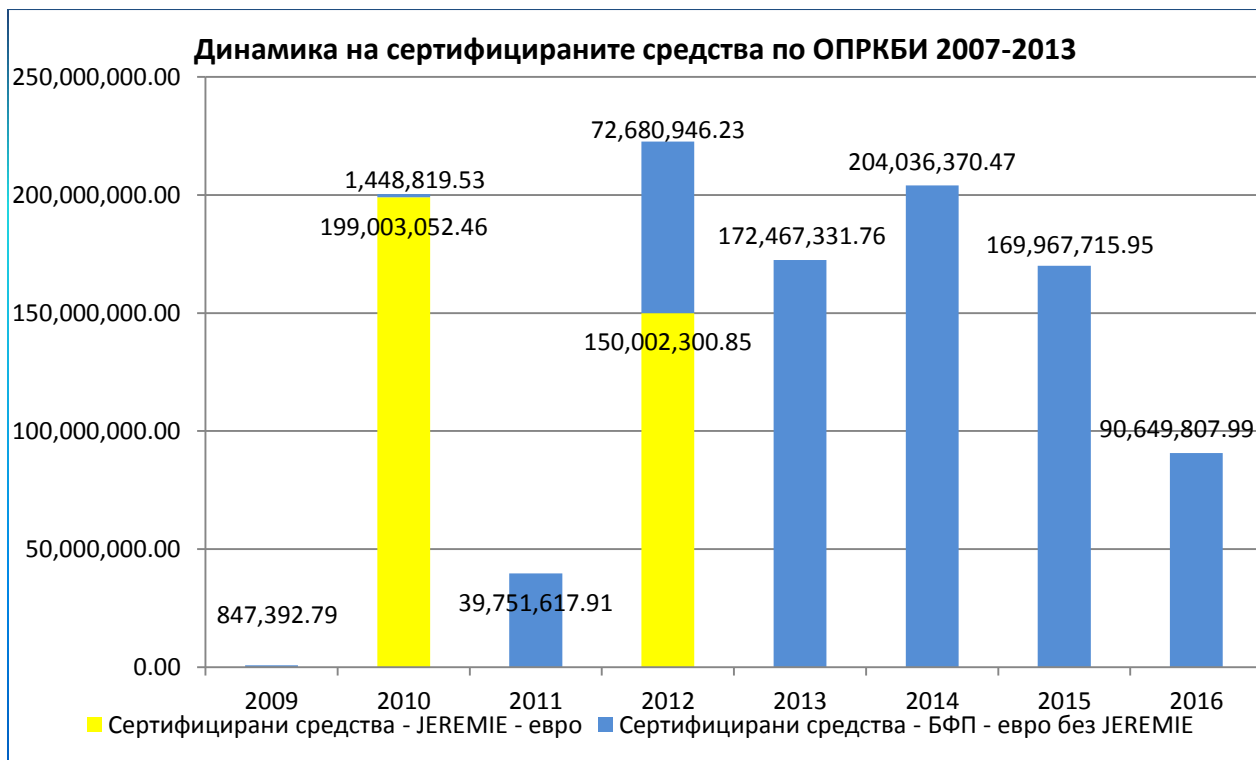

*- изплатените са средства намалени с върнатите суми.

*- информацията е некумулятивна и е представена за всяка отделна година.

Въз основа на представената информация е видно, че основната част от плащанията са извършени след средата на периода на изпълнение на програмата. Основният напредък по отношение на плащанията, като се изключат изплатените трансше по инициативата JEREMIE и първите три години, през които са извършвани плащания, е реализиран през 2013 г., като в този период те нарастват с около 114.53 %. Също така, може да се отбележи, че (с изключение на изплатените трансше по инициативата JEREMIE), най-висок темп на разплащанията е регистриран през 2014 г., когато те достигат 29.8 % от всички разплатени средства. Предвид това, 2014 г. и 2015 г. са ключови за изпълнението на програмата, като през двете посочени години са разплатени общо 54.44 % от всички плащания, без тези по инициативата JEREMIE. Това е предпоставка за преодоляване на забавянето, генерирано през първите години от изпълнението на програмата, за което свидетелства и неравномерността на плащанията през годините.

Динамиката на сертифицираните средства безвъзмездна финансова помощ в евро е представена в диаграмата по-долу:

*- информацията е некумулативна и е представена за всяка отделна година.

Представената информация показва, че темпът на сертификация следва темпа на плащанията. По аналогичен начин, като се изключат сертифицираните средства по инициативата JEREMIE и първите три години, през които са сертифицирани средства, най-сериозен напредък е реализиран през 2013 г., когато сертифицираните средства нарастват със 137.29 %. Най-много средства са сертифицирани през 2014 г. - 29.78 % от всички сертифицирани средства, като 2013 г. и 2014 г. са ключови години за изпълнението на програмата, като през тях са сертифицирани 50.08 % от всички средства.

През годините не е реализирано освобождаване на ангажимент по правилото N+3/N+2, като целите са били преизпълнявани съответно за 2011 със 626 %, за 2012 г. със 115 %, за 2013 г. с 4 % и за 2014 г. с 1.4 %. Натискът на целите по правилото е преодолян благодарение на ръста на плащанията и сертифицираните разходи през 2013 г. и 2014 г., както и пренасочването на допълнителен ресурс към инициативата JEREMIE.

Анализът на постигнатия материален напредък в изпълнението на ОПК през отчетния период се основава на посочените по-горе (т. 2.1.1) данни относно степента на изпълнение на индикаторите на ниво оперативна програма. Те показват, че **изцяло са постигнати и надхвърлени заложените целеви стойности по 6 от общо деветте отчитани ключови показателя**, а именно Показател 1 „Брой създадени работни места“, Показател 4 „Брой създадени НИРД работни места“, Показател 5 „Брой инвестиционни проекти“, Показател 6 „Създадени инвестиции“, Показател 7 „Брой проекти за подобряване на ИКТ в предприятията“, както и Показател 8 „Брой проекти за възобновяеми енергийни източници“.

По отношение на останалите 3 индикатора в края на отчетния период също е отчетен съществен напредък, независимо от отбелязания ръст, е налице отклонение от заложените целеви стойности към края на изпълнението на оперативната програма. Например по Показател 3 „Брой проекти за сътрудничество предприятия-изследователски институции“ степента на постигане на заложената цел е 74,54% (82 бр. при целева стойност 110), по Показател 2 „Брой НИРД проекти“ степента на постигане на заложената цел е 96,72% (266 бр. при целева стойност 275), а по Показател 10 „Брой проекти в подкрепа на бизнеса, предприемачеството и новите технологии“ степента на постигане е 91,88% (2039 бр. при целева стойност 2219). Предвид това, не се наблюдава значително отклонение от постигането на заложените цели по посочените индикатори.

Налице е неизпълнение на целевата стойност с над 25% само за показател 3 „Брой проекти за сътрудничество предприятия-изследователски институции“. По оперативната програма е реализирана само една процедура допускаща реални партньорства между бизнеса и научно-изследователските организации. При изпълнението на процедурата беше установено, както от представителите на бизнеса така и от самите научно изследователски организации, че изпълнението на договори за безвъзмездна финансова помощ под формата на партньорства е изключително затруднено. Реализира

се забавяне в процеса на изпълнение на тези проекти, тъй като всички научно-изследователски организации при избора на изпълнители за доставка на активи и/или изпълнение на услуги трябва да прилагат процедури по ЗОП, което води до акумулиране на закъснение. Същевременно изследователските дейности не могат да стартират преди придобиването на предвиденото по проекта оборудване. Независимо от така описаните трудности проектите са успешно реализирани, като индикаторът е постигнат частично.

2.1.6.1. Информация за извършени промени в Оперативната програма

В периода на изпълнение на ОП „Конкурентоспособност“ 2007 – 2015 г. са извършвани общо три изменения в програмата, както следва:

1. С Решение на ЕК № С(2011) 5155/20.07.2011 г. е одобрено предложението за изменение на съдържанието на Решение на ЕК № С(2007)4500 за приемане на Оперативната програма, касаещо разширяване обхвата на допустимите бенефициенти по Приоритетна ос 3 „Финансови ресурси за развитие на предприятията“, Област на въздействие 3.1. „Подобряване на достъпа до финансиране на микро, малки и средни предприятия чрез използване на инструментите от финансовия инженеринг“.

2. С Решение на ЕК № С (2012) 5768/10.08.2012 г. са одобрени предложените през м. декември 2011 г. изменения в ОПК. Извършените промени касаят следното:

2.1. Разширяване на обхвата и увеличаване на ресурса на инструментите за финансов инженеринг в рамките на Приоритетна ос 3, област на въздействие 3.1 „Подобряване на достъпа до финансиране на микро-, малки и средни предприятия чрез използване на инструментите на финансовия инженеринг“ чрез добавяне на нова индикативна операция 3.1.4 „Подкрепа за инструменти за поделяне на риска“. Целта на промяната е подобряване на достъпа до финансиране на МСП;

2.2. Разширяване на обхвата и увеличаване на ресурса на област на въздействие 2.3. „Въвеждане на енергоспестяващи технологии и използването на възобновяеми енергийни източници“ чрез включването на нова индикативна операция 2.3.2 „Подобряване на енергийната инфраструктура“ с цел предвиждане на възможност за изграждане на междусистемна газова връзка България – Сърбия в рамките на ОПК. За реализиране на новата индикативна операция 2.3.2 е предложено увеличаване на бюджета със 32 162 220 евро на област на въздействие 2.3. „Въвеждане на енергоспестяващи технологии и използването на възобновяеми енергийни източници“;

2.3. Промяна в допустимите бенефициенти по индикативна операция 1.2.1. „Създаване на нова и укрепване на съществуваща про-иновативна инфраструктура“, област на въздействие 1.2. „Подобряване на про-иновативната инфраструктура“;

2.4. Допускане на възможност в рамките на Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности“ да се финансират иновации, които не са разработени от кандидатите;

2.5. Обединяване на индикативни операции 2.3.1. „Въвеждане на енергоспестяващи технологии в предприятията“ и 2.3.2. „Въвеждане на възобновяеми енергийни източници“ в една индикативна операция 2.3.1. „Въвеждане на енергоспестяващи технологии в предприятията и подкрепа за инвестиции в зелена индустрия“;

2.6. Област на въздействие 3.2. „Подкрепа за създаване или разширяване на дейността на мрежи от бизнес ангели в България“ е преформулирана на „Подкрепа за инициативи, свързани с дейността на Фонда за промотиране на предприемачеството“, създаден в рамките на индикативна операция 3.1.3. „Подкрепа за рисково инвестиране основно в МСП“;

2.7. Актуализиране на индикаторите и категориите разходи по ОП „Конкурентоспособност“.

3. С Решение на ЕК С(2015) 8924 от 04.12.2015 г. е одобрено предложеното през 2015 г. изменение в ОПК, свързано с увеличаване на ресурса по приоритетна ос 1 “Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности”, област на въздействие 1.1 “Подкрепа за иновационни дейности в предприятията” чрез пренасочване на финансови средства в размер на 27 631 985.83 евро (ЕФРР) от приоритетни ос 2, 3, 4 и 5 на програмата. Изменението обхваща и вътрешно преразпределение на средствата между областите на въздействие в рамките на приоритетна ос 1 и съответно на приоритетна ос 2.

2.1.6.2. Прилагане на правилото за 20 % за „големи предприятия“ от общия бюджет, предвиден за Приоритетни оси 1 и 2 на ОП „Конкурентоспособност“

По отношение на Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности“:

При спазване на правилото за 20% за „големи предприятия“ от общия бюджет на Приоритетна ос 1 на

ОПК, който е в размер на 475 652 547.09 лв. (243 201 016.00 евро), което означава, че максималната сума, която се полага за големи предприятия е в размер на 95 130 509.42 лв. (48 640 203.20 евро). Към 30.11.2016 г. размерът на сертифицираните средства по договори с големи предприятия е 112 331 453.36 лв. (57 435 041.09 евро). Останалите сертифицирани средства по оста се разпределят както следва:

- Микро, малки и средни предприятия - 234 757 933.05 лв. (120 031 666.35 евро) – 49.35 % от бюджета на оста;
- Процедура BG161PO003-1.2.04 „Развитие на приложните изследвания в изследователските организации в България” - 33 305 855.43 лв. (17 029 274.69 евро) – 7.00 % от бюджета на оста.
- Процедура BG161PO003-1.2.05 „Създаване на научно-технологичен парк” - 83 047 037.36 лв. (42 461 927.27 евро) - 41 567 660.43 лв. (21 253 533.30 евро) – 8.74 % от бюджета на оста.

По отношение на Приоритетна ос 2 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности”:

При спазване на правилото за 20% за „големи предприятия” от общия бюджет на Приоритетна ос 2 на ОПК, който е в размер на 981 328 069.52 лв. (501 752 771.00 евро), което означава, че максималната сума, която се полага за големи предприятия, е в размер на 196 265 613.90 лв. (100 350 554.20 евро). Към 30.11.2016 г. размерът на сертифицираните средства по договори с големи предприятия е 187 670 604.86 лв. (95 955 928.45 евро), което представлява 19.12 % от общия бюджет на Приоритетна ос 2. Останалите сертифицирани средства по оста се разпределят както следва:

- Микро, малки и средни предприятия - 749 367 472.05 лв. (383 151 381.56 евро) – 76.36 % от бюджета на оста.
- Изграждане на междусистемна газова връзка България – Сърбия - 3 076 912.57 лв. (1 573 224.55 евро) - 0.31 % от бюджета на оста.

2.1.6.3 Принос на Оперативната програма към Лисабонския процес, включително нейния принос към постигането на целите, посочени в чл. 9, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1083/2006.

Изпълнението на приоритетите на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 допринася пряко за постигане на целите на Лисабонската стратегия за ускорен преход към икономика, базирана на знанието и допринасяща за ефективен икономически растеж, впоследствие преразгледани с утвърждаването на Стратегията “Европа 2020” за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж посредством реализирането на петте основни цели в областта на заетостта, научноизследователската и развойна дейност, изменението на климата и енергетиката, образованието и борбата с бедността и социалното изключване. Реализираните в рамките на Приоритетна ос 1 “Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности” на ОПК процедури за БФП имат пряко отношение и принос за постигане на посочените цели в частта им за насърчаване на НИРД и иновациите с оглед създаване на нови продукти и услуги, генериращи икономически растеж и нови работни места.

Общата цел на Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007- 2013 г. за развитие на динамична икономика, конкурентноспособна на европейския и световен пазар е пряко свързана с изпълнението на целите, заложили в чл. 9 ал. 3 от Глава IV „Принципи на помощта” на Регламент на (ЕО) 1083/2006, отнасящ се до насърчаване на конкурентоспособността, създаване на нови работни места и постигане на целите на Интегрираните насоки за растеж и работни места. Те са основополагащи в изпълнението, както на Приоритетна ос 1 “Развитие на икономика базирана на знанието и иновационните дейности”, така и на Приоритетна ос 2 “Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда”.

Реализираните интервенции по Приоритетни оси 1 и 2 в периода на изпълнение на програмата 2007-2015 г. и свързани с осигуряване на иновационна подкрепа за развитие на конкурентоспособни предприятия и подобряване на бизнес средата водят до повишаване на конкурентоспособността на българската икономика в контекста на европейската и световна икономика, създаване на нови работни места и стимулиране на икономическия растеж.

Приносът на ОПРКБИ към Лисабонската стратегия е концентриран най-вече върху стимулиране растежа и работните места, отключване на бизнес потенциала, и по-специално на МСП, подобряване на енергийната ефективност и подпомагане на иновациите. По отношение на централния в рамките на Лисабонската стратегия приоритет „Иновации“, ОПРКБИ има изключително изразен принос в повишаването на интензитета на разходите за НИРД в БВП като за периода 2014 г. - 2015 г.

програмата е генерирала близо ¼ о от общите разходи за НИРД в страната¹³ и е спомогнала за структурната трансформация на източниците за разходи за НИРД на национално ниво и изместването на основния принос от държавния към частния сектор..

2.1.6.4 Доказване на последиците от изпълнението на оперативната програма за насърчаване на равните възможности на мъжете и жените, когато е целесъобразно и описание на споразуменията за партньорство

- За оперативни програми, съфинансирани от ЕСФ: информация, изисквана съгласно чл. 10 от Регламент (ЕО) № 1081/2006.

Изпълнението на всички приоритети на ОП “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007–2013 се основава на спазването на принципите на равните възможности, премахването на бариерите за равен достъп, както и недопускането на дискриминация, основана на пол, образование, религия, възраст или друг признак. Равнопоставеността между мъжете и жените и недискриминацията са принципи, спазени в процеса на изпълнение на всички процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПК през периода на изпълнение на програмата. Тяхното прилагане е задължително от страна на бенефициентите по индивидуалните проекти, като за целта са отчитани конкретни индикатори за степента на изпълнение на принципа на равните възможности, недопускането на бариери за достъп до работа, както и дискриминация, основана на полов, етнически, възрастов или друг признак. Изпълнението на проектите, финансирани по ОПРКБИ предостави нови възможности за създаване на нови работни места с различна форма на заетост, премахване на бариерите за равен достъп до работа, както и премахване на дискриминацията, основана на полов, етнически, здравословен или възрастов признак.

Предоставянето на финансови инструменти на МСП не ограничава равните възможности на мъжете и жените. Достъпът до финансови продукти по инициативата JEREMIE е свободен за всички предприятия, които отговарят на изискванията за финансиране, независимо от това дали са собственост или се управляват от мъже или жени. В този смисъл, изпълнението на Приоритетна ос 3 „Финансови ресурси за развитие на предприятията“ също допринася за насърчаване на равните възможности на мъжете и жените.

В ОПРКБИ са налице общо три показателя с акцент върху равнопоставеността на половете¹⁴:

1. Ключов индикатор „Брой създадени работни места: брутен брой създадени преки работни места, по който са отчетени 3 349 работни места заети от жени и 4 940 заети от мъже от общо създадени 8 289 работни места по програмата, далеч надвишава заложената цел от 2 120. През целия период на програмата, създадените работни места са в пропорция от 40% работни места за жени към 60% за мъже, като тази тенденция не е напълно съпоставима с общите тенденции за заетостта в България. Според данни на Евростат, жените представляват около 47%, а мъжете са малко над 53% от заетите.

2. Ключов индикатор „Брой създадени НИРД работни места: брутен брой създадени преки работни места за изследователи“, където от 874 създадени работни места за изследователи, 615 или 70% от тях са заети от мъже, а 259 работни места или едва 30% от жени. Тук се наблюдава явна диспропорция между наблюдаваните в България тенденции, като делът на жените изследователи варира между 47% и 50% на национално ниво през програмния период .

3. Към горепосочените показатели следва да бъде добавен и Индикатора по Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности“ – „Брой наети изследователи в предприятията“, по който са създадени 585 работни места, от които 367 са заети от мъже и 218 от жени . Съотношението е в полза на мъжете, като само 37% от наетите в предприятията изследователи са жени. Това не се различава в чувствителна степен от отчетената тенденция в България, като делът на жените изследователи в индустрията е от около 34% през 2014 г.

2.1.6.5 Установени процедури и постигнати резултати при разрешаване на обжалване от страна на бенефициентите

В периода 2007 г. - 2011 г. в изпълнение на делегираните функции по Приоритетни оси 1 и 2 на ОП

¹³ Съгласно изготвено предварително резюме от извършена от външен изпълнител последваща оценка на изпълнението, резултатите и въздействието на ОПРКБИ 2007-2013 г.

¹⁴ Съгласно изготвено предварително резюме от извършена от външен изпълнител последваща оценка на изпълнението, резултатите и въздействието на ОПРКБИ 2007-2013 г.

„Конкурентоспособност”, Междинното звено (МЗ) е разглеждало и се е произнасяло по възражения и жалби, постъпващи както по отношение на резултатите от процеса на оценка, така и при изпълнение и отчитане на сключените договори за безвъзмездна финансова помощ по отделните операции на Приоритетни оси 1 и 2 на оперативната програма. С оглед постигане на прозрачност и проследимост на процеса по произнасяне, всички постъпващи възражения/жалби са входирани в Информационно-деловодната система на ИАНМСП. За всяко постъпило в ИАНМСП възражение/жалба е извършвана проверка по отношение на основателността, като за резултатите от извършената проверка писмено са били информирани лицата, подали възражението.

Изготвянето на становища по основателността на постъпващите в МЗ възражения и жалби е осъществявано в съответствие с процедура от Глава 4 на Процедурния наръчник на МЗ, съгласно която със заповед на Ръководителя на МЗ се определят отговорни служители, които разглеждат и се произнасят по постъпващите възражения и жалби. Непосредствено след като получи съответното възражение/жалба, отговорният за произнасянето по него служител го вписва в регистъра на възраженията и жалбите. Служителят разглежда постъпилите възражения/жалби, извършва цялата необходима по случая проверка и подготвя становище до Ръководителя на Договарящия орган, придружено с проект на отговор до подателя на възражението/жалбата. Изготвеният проект на отговор, преди да бъде представен за подпис на Ръководителя на Договарящия орган, се съгласува със съответните служители от секторите/отделите, в чиято компетентност е полученото възражение/жалба.

В случай, че при разглеждане на постъпилите възражения/жалби и извършване на съответните проверки възникнат съмнения за нередност, сигналът се докладва от отговорния по жалбите и възраженията служител по реда, описан в Процедурния наръчник на Междинното звено.

В периода 2007-2011 г. УО на ОПК поддържа отделен регистър на жалбите, получени във връзка с процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по делегираните на МЗ приоритетни оси 1 и 2. При постъпване на адресирано до Ръководителя на МЗ официално писмо с указание за произнасяне по получено в УО възражение/жалба отнасящи се до делегираните на МЗ Приоритетни оси 1 и 2 на ОП „Конкурентоспособност”, в рамките на 14 календарни дни от постъпването на жалбата/искането, съответният служител се е произнасял след съгласуване (при необходимост) със съответните служители в отделите/секторите, в рамките на чиито компетенции е постъпилата жалба/искане. В случай, че се установи неспазване на срока за отговор по възраженията/жалбите, получени в МЗ, Ръководителят на УО е издавал указания и препоръки за предприемането на корективни действия от страна на Ръководителя на МЗ.

Съгласно Общите условия към финансираните по Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 договори за безвъзмездна финансова помощ след извършена проверка от страна на Договарящия орган на подадени от бенефициента доклади и документи, представляващи основание за плащане, бенефициентът има право да подаде възражение в рамките на 5 работни дни, придружено с доказателства, срещу решението на Договарящия орган за непризнаване на разходите. Начинът за произнасяне по възражението и разглеждане на доказателствата са в съответствие с процедурите, описани в Общите условия към договора за безвъзмездна финансова помощ. Отговорът на постъпилите възражения/жалби съдържа конкретна информация относно основанията за отхвърляне на съответното проектно предложение, за частичното или цялостното неодобряване на представения пред Договарящия орган доклад от бенефициента за изпълнение на договора за безвъзмездна финансова помощ, приложими в съответствие с европейското и националното законодателство, както и в съответствие с Насоките за кандидатстване по съответната процедура и подписания договор за безвъзмездна финансова помощ.

С ПМС № 80/23.04.2012 г. на Министерския съвет, в сила от 01.05.2012 г., за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет са внесени изменения в Устройствените правилници на МИЕТ като УО и ИАНМСП като МЗ. С изменението правата и задълженията на ИАНМСП като Междинно звено по ОП „Конкурентоспособност“ се поемат от Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ в МИЕТ – Управляващ орган на програмата. Целта на осъществените промени е ускоряване процесите на оценка, изпълнение, верификация и плащане към крайните бенефициенти чрез обединяване на двете структури в единен орган.

С изменение на ПМС №121 за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз (Обн., ДВ, бр. 45 от 8.06.2007 г., в сила от 8.06.2007 г., посл. изм., бр. 54 от 15.07.2011 г., бр. 60 от 07.08.2012 г. в сила от 07.08.2012 г.), съгл. чл. 24 ал. 6 на което, кандидатите, чиито проектни предложения са предложени за отхвърляне от оценителната комисия (на етап

„Административно съответствие и допустимост“), могат да подадат писмени възражения срещу предложението за отхвърлянето им пред Ръководителя на ДО в срок до 5 работни дни от деня, следващ датата на публикуване на списъка по ал. 5. Ръководителят на ДО определя с акт лица, които да извършват проверка за основателността на получените по реда на ал. 6 възражения. В проверката не могат да участват лица, които са включени в състава на оценителната комисия, извършила първоначалната оценка на проектните предложения.

В случай, че при разглеждане на постъпилите възражения/жалби и извършване на съответните проверки възникнат съмнения за нередност, сигналът се докладва от отговорния по жалбите и възраженията служител по съответния ред.

Процедурите и реда, по които се разглеждат постъпилите жалби и възражения от страна на кандидатите и бенефициентите по процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПК, са описани подробно в Главата „Жалби и възражения“ от Наръчника по ОПК, който претърпява изменения през периода, свързани с отразяване на променящото се законодателство. В Главата, която е публикувана на сайта на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ е посочена нормативната уредба и реда за разглеждане на възражения по чл. 24, ал. 6 от ПМС № 121/ 31.05.2007 г. от кандидати по процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПК, реда за оспорване на Решение на Ръководителя на ДО във връзка с процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ след издаване на Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, както и ред за разглеждане на жалби/възражения постъпили на етап изпълнение/отчитане на сключени договори за безвъзмездна финансова помощ от бенефициенти по процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПК .

Информация по процедури за постъпили жалби и възражения от кандидати по процедури за предоставяне на БФП в периода на извършване на оценката и след издаване на Решението на Ръководителя на УО за одобрение на оценителния доклад:

По Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности” в периода на изпълнение на програмата са постъпили жалби, както следва:

- По процедура BG161PO003-1.1.01 „Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия“ са постъпили 56 бр. възражения по време на оценката и 57 по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата съгласно описаните процедури в Наръчниците по ОПК;
- По процедура BG161PO003-1.1.02 „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги” са постъпили бр. възражения – 2 бр. по време на оценката и 2 бр. по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледани по реда на описаните процедури в Наръчниците по ОПК;
- По процедура BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги“ е постъпило 1 бр. възражение, което е регистрирано и разгледано по реда на процедурата съгласно Наръчниците по ОПК;
- По процедура BG161PO003-1.1.04 „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“ са постъпили 9 бр. възражения по време на оценката и 10 по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата.
- По процедура BG161PO003-1.1.05 „Разработване на иновации от стартиращи предприятия“ са постъпили 8 бр. възражения по време на оценката и 51 бр. по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата;
- По процедура BG161PO003-1.1.06 „Подкрепа за научноизследователската и развойна дейност на българските предприятия“ са постъпили 11 по време на оценката и 17 по време на изпълнението бр. възражения, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата;
- По процедура BG161PO003-1.1.07 „Внедряване на иновации в предприятията” са постъпили 78 бр. възражения по време на оценката и 11 бр. по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата;
- По процедура BG161PO003-1.2.01 „Подкрепа за създаване на технологични паркове“ е постъпило 1 бр. възражение, което е регистрирано и разгледано по реда на процедурата, прекратена с Решение на Ръководителя на УО № РД-16-924/19.08.2011 г.;
- По процедура BG161PO003-1.2.02 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи офиси за технологичен трансфер“ са постъпили 5 бр. възражения при оценка и 10 бр. при изпълнение, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата.

- По процедура BG161PO003-1.2.03 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи технологични центрове” са постъпили 2 бр. възражения при оценка и 8 бр. по време на изпълнение, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата.
- По процедура BG161PO003-1.2.04 „Развитие на приложните изследвания в изследователските организации в България“ са постъпили 9 бр. възражения при оценка и 2 бр. по време на изпълнение, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата
- По процедура BG161PO003-1.2.05 „Създаване на научно-технологичен парк” е постъпило 1 бр. възражение по време на изпълнение на бенефициента София Тех Парк, което е разгледано по реда на процедурата.

Приоритетна ос 2 „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда”:

- По процедура BG161PO003-2.1.01 „Технологична модернизация в предприятията“ са постъпили 14 бр. възражения по време на оценката и 28 по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледано по реда на процедурите от действащия вариант на Наръчника по ОПК;
- По процедура 2007BG161PO003/2.1.2-01/2007 „Покриване на международно признати стандарти” са постъпили 17 бр. възражения по време на оценката и 8 по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледано по реда на процедурите от действащия вариант на Наръчника по ОПК
- По процедура BG161PO003-2.1.03 „Покриване на международно признати стандарти” са постъпили 15 бр. възражения по време на оценката и 9 по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледано по реда на процедурите от действащия вариант на Наръчника по ОПК
- По процедура BG161PO003-2.1.04 “Технологична модернизация в малки и средни предприятия“ са постъпили 42 бр. възражения по време на оценката и 35 бр. по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурите от действащия вариант на Наръчника по ОПК
- По процедура BG161PO003-2.1.05 „Технологична модернизация в големи предприятия” са постъпили 17 бр. възражения по време на оценката и 6 бр. по време на изпълнението , които са регистрирани и разгледано по реда на процедурите от действащия вариант на Наръчника по ОПК.
- По процедура BG161PO003-2.1.06 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия”¹⁵ са постъпили 58 бр. възражения по време на оценката и 9 бр. по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледано по реда на процедурите от действащия вариант на Наръчника по ОПК
- По процедура BG161PO003-2.1.07 „Технологична модернизация в големи предприятия” са постъпили 12 бр. възражения по време на оценката и 4 бр. по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледано по реда на процедурите от действащия вариант на Наръчника по ОПК.
- По процедура BG161PO003-2.1.08 „Покриване на международно признати стандарти“ са постъпили 200 бр. възражения по време на оценката и 20 бр. по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледано по реда на процедурите от действащия вариант на Наръчника по ОПК.
- Процедура BG161PO003-2.1.11 "Технологична модернизация в малки и средни предприятия" по процедурата са постъпили общо 7 жалби, които са на етап кандидатстване. Жалбите са разгледани по реда, а жалбоподателите са уведомени за резултатите от проверката. 9 бр. жалби са подадени по време на изпълнението, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурите от действащия вариант на Наръчника по ОПК.
- По процедура BG161PO003-2.1.12 „Покриване на международно признати стандарти и въвеждане на системи за управление в предприятията“ – 38 бр. възражения по време на оценката и 13 бр. жалби по време на изпълнението.
- По процедура BG161PO003-2.1.13 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“ са подадени 27 възражения срещу предложението за отхвърляне на проектните предложения по реда на чл. 24, ал. 6 от ПМС № 121/31.05.2007 г. и 12 бр. възражения по време на изпълнението.
- До прекратяването на процедура BG161PO003-2.1.14 „Технологична модернизация в малки и

¹⁵ Информацията за ЖАЛБИТЕ е обобщена от регистър на жалбите в УО, Годишни доклади за изпълнението на ОПРКБИ за периода 2008 г. – 2014 г. и от представен пред КН на ОПРКБИ (осмо заседание от м. юни 2011 г.) „Анализ на жалбите по процедури BG161PO003-2.1.06, BG161PO003-2.1.07 и BG161PO003-2.1.08.

средни предприятия“ по нея са постъпили 12 бр. възражения и искания за разяснения, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, както и 7 бр. възражения, на които е отговорено с писмо за прекратяването ѝ. В този период са постъпили 53 бр. искания за разяснения относно резултатите от извършената техническа и финансова оценка на проектните предложения.

След прекратяването на процедурата по нея допълнително са постъпили 15 бр. възражения, на които също е отговорено с писмо за прекратяване на процедурата и 25 бр. искания за разяснения относно резултатите от извършената оценка. По едно от постъпилите възражения е извършена проверка на 42 бр. проектни предложения, като резултатите са отразени в изготвено становище.

- По процедура BG161PO003-2.2.01 „Подкрепа за създаване и развитие на бизнес инкубатори“ по време на оценката са постъпили 13 възражения и 12 по време на изпълнението.

- По процедура BG161PO003-2.3.01 „Инвестиции в „зелена индустрия“ са получени 4 бр. възражения по време на оценката и 3 бр. възражения по време на изпълнението.

- По процедура BG161PO003-2.4.01 „Подкрепа за развитието на клъстерите в България“ е постъпила една жалба по време на оценката и 24 жалби по време на изпълнението.

- По процедура BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика“ са получени 9 възражения, свързани с изпълнение на ангажимента за заверка на проектните предложения от страна на Асистента по проекта, общо 18 бр. жалби по време на оценката и 24 бр. възражения по време на изпълнението.

- По процедура BG161PO003-2.4.02 „Подкрепа за развитието на клъстерите в България“ са постъпили 21 жалби и възражения на етапа на оценката. По време на изпълнение са постъпили общо 48 бр. възражения.

В периода 13.05.2008 г. – април 2012 г. в изпълнение на делегираните функции по Приоритетни оси 1 и 2 на ОП „Конкурентоспособност“, МЗ е осъществявало процесуалното представителство по съдебни дела от и срещу бенефициенти по проекти, финансирани от тези приоритетни оси.

С ПМС № 80/23.04.2012 г. на Министерския съвет, в сила от 01.05.2012 г., за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет са внесени изменения в Устройствените правилници на МИЕТ като УО и ИАНМСП като МЗ. С изменението правата и задълженията на ИАНМСП като Междинно звено по ОП „Конкурентоспособност“ се поемат от Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ в МИЕТ – Управляващ орган на програмата. От 01.09.2013 г. и понастоящем Управляващият орган самостоятелно осъществява процесуално представителство по съдебни дела, свързани с изпълнението на оперативната програма.

2.1.6.6 Установени процедури и постигнати резултати при разрешаване на констатирани случаи на нередности

УО на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. носи отговорност за въвеждането на ефективни системи за установяване и регистриране на случаи на нередности по всички приоритетни оси на оперативната програма, както и за тяхното докладване и последващо проследяване. В изпълнение на тези функции, УО анализира всеки сигнал за нередност и случай на установена нередност и при необходимост предприема корективни действия за подобряване на контролната среда и избягване на аналогични случаи на нередности в бъдеще, когато се касае за повтарящи се нередности или такива, предизвикани от слабости в контролната среда. Администрирането на нередности е процес на получаване на сигнали за нередности, проверка на фактите и обстоятелствата свързани със сигнала, установяване на нередност, регистриране на установената нередност, докладване на нередността, последващо проследяване развитието на случая, включващо корективни действия и възстановяване на неправомерно изплатените и/или надплатени суми по регистрираната нередност, приключване на нередност и контрол.

Съгласно ПМС № 18/04.02.2003 г. (изм. и доп. ДВ. бр.77 от 6 октомври 2015 г.) е създаден Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейските общности, и в качеството си на член на Съвет АФКОС, УО на ОПК е длъжен:

При инициране на проверка от ОЛАФ да уведомява незабавно Дирекция „Координация на борбата с измамите със средства на Европейския съюз (АФКОС)“ в Министерството на вътрешните работи и министъра по управление на средствата от Европейския съюз.

Да предоставя писмена информация на Дирекция „Координация на борбата с измамите със средства на Европейския съюз (АФКОС)“ в Министерството на вътрешните работи и министъра по управление на средствата от Европейския съюз за резултатите от проверките от ОЛАФ в 5-дневен срок от тяхното приключване.

При получаване на доклад или официална информация за резултатите от проверка на ОЛАФ, да представя копие от тези документи на Дирекция „Координация на борбата с измамите със средства на Европейския съюз (АФКОС)“ в Министерството на вътрешните работи и министъра по управление на средствата от Европейския съюз в 5-дневен срок от получаването им.

В съответствие с ПМС № 18/04.02.2003 г. и Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове и програми, съфинансирани от Европейския съюз, приета с ПМС № 285 от 30.11.2009 г. (НОПАНФИПСЕС), новопостъпилите служители на УО подписват декларация, че са запознати с определението за нередност съгласно Регламент 1083/2006 на Съвета, с НОПАНФИПСЕС, както и с определението за измама.

Съгласно вътрешните правила и Насоките за кандидатстване по процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПК, при сключването на договори за БФП бенефициентите подписват декларация, че са запознати с определението за нередност съгласно Регламент 1083/2006 на Съвета и с определението за измама. През периода на изпълнение на програмата, всички бенефициенти по ОПК са подписали посочената декларация.

Съгласно приложимите нормативни актове, УО на ОПК поддържа Регистър на получените сигнали за нередности. Всички постъпили сигнали, включително и анонимните, се регистрират в деловодната система на МИ, след което се регистрират в посочения регистър, както и в ИСУН в случай, че сигналът реферира към конкретен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. УО на ОПК докладва на Дирекция АФКОС в МВР по реда на Раздел Втори от НОПАНФИПСЕС всички случаи на регистрирани нередности, както и промените в обстоятелствата по вече регистрираните такива. Докладването се извършва чрез въвеждане на информация за регистрираните нередности в тримесечните уведомления в ИСУН, в платформата nIMS (за подлежащите за докладване до ЕК нередности), както и Приложение № 3 към чл. 18, ал. 6 от НОПАНФИПСЕС.

Към Приложение № 3 се изпращат на електронен носител извлечения от Регистъра на получени сигнали за нередности и Регистъра на нередностите.

На основание чл. 12, ал. 1 от НОПАНФИПСЕС се стартира проверка по всеки един от регистрираните сигнали. Проверката приключва с доклад от началника на отдел „Законодателство, вътрешен контрол и нередности“ до Ръководителя на УО и негово решение за установяване/липса на нередност.

В случай на установена нередност, съответния сигнал се приключва и се стартира процедура за регистриране на нередност. На основание чл. 14, ал. 1 от НОПАНФИПСЕС нередността се установява с Решение на Ръководителя на УО, въз основа на одобрен доклад съдържащ заключение, основаващо се на конкретни факти за наличие на нередност.

Приключването на нередностите се извършва при наличие на някое от обстоятелствата по чл. 30 от НОПАНФИПСЕС с Решение на Ръководителя на УО, чиито препис се изпраща на засегнатата страна.

В периода 01.01.2007 г. – 30.09.2016 г. в Регистъра на получените сигнали за нередности и измами на УО на ОПК, поддържан във формат Excel, са регистрирани общо 661 броя сигнали за нередности по Приоритетни оси 1, 2, 4 и 5 на оперативната програма. Регистрираните сигнали за нередности в ИСУН са 641 бр., тъй като системата позволява регистрирането да реферира само към определен договор.

В резултат на извършените проверки по сигналите са установени и регистрирани 251 броя нередности. През отчетния период са регистрирани и 21 броя нередности – подозрение за измама, които са предадени на компетентните органи за проверка.

Анализът на постъпилите през отчетния период сигнали за нередности и измами показва, че преобладаваща част от тях са регистрирани в изпълнение на контролните функции на ДО по проверка на междинни и финални технически и финансови отчети за изпълнението на сключените договори за БФП по ОПК. Част от регистрираните нередности се отнасят до верифицирани от УО и сертифицирани от СО средства, по отношение на които са установени нередности при извършването на последващи контролни проверки. Управляващият орган промени наложената практика за регистриране на нередности при допуснати грешки и надплащания по искания за плащане от страна на бенефициентите, с оглед издадена Инструкция на Сертифициращия орган. Друга част от нередностите са регистрирани след осъществен повторен контрол на документацията от проведени обществени поръчки, след дадени указания на Европейската комисия и от Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“, на основание извършване на контролни функции и наложени в следствие финансови корекции.

В тази връзка, в рамките на изпълнение на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската

икономика“ 2007-2015 г. са постъпили сигнали за нередности и са регистрирани нередности, както следва:

- По процедура BG161PO003-1.1.01 „Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия“ са постъпили 90 бр. сигнали, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 35 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-1.1.02. „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“ е постъпил 1 бр. сигнал за нередност, който е регистриран и разгледан по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. Няма регистрирани нередности;
- По процедура BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги“ са постъпили 9 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. Няма регистрирани нередности;
- По процедура BG161PO003-1.1.04 „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“, са постъпили 14 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 6 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-1.1.05 „Разработване на иновации от стартиращи предприятия“ са постъпили 45 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 27 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-1.1.06 „Подкрепа за научноизследователската и развойна дейност на българските предприятия“ са постъпили 16 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 12 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-1.1.07 „Внедряване на иновации в предприятията“ са постъпили 19 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 5 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-1.2.02 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи офиси за технологичен трансфер“ са постъпили 10 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 5 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-1.2.03 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи технологични центрове“ са постъпили 4 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 2 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-1.2.04 „Развитие на приложните изследвания в изследователските организации в България“ са постъпили 30 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 9 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-1.2.05 „Създаване на научно-технологичен парк“ са постъпили 12 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 4 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.1.01 „Технологична модернизация на предприятията“ са постъпили 30 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 11 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.1.02 „Покриване на международно признати стандарти“ са постъпили 23 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 4 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.1.03 „Покриване на международно признати стандарти“ са постъпили 23 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 4 бр.

нередности;

- По процедура BG161PO003-2.1.04 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“ са постъпили 23 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 4 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.1.05 „Технологична модернизация в големи предприятия“ са постъпили 13 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 4 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.1.06 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“ са постъпили 17 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 4 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.1.07 „Технологична модернизация в големи предприятия“ са постъпили 9 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 8 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.1.08 „Покриване на международно признати стандарти“ са постъпили 21 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 4 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.1.10 „Подкрепа за предприятия и кооперации на хора с увреждания“ са постъпили 2 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 1 бр. нередност;
- По процедура BG161PO003-2.1.11 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“ са постъпили 16 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 2 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.1.12 „Покриване на международно признати стандарти и въвеждане на системи за управление в предприятието“ са постъпили 35 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 7 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.1.13 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“ са постъпили 7 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 1 бр. нередност;
- По процедура BG161PO003-2.1.14 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“ са постъпили 8 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, няма регистрирани нередности ;
- По процедура BG161PO003-2.2.01 „Подкрепа за създаване и развитие на бизнес инкубатори“ са постъпили 12 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 4 бр. нередност;
- По процедура BG161PO003-2.3.01 „Въвеждане на енергоспестяващи технологии и използването на възобновяеми енергийни източници“ са постъпили 5 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 2 бр. нередности ;
- По процедура BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика“ са постъпили 34 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 8 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-2.4.01 „Подкрепа за развитието на клъстерите в България“ са постъпили 21 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата,

разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 8 бр. нередности;

- По процедура BG161PO003-2.4.02 „Подкрепа за развитието на клъстерите в България“ са постъпили 23 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 11 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-4.1.01 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“ са постъпили 20 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 13 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-4.2.01 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“ са постъпили 19 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 14 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-4.3.01 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“ са постъпили 28 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 15 бр. нередности;
- По процедура BG161PO003-4.3.02 „Подобряване на бизнес средата за българските предприятия - подобряване на националната инфраструктура по качеството“ са постъпили 2 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, няма регистрирани сигнали;
- По процедура BG161PO003-4.3.03 „Повишаване на институционалния капацитет на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) с цел предоставяне на повече и по-качествени услуги в областта на енергийната ефективност“ е постъпил 1 бр. сигнал за нередности, който е регистриран и разгледан по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 1 бр. нередност;
- По процедура BG161PO003-5.0.01 „Процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетна ос 5 "Техническа помощ" са постъпили 17 бр. сигнали за нередности, които са регистрирани и разгледани по реда на процедурата, разписана в Наръчника по ОПК. С оглед извършената проверка по сигналите, са регистрирани 20 бр. нередности – две от нередностите са регистрирани без преди това да е регистриран сигнал.

2.2. Информация за спазване правото на Общността

- *Значими проблеми, свързани със спазването на правото на Общността, срещнати при изпълнението на оперативната програма, и мерки, предприети за решаването им.*

Във връзка с цялостното изпълнение на ОП „Конкурентоспособност” и в съответствие с разпоредбите, залегнали в общностното и национално законодателство в периода на изпълнение на програмата 2007-2015 г. не са идентифицирани значими проблеми, свързани със спазване правото на Общността.

2.3. Срещнати значителни проблеми и предприети мерки за разрешаването им

- *Значителни проблеми, срещнати при изпълнението на оперативната програма, включително, когато е целесъобразно, обобщаване на сериозни проблеми, установени по реда на член 62, параграф 1, буква (з) (и) от Регламент (ЕО) № 1083/2006, както и всички предприети от управляващия орган или мониторинговия комитет мерки за тяхното разрешаване.*

2.3.1 Предприети действия за улесняване на кандидатите по процедурите по ОПК по време на процеса на оценка на проектите предложения

От началото на програмния период до приключването на оценката и договарянето в рамките на последните процедури по ОПК в периода 2007-2015 г. бяха анализирани възникналите в процеса на работа проблеми. В тази връзка се предприеха редица мерки за облекчаване и оптимизиране на условията за кандидатстване по процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и намаляване на административната тежест за кандидатите по време на подаване, оценка и договаряне на проектите предложения:

На етап кандидатстване:

- Публикуване за публично обсъждане на проект на Насоки за кандидатстване и пакет

документи по предстоящите за обявяване процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;

- Признаване на консултантските услуги за изготвяне на проектните предложения като допустима дейност и съответно допустим разход по обявените процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ след приемане на промените в ПМС № 236 от 2007 г.;
- Едновременно публикуване на Оперативното ръководство за изпълнение на договорите за безвъзмездна финансова помощ по всяка процедура заедно с Насоките за кандидатстване и пакета с документи;
- Въвеждане на възможност за предварителна проверка за окомплектованост на проектното предложение. При подаване на проектното предложение на ръка лицето-принесител има възможност по своя преценка да заяви извършване на проверка за наличието на изискуемите документи, която не включва проверка на тяхното съдържание;
- Възможност за допълнително представяне на изискуемите документи в определен срок - в случай че кандидатът не е представил някой от изискуемите документи или ги е представил, но не са в изискуемата форма, същите могат да бъдат изискани допълнително от Оценителната комисия и представени от кандидата в съответния срок;
- Участие на външни оценители в Оценителните комисии, притежаващи специфична експертиза в съответната област. Подборът на външни оценители се извършва чрез конкурентен подбор;
- Проверка на декларираните от кандидата обстоятелства по служебен път когато кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър и необходимите данни са вписани в Търговския регистър към датата на кандидатстване;
- Етап „Техническа и финансова оценка” бе обособен на два самостоятелни подетапи, съответно: „Техническа оценка” и „Финансова оценка”, което има за цел поставяне на по-голяма тежест в общия резултат на кандидата на техническата страна на проекта.
- Изготви се нов опростен образец на Декларацията за държавни помощи;
- Въведе се практика в случай, че с помощта, за която се кандидатства бъде надхвърлен прагът за минимална помощ, исканата помощ служебно да се намалява от оценителната комисия до максимално допустимия размер;
- На етап подаване на проектното предложение беше въведена възможността да се представят само онези документи, които представляват изрично условие за допустимост. Целта бе да се минимизира представянето на голям брой документи от страна на кандидатите, като основната част от тях се изискват след извършване на оценката и преди сключване на договора за БФП и то само по отношение на предложените за финансиране проектни предложения. Стремелът е по този начин да се даде шанс на повече и по-качествени проекти да преминат през отделните етапи на оценка, без да бъдат отстранявани по формални критерии;
- С процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, обявени през 2012 г. се създаде възможността на етап кандидатстване да се представят от страна на кандидатите извлечения от каталози на производители/ доставчици и/или проучвания в интернет за предвиденото за закупуване по проекта оборудване с цел определяне на реалистичността на разходите за закупуване на активи, без да се изисква задължителното представяне на оферти. Тази мярка доведе до оптимизиране на процеса на подготовка на проектните предложения от страна на кандидатите при окомплектоване на допълнително изискуемите документи.
- Въведена беше възможността за електронно кандидатстване по процедура „Развитие на приложните изследвания в изследователските организации в България”, обявена на 20.12.2012 г. Това позволи проектните предложения да бъдат подавани и по електронен път, като кандидатите могат да избират дали да кандидатстват по традиционния ред или електронно. Резултатът от предприетата мярка е максимално улесняване на процеса на кандидатстване по програмата.
- С цел улесняване на кандидатите в процеса на определяне на категорията на предприятието, през 2013 г. бе въведен нов образец на Декларацията по чл.3 и 4 от ЗМСП (Заповеди № РД-16-731/20.05.2013 и № РД-16-913/05.07.2013 на министъра на икономиката и енергетиката), който се характеризира с прецизираната си последователност при деклариране на обстоятелствата и с възможността за електронно попълване. В допълнение, бяха актуализирани указанията за попълване, с които се цели елиминиране на най-често допусканите грешки при определянето на статуса на предприятието.

На етап оценка и договаряне:

- В случай на погрешно изчисляване от кандидата на интензитета на безвъзмездна помощ и/или на констатирани аритметични грешки и/или несъответствия между суми и проценти, служебно се прилага корекция на бюджетите;
- В случай, че кандидат не е представил някой от придружителните документи, посочени в Насоките за кандидатстване или ги е представил, но не са в изискуемата форма, проектното предложение не се отхвърля, а същите се изискват допълнително от Оценителната комисия. Предоставя се срок от 5 работни дни за представяне на изисканите допълнително разяснения и/или документи на етап „Административно съответствие и допустимост”, като е предвидена възможността за определяне на срок по-дълъг от 5 работни дни за получаване на документи, в случай че за тяхното издаване е необходим такъв. Решението за срока, в рамките на който кандидатите трябва да представят исканите документи, се взема от оценителната комисия, като този срок се прилага еднакво за всички кандидати;
- Срокът за представяне на разяснения на етап „Техническа и финансова оценка” е увеличен от 3 календарни дни на 3 работни дни. Зададеният нов срок представлява оптималния срок за представяне на разяснения, при който оценителната комисия може да приключи работата си в срок, а кандидатите да разполагат с достатъчно време да представят исканите разяснения/документи;
- При изпращане на искания за разяснения и/или допълнителни документи се описва максимално ясно и точно констатирания пропуск, което минимизира вероятността за отхвърляне на проектни предложения в резултат на представени непълни/некоректни допълнителни документи/разяснения и улеснява кандидатите в процеса на тяхната подготовка;
- С цел намаляване на административната тежест спрямо кандидатите на етап „Техническа и финансова оценка” се предоставя възможност Оценителната комисия допълнително да изисква работен лист 2 „Източници на финансиране” и/или работен лист 3 „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта” от бюджета, съответстващи на проектното предложение, както и работен лист 1, ако същият е представен само на електронен носител;
- Аутсорсинг на администрирането на част от Програмата – с подписания между МИЕТ и ЕБВР Меморандум за разбирателство въз основа на РМС № 107 от 24.02.2011 г., част от процеса по оценка и последваща верификация на проектите, които са финансирани по линия на съвместно изпълняваната с ЕБВР „Програма за енергийна ефективност и зелена икономика“, са изнесени извън администрацията. Този подход е приложен в рамките на процедура BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика“;
- В Наръчника по ОПК (Вариант 1), в сила от 20.12.2012 г., беше предвидена нова процедура по договаряне, съгласно която екипът по договаряне изготвя и изпраща уведомления до одобрените за финансиране кандидати, съдържащи както искания за представяне на документи за проверка на допустимостта на кандидатите, предложени за финансиране, така и покана за сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ по образец (определен ден и час). По този начин на екипа по договаряне се предоставя възможност за гъвкаво планиране на броя на кандидатите, които да бъдат поканени и документално проверени в рамките на един работен ден. Кандидатите, които бъдат поканени и представят всички изискани официални документи и декларации в изискуемия формат могат да сключат договор веднага, без да е необходимо да изчакват произнасяне на ръководителя на ДО по общия доклад, обхващащ всички кандидати, обект на документална проверка, каквато е уредбата до момента. С предвидения в новия наръчник начин на договаряне се елиминира досегашната практика на първоначално представяне на документи от страна на кандидатите, последващо извършване на документална проверка, поредица от писмени искания относно липсващи и/или несъответстващи на изискванията документи, и сключване на договор едва след произнасяне на ръководителя на ДО по доклада, обхващащ всички кандидати или част от кандидатите на сесии.

Предприетите мерки на етап кандидатстване, оценка и договаряне на проектните предложения в периода на изпълнение на ОПК доведоха до намаляване на административната тежест както по отношение на кандидатите по програмата, така и до намаляване на броя на отхвърлените проектни предложения на база на формални критерии.

2.3.2 Предприети действия на етап изпълнение на договорите

Извършените от УО на ОПК анализи през периода на изпълнение на програмата 2007-2015 г.

показват, че са срещнати различни по характер затруднения, които оказват влияние върху изпълнението на проектите като цяло или на част от дейностите по тях. Срещаните затруднения се свеждат предимно до:

- Проблем с осигуряване съ-финансирането на проектите от страна на бенефициентите.
- Затруднения при провеждането на процедурите за избор на изпълнител – напр. неспазване на нормативните изисквания, което води до налагане на финансови корекции, обжалване на процедури, прекратяване и/или стартирането им отново.
- Затруднения в администрирането на проектите от страна на бенефициентите.
- Закъснение в изпълнението на проектните дейности.

През програмния период са предприети редица мерки от страна на УО на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 за минимизиране на риска от загуба на средства и гарантиране успешното приключване на оперативната програма. Те се отнасят до:

- Извършване на регулярни анализи на постигнатия напредък, включително анализ на рискови проекти и при необходимост предприемане на мерки за прекратяване или удължаване на сроковете за изпълнението. Договорите в етап на изпълнение са обект на интензивен мониторинг, което позволява регулярно проследяване на статуса на изпълнение на всеки отделен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В тази връзка е поддържан и списък на рисковите проекти, чието изпълнение е проследявано стриктно чрез регулярно изискване на информация от бенефициентите относно напредъка в изпълнението, както и чрез осъществяването на проверки на място от страна на УО на ОПРКБИ. В допълнение от всеки бенефициент, който в рамките на период от 3 месеца не е предоставял пред ДО документи по изпълнението на съответния договор, е изисквана информация за напредъка и при необходимост се извършват проверки на място. По този начин се гарантира, че Управляващият орган на ОПРКБИ разполага с актуална информация, която позволява своевременно да се идентифицират и съответно да се разрешат конкретни възникнали проблеми, като при необходимост се предприемат и мерки за прекратяване на договорите, които не могат да бъдат изпълнени ефективно. Извършването на подобен анализ позволява навременното предприемане на мерки за минимизиране на риска от загуба на средства по ОПРКБИ.
- Съкращаване на сроковете за разглеждане на отчетите по ДПБФП и съответно верифициране на разходите и извършване на плащанията по тях, чрез оптимизирането на Процедурния наръчник и контролните листа на Управляващия орган. Така например с изменение в Наръчника по ОПРКБИ са въведени изключения, при наличието на които УО може да не провежда задължителна проверка на място преди извършване на плащане. Изключенията са свързани с естеството на отчитаните резултати, които не представляват ДМА и ДНА (физически проверими резултати) и на практика могат да бъдат верифицирани изцяло документално, като по този начин се осигурява съкращаване на срока за верифициране на постъпващите искания за междинно плащане от страна на бенефициентите по сключените ДПБФП.
- Предоставяне на указания на бенефициентите в процеса на изпълнение и отчитане на проектите, посредством провеждане на Обучения за бенефициенти за изпълнение на ДБФП; публикуване и актуализиране на Ръководства за изпълнение на ДБФП по всяка процедура; провеждане на срещи на място в УО, както и публикуване на разяснения на официалната интернет страница на УО.
- Фазиране на проектите за изграждане на „Междусистемната газова връзка България – Сърбия“ и за изграждане на Научно-технологичен парк в рамките на двата програмни периода с цел пълноценно изпълнение на заложените цели и резултати.

По отношение на договорите, изпълнявани от институционални бенефициенти по Приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“ на ОПРКБИ, основните проблеми през периода 2007-2015 г. се отнасят от една страна до липсата на достатъчно собствен финансов ресурс за изпълнение на проектите, от друга страна мащаба/обхвата на проектите и разнородните и обемни дейности довели до забавяне в изпълнението им и необходимост от многократно удължаване на сроковете за изпълнение на договорите, както и затруднения на бенефициентите при прилагането на процедурите за избор на изпълнители съгласно Закона за обществените поръчки. Това е причина за забавяне в изпълнението на договорите (поради прекратяване и повторно обявяване на процедури и/или обжалване на решения) и за налагането на финансови корекции. Предприетите мерки за разрешаване на посочените проблеми са в следните насоки:

- Предоставяне на възможност от страна на ДО за удължаване на срока за изпълнение на проектите;
- Осигуряване на възможност за включване на извършените от бенефициентите авансови плащания към избраните изпълнители в междинните отчети за изпълнение на сключените договори;
- Предоставяне на възможност за отпускане на авансови средства в съответствие с Указания на Министерство на финансите, дирекция „Държавно съкровище“, ДДС 06/2011 г.;
- Провеждане на регулярни срещи с институционалните бенефициенти за обсъждане и разрешаване на възникнали проблеми в хода на изпълнението и отчитането на договорите за предоставяне на БФП с цел ускоряване на процеса на верификация на извършените разходи.

В резултат на посочените мерки са постигнати съществени положителни резултати по отношение на материалния и финансов напредък по ОПРКБИ, описан в т. 2.1.6 по-горе.

- *За програми, финансирани от ЕСФ: значителни проблеми, срещнати при изпълнението на действията по член 10 от Регламент (ЕО) № 1081/2006.*

Неприложимо.

2.4. Изменения в контекста на изпълнението на оперативната програма (когато е приложимо)

- *Описание на всички елементи, които без да произтичат пряко от помощта за оперативната програма, оказват пряко въздействие върху изпълнението на програмата (като законодателни промени или неочаквани социално-икономически събития).*

През периода на изпълнение на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2015 г. са извършени следните промени в нормативната уредба на национално ниво:

1. Постановление № 104 на МС от 17.05.2008 г. за организация и координация при управлението на средствата от фондовете на Европейския съюз (обн. ДВ, бр. 47 от 20 май 2008 г.). Създадената цялостна координация и контрол в процеса на планиране, управление и контрол при усвояване на средствата от фондовете на Европейския съюз подобриха комуникацията и координацията между отделните звена и оказаха положително влияние върху изпълнението на Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007- 2013 г. Усилията в тази насока продължиха със създаването на Съвет за координация и оперативно наблюдение на средствата от Европейския съюз с **Постановление на МС № 224 от 10.09.2008 г.** (обн. ДВ, бр. 81 от 16 Септември 2008 г.). Основна задача на Съвета е да координира и извършва оперативно наблюдение на планирането, програмирането, управлението, наблюдението и контрола на средствата от Европейския съюз.

➤ През 2009 г. е прието е **Постановление № 202 от 13 август 2009 г.** за създаване на механизъм за координация на управлението на средствата от Европейския съюз, с което се отменят Постановление № 104 от 17.05.2008 г. за организация и координация при управлението на средствата от фондовете на Европейския съюз (обн. ДВ, бр.47 от 20 май 2008 г.) и Постановление № 224 на МС от 10.09.2008 г. за създаване на Съвет за координация и оперативно наблюдение на средствата от Европейския съюз. С посочения нормативен акт се създава Съвет за управление на средствата от Европейския съюз като орган на Министерски съвет, който разглежда всички въпроси, свързани с програмирането, управлението, наблюдението и контрола на мерките, финансирани със средства от ЕС, в т. ч. оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд.

2. Постановление № 121 на МС от 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, което за програмния период 2007-2013 г. е изменено и допълвано неколkokратно (ДВ, бр.38 от 11.04.2008, ДВ, бр.61 от 08.07.2008, ДВ, бр.81 от 16.09.2008, ДВ, бр.95 от 04.11.2008). Промените, които оказват съществено влияние върху изпълнението на оперативната програма, са свързани с въвеждане на минимален срок за набиране на проектни предложения от 60 дни след обявяване на процедура с един краен срок за кандидатстване; прилагане на изискванията по чл. 10, ал. 1 единствено към лицата, които са овластени да представляват кандидата; определяне на условията и реда за изменение на насоките за кандидатстване след тяхното публикуване и др.

➤ През 2009 г. **Постановление № 121 на МС от 31.05.2007 г.** за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз за програмния период е изменено и допълвано с ДВ, бр.16 от 27.02.2009; бр.93 от 24.11.2009; ДВ, бр.7 от 27.01.2009. Най-съществено

влияние върху изпълнението на Оперативната програма оказват изискванията, указани в чл. 17 и чл. 18 на ПМС №121/31.05.2007г. при сформирани оценителни комисии, Договарящият орган да включва като членове и резервни членове на всяка оценителна комисия най-малко 1/3 външни експерти и/или външни оценители. Посоченото изменение спомага за спазване принципа на публичност и прозрачност при провеждането на процедури за подбор на проекти.

➤ **През 2010 г. Постановление № 121 на МС от 31.05.2007 г.** е изменено четири пъти, като измененията са обнародвани в ДВ, бр. 31 от 23.04.2010 г., бр. 44 от 11.06.2010 г., бр. 90 от 16.11.2010 г. и бр. 95 от 03.12.2010 г.

- С изменението, обнародвано на 11.06.2010 г., се създават ограничения относно кандидатите, които могат да участват в процедура за подбор на проекти, уточнен е редът за изработване на Индикативната годишна програма, предвиден е различен ред за получаване на разяснения от страна на кандидатите, за публикуването на Списъци на отхвърлените на етапите Административно съответствие и Допустимост, уточнени са процедурни правила по провеждането на процедурите по подаване на проектни предложения, оценяване и уведомяване на кандидатите.

- С изменението, обнародвано с бр. 95 от 03.12.2010 г. се установява тримесечен срок за оценка на проектните предложения, считано от издаване на акта за определяне състава на оценителната комисия и се обединяват етапите на „оценка на Административно съответствие“ и „оценка на Допустимост“.

➤ **През 2013 г. Постановление № 121 на МС от 31.05.2007 г.** за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми е изменено, както следва: ДВ, бр. 27 от 15.03.2013 г. и ДВ, бр. 65 от 23.07.2013 г. Посочените изменения касаят влизането в сила на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на ЕП и на Съвета от 25.10.2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета и извършена промяна в администрацията на Министерския съвет.

3. Постановление № 236 на МС от 27.09.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007 - 2013 г.", съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие, което е изменено и допълвано девет пъти през програмния период, както следва:

➤ Първото допълнение през **м. юли 2008 г.** е осъществено, за да се отрази спецификата на приоритетната ос за техническа помощ, която има ключова роля за цялостното успешно и ефективно изпълнение на интервенциите, предвидени по Оперативната програма. Създава се нова ал. 4 към чл. 3, която предвижда за допустими по приоритетна ос 5 да могат да бъдат признати разходи, предвидени в бюджета на проекта и извършени преди датата на сключване на договора, съответно издаване на заповедта за предоставяне на безвъзмездна помощ и преди датата на подаване на проектното предложение, при условие че са предвидени в Насоките за кандидатстване.

➤ **През м. декември 2009 г.**, във връзка с разисквания по време на заседание на Комитета за наблюдение (25.11.2009 г.) и предложения от представители на консултантски организации относно промяна на периода за допустимост на разходите, посочен в Постановление № 236 на МС от УО на ОПК предприе действия за изменение на чл. 3 и чл. 4 от ПМС № 236/2007 г.

➤ **През 2010 г. Постановление № 236 на МС от 27.09.2007 г.** е допълнено с разпоредба, разширяваща приложното поле на допустимите за финансиране разходи, а именно: „За допустими могат да бъдат признати и разходи, извършени преди датата на подаване на проектното предложение, в случай, че разходите са за услуги, необходими за подготовката на проектното предложение, и са предвидени в Насоките за кандидатстване”, като целта е бизнесът да бъде улеснен в процеса на получаване на европейско финансиране в условията на финансова и икономическа криза.

➤ **През 2013 г. Постановление № 236 на МС от 27.09.2007 г.** за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по ОП "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007 - 2013 г." е изменено, както следва: ДВ, бр. 43 от 14.05.2013 г. и ДВ, бр. 65 от 23.07.2013 г. Измененията касаят извършването на уточнения в преките допустими разходи по програмата, другите разходи, допустими за финансиране по приоритетната ос за техническата помощ, както и в преките допустими разходи по програмата се включват разходите за такси, дължими при изпълнението на проект и от недопустимите разходи се заличават разходите за възможни бъдещи загуби или дългове.

4. Освен посочените по-горе законодателни промени, оказали влияние върху изпълнението на оперативната програма, световната икономическа и финансова криза от края на 2008 г. оказва негативно влияние върху развитието и финансовото състояние на българската икономика, което неминуемо се отрази и върху изпълнението на оперативната програма.

➤ През 2009 г., във връзка с финансовата и икономическа криза е приет **Регламент (ЕО) № 284/2009 на Съвета** от 7 април 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1083/2006 за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд по отношение на някои разпоредби относно финансовото управление. Финансовата и икономическа криза изправи Общността пред значителни предизвикателства, което наложи предприемането на незабавни действия, за да се противодейства на последиците от кризата за икономиката като цяло, и по-специално да се подкрепят инвестициите, за да се подпомогне растежа и заетостта. В регулаторната рамка, приета за програмен период 2007 - 2013 г. е заложено допълнително да се опростят процесите на програмиране и управление на Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд, като се подобряват ефективността и субсидиарността при прилагането им. За целта, с предприетите промени, някои от разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1083/2006 се адаптират, за да се улесни мобилизирането на финансови ресурси на общността за стартирането на оперативни програми и на проекти, подпомагани в рамките на тези програми, с цел да се ускори тяхното изпълнение и въздействието на инвестициите върху състоянието на икономиката.

5. Регламент (ЕО) № 846/2009 на Комисията от 1 септември 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1828/2006 за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд, и на Регламент (ЕО) № 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие. Натрупаният от началото на програмния период 2007 - 2013 г. опит наложи необходимостта от опростяване на някои от разпоредбите относно изпълнението на интервенциите по линия на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС, както и намаляване на административната тежест за държавите-членки. Именно в отговор на тези идентифицирани потребности е приет и Регламент (ЕО) № 846/2009 на Комисията от 1 септември 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1828/2006.

6. Постановление № 322/19.12.2008 г. за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз в Република България, обнародвано с брой 1 на ДВ от 6 януари 2009 г.

➤ С брой 31 от 23.04.2010 г. е изменено **Постановление № 322/19.12.2008 г.** за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение. Измененията и допълненията касаят въвеждането на информация в Единния информационен портал за обща информация за управлението на Кохезионния фонд на ЕС в Република България, начина на определяне на длъжностните лица, конкретните права и задължения на потребителите и реда за предоставяне на достъп до информационната система.

➤ През 2013 г. **Постановление № 322 на МС от 19.12.2008 г.** за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз в Република България е изменено, както следва: с ДВ, бр. 62 от 12.07.2013 г. и ДВ, бр. 65 от 23.07.2013 г. Измененията касаят: създаване на нова ал. 2 в чл. 2, съгласно която директорът на дирекцията „Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз“ утвърждава указания за използване на системата; - органите, до които директорът на дирекция „Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз“ в администрацията на Министерския съвет докладва ежесечно; органа, който издава заповедта за спиране на плащанията – съгласно изменението това е заместник министър-председателя и министър на правосъдието въз основа на мотивирано предложение на ръководителя на Сертифициращия орган и доклад от директора на дирекция "Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз" в администрацията на Министерския съвет.

7. През 2009 г. са извършени изменения в Постановление № 55 на МС от 12.03.2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз, Програма ФАР на Европейския съюз и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (обн. ДВ, бр. 24 от 20 март 2007 г.), които оказаха влияние върху изпълнението на операциите по приоритетни оси 1 и 2 на ОПРКБИ (обнародвани в ДВ бр. 68 от 25 август 2009 г. и ДВ, бр. 93 от 24 ноември 2009 г.). Измененията регламентират по-ясно условията за избор на вида на процедура за договаряне; по-лек режим на отчитане в определени случаи, което допринася за по-високата степен на усвояване на средства; възможност за по-ясно тълкуване на обстоятелствата по свързаност и по-широка приложимост на разпоредбата.

➤ През 2010 г. **Постановление № 55 от 12.03.2007 г.** за условията и реда за определяне на

изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ е изменено с ДВ, бр. 93 от 26.11.2010. От обхвата на ПМС са изключени трудовите договори и договорите, сключени с експерти, които са били обект на оценка по реда на ПМС № 121/2007 г. и са станали част от договора за предоставяне на БФП и наемните договори за сгради или други недвижими имоти; изменен е списъкът с основанията за провеждане на процедура на договаряне, както и финансовите прагове, под които бенефициентите могат да не провеждат процедура за определяне на изпълнител, предоставена е възможност на управляващите органи на ОП да делегират свои правомощия по постановлението на своите междинни звена в качеството им на договарящи органи.

8. С Постановление № 285 от 30.11.2009 г. е приета Наредба за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове и програми, съфинансирани от ЕС (обнародвана в ДВ бр. 97/ 08.12.2009 г.). Посоченият нормативен акт има пряк положителен ефект върху изпълнението на ОПРКБИ, с оглед на ясното и детайлно регламентиране на процедурите по администриране на сигналите за нередности от една страна и тези по администриране на самите нередности, от друга.

9. През 2010 г. са приети Регламент (ЕС) № 539/2010 на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 1083/2006, относно определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд по отношение на опростяването на някои изисквания и по отношение на някои разпоредби относно финансовото управление и Регламент (ЕС) № 832/2010 на Комисията от 17 септември 2010 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1828/2006 за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и на Регламент (ЕО) № 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие.

10. Закон за обществените поръчки (ЗОП):

➤ В Държавен вестник, бр. 52 от 09.07.2010 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (ЗИД на ЗОП), с който е изменена разпоредбата на чл. 19, ал. 2, т. 22, б. "б" от ЗОП. Съгласно новата редакция на чл. 19, ал. 2, т. 22, б. "б" от ЗОП, съгласно ЗИД на ЗОП от 09.07.2010 г., се предвижда извършване на предварителен контрол върху процедури за обществени поръчки, финансирани напълно или частично със средства от европейските фондове във всички случаи на доставка или услуга на стойност, равна или по-висока от 1 000 000 лв. без ДДС.

➤ В резултат на промените, направени в ЗОП със Закона за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 52 от 09.07.2010 г.) с Постановление № 253 от 27.10.2010 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (обн., ДВ, бр. 86 от 2.11.2010 г.) са направени и съответните промени в Наредбата за осъществяване на предварителен контрол върху процедури за обществени поръчки, финансирани напълно или частично със средства от европейските фондове.

➤ Със Закона за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 93, от 25.11.2011 г., в сила от 26.02.2012 г.), както и с измененията и допълненията през 2012 г. (ДВ, бр. 33 от 27.04.2012 г., ДВ, бр. 38 от 18.05.2012 г. и ДВ, бр. 82 от 26.10.2012 г.) са направени промени в ЗОП, оказващи положително въздействие чрез създаване на по-голяма яснота, по-голяма гъвкавост и облекчаване на процеса на провеждане на процедурите и реда за възлагане на обществени поръчки, финансирани със средства от ОПРКБИ. Опростена е структурата на законодателството в областта на обществените поръчки като е отменена Наредбата за възлагане на малки обществени, което води до намаляване вида на процедурите и броя на режимите, които бенефициентите-възложители следва да прилагат при възлагане на договорите за обществени поръчки.

➤ **През 2015 г. Законът за обществените поръчки е изменен и допълван както следва:** ДВ, бр.8 от 30.01.2015; ДВ, бр.12 от 13.02.2015; ДВ, бр.14 от 20.02.2015; ДВ, бр.17 от 06.03.2015; ДВ, бр.35 от 15.05.2015; бр. 79 от 13.10.2015 г. С бр. 79 от 13.10.2015 г. се правят следните изменения: променя се ведомствената принадлежност на Агенцията за обществени поръчки, като същата подпомага министърът на финансите при осъществяване на държавната политика в областта на обществените поръчки. С промяната се цели провеждане на единна политика в областта на обществените поръчки, подобряване условията на работата на всички институции, ангажирани с контрола върху обществените поръчки чрез поставянето им под общото ръководство на министъра на финансите. С измененията се дава възможност на Министерски съвет за създаване с постановление на централни органи за обществени поръчки или да възлага осъществяването на такива функции на орган на изпълнителната власт. Промените касаят и промяна на правилата за възлагане на обществени поръчки, запазени за изпълнение от специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания.

➤ **С бр. 40 на ДВ от 13.05.2014 г. е обнародван нов Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки, в сила от 01.07.2014 г.** Измененията в закона целят намаляване

на административната тежест върху кандидатите и участниците в процедурите; насърчаване на малките и средните, включително новосъздадени предприятия, за достъп до пазара на обществените поръчки чрез законово предефиниране на статута на „подизпълнителя“ и гарантиране на неговите права и защитата на интересите му; прецизиране на процедурни правила и изясняване на дефиниции с цел намаляване на административната тежест и на субективизма при оценяването; по-голяма публичност и прозрачност на дейностите по възлагане на обществени поръчки, както и по изпълнение и приключване на сключените договори.

11. През 2010 г. е изменено Постановление № 8 от 04.02.2003 г. за създаване на Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейските общности. Изменено е наименованието на Съвета, а именно „Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз“, конкретизирани са разпоредбите относно състава му, функциите му, правомощията на членовете му, реда за взаимодействие с други разследващи органи, актовете, с които се уреждат приложимите процедури за администриране на нередности и измами със средства по фондове и програми на ЕС.

12. Изменено е Постановление № 6 от 19.01.2007 г. за създаване на Единен информационен портал за обща информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в Република България. Приети са следните изменения: Изменен е органът, който отговаря за цялостната поддръжка на Единния информационен портал, а именно Централното координационно звено в Министерството на финансите се заменя с Дирекция „Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз“ в администрацията на Министерския съвет. Постановено е, че информацията в портала се въвежда от администрацията на МС и 7 ресорни министерства.

13. Постановление № 70 от 14.04.2010 г. за координация при управлението на средствата от Европейския съюз (обн., ДВ, бр. 31 от 23.04.2010 г., в сила от 23.04.2010 г.). Съгласно Постановлението цялостната организация и ръководство на системата за координация при управлението на средствата от Европейския съюз се осъществява от министъра по управлението на средствата от Европейския съюз. Създава се Съвет за координация при управлението на средствата от Европейския съюз като орган на Министерския съвет и се разписват състава и дейността му.

➤ **С брой 65 на ДВ от 23.07.2013 г. Постановление № 70 на МС/14.04.2010 г.** за координация при управлението на средствата от Европейския съюз е изменено като промяната касае: органа, който осъществява цялостната организация и ръководство на системата за координация при управлението на средствата от Европейския съюз (ЕС) – съгласно изменението това е заместник министър-председателя и министър на правосъдието; функциите, изпълнявани от заместник министър-председателя и министър на правосъдието; председателят и членовете на Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз.

➤ **През 2014 г. Постановление № 70 на МС от 14.04.2010 г.** за координация при управлението на средствата от Европейския съюз е изменяно както следва: изм. и доп. с бр. 10 от 4.02.2014 г.; изм. с бр. 34 от 15.04.2014 г.; бр. 58 от 15.07.2014 г.; бр. 76 от 12.09.2014 г.; доп. с бр. 94 от 14.11.2014 г.; изм. и доп. с бр. 101 от 9.12.2014 г. С изменението с брой 94 от 14.11.2014 г. се създават чл. 9, съгласно който към Министерски съвет се създава Координационен съвет, като се определят неговите функции и членове; и чл. 9а, съгласно който към Министерски съвет се създава Методически съвет по финансови корекции.

14. Постановление № 112 от 4.06.2010 г. за създаване на Централен орган за обществени поръчки за нуждите на органи на изпълнителната власт (обн. ДВ, бр. 45 от 15.06.2010 г.). Съгласно чл. 2, ал. 2 от постановлението Централният орган за обществени поръчки (ЦООП) провежда процедури с цел сключване на рамкови споразумения с предмет на обществените поръчки съгласно чл. 3 от това ПМС за нуждите на органи на изпълнителната власт и техните администрации.

15. Методология за определяне на финансови корекции, които се прилагат спрямо разходите, свързани с изпълнението на оперативните програми, съфинансирани от структурните инструменти на Европейския съюз, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство, приета с **Постановление № 134 от 5.07.2010 г.** за приемане на Методология за определяне на финансови корекции, които се прилагат спрямо разходите, свързани с изпълнението на оперативните програми, съфинансирани от структурните инструменти на Европейския съюз, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство (обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2010 г., в сила от 13.07.2010 г.).

➤ **С бр. 52 от 2014 г. е обнародвано ПМС № 162/17.06.2014 г.** за изменение и допълнение на Методологията за определяне на финансови корекции. Постановлението се прилага при налагането на финансови корекции във връзка с нарушения, установени след 24 юни 2014 г. Промените са в съответствие с одобрените от Европейската комисия нови Насоки за определяне на финансови

корекции, които да бъдат извършвани от Европейската комисия, спрямо разходите, финансирани от ЕС съгласно принципа на споделено управление, за несъответствие с правилата за обществени поръчки.

16. Постановление № 179 от 10.08.2010 г. за определяне на механизма за верифициране на разходите и изплащане на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз (обн., ДВ, бр. 64 от 17.08.2010 г., в сила от 17.08.2010 г.).

17. Указания на сертифициращия орган по оперативните програми:

- ДНФ № 4 от 26.07.2010 г. относно условията и реда на изплащане на безвъзмездна финансова помощ със средства от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз и кореспондиращото национално съфинансиране.

- ДНФ № 5 от 21.10.2010 г. относно сертифициране на разходите по Оперативни програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз.

- ДНФ № 6 от 13.12.2010 г. относно организация на счетоводния процес в Управляващите органи/Междинните звена, управляващи средствата по Структурните и Кохезионния фондове на ЕС и кореспондиращото национално съфинансиране.

- ДНФ № 7 от 22.12.2010 г. относно отписване и възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, както и на неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз.

18. През 2011 г. е обнародвано Постановление № 84 от 04.04.2011 г. за изменение и допълнение на Устройствения правилник на ИАНМСП към министъра на икономиката, енергетиката и туризма, приет с Постановление № 240 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 81 от 2004 г.).

19. През 2012 г. с Постановление № 80 от 23.04.2012 г. (обн. бр. 33 на ДВ от 27.04.2012 г., в сила от 01.05.2012 г.) за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет, правата и задълженията на ИАНМСП в качеството ѝ на Междинно звено преминават към Управляващия орган на ОПК и се формира единна административна структура – Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“.

20. През 2013 г. с Постановление № 69 на МС от 11.03.2013 г. (обн. в брой 27 на ДВ от 15.03.2013 г.) за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на кандидати за безвъзмездна финансова помощ и бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, Съвместната оперативна програма "Черноморски басейн 2007 - 2013 г.", Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм, с което се отменя Постановление № 55 на Министерския съвет от 2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ. Промяната цели да оптимизира и намали административната тежест върху кандидатите за безвъзмездна финансова помощ и бенефициентите. Новото постановление се прилага, когато размерът на безвъзмездната финансова помощ е по-голям от 50 на сто от общата сума на одобрения проект.

21. През 2014 г. е прието Постановление № 447 на МС от 23.12.2014 г. за приемане на Устройствени правилници на Министерството на икономиката, на Министерството на енергетиката и на Министерството на туризма. С постановлението е приет Устройствен правилник на Министерството на икономиката, обн., ДВ, бр. 108 от 30.12.2014 г., в сила от 1.01.2015 г. Съгласно чл. 30, ал. 1, т. 2 от Устройствения правилник, Главна дирекция "Европейски фондове за конкурентоспособност" изпълнява функциите на Управляващ орган на Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007 – 2013 г., както и функциите на Управляващ орган на Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" 2014 – 2020 г., спазвайки принципа на разделяне на отговорностите.

22. С Постановление № 118 на МС от 20.05.2014 г. (обн. бр. 44 на ДВ от 27.05.2014 г.) за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм, с което се отменя Постановление № 69 на Министерския съвет от 2013 г.

➤ **През 2014 г. постановлението е изменяно както следва:** обн., ДВ, бр. 44 от 27.05.2014 г., в сила от 27.05.2014 г., изм., бр. 76 от 12.09.2014 г., в сила от 12.09.2014 г., 33 бр. 101 от 9.12.2014 г., в сила от 9.12.2014 г.

- Основните промени в новоприетото постановление са следните: 1. отпада, заложеното в чл. 11, ал. 6 задължение за публикуване на Публичната покана в „Официален вестник“ на Европейски съюз; 2. в чл. 9, ал. 2 от ПМС 118/2014 г. е заложено задължение в случаите, в които бенефициентите

не провеждат процедура за определяне на изпълнител (попадат под установените прагове за провеждане на процедура) да оповестяват публично съобщение за ценови предложения, като предоставят на програмния оператор или управляващия орган поканата по ал. 1 за публикуване на Единния информационен портал, както и да публикуват съобщението и на своята интернет страница при наличие на такава; 3. в чл. 19 е заложено допълнително основание за прекратяване на процедура за избор на изпълнител - процедурата може да бъде прекратена, когато е постъпила само една оферта или само една оферта отговаря на предварително обявените от бенефициента условия; във връзка с новоприетия нормативен акт са изготвени нови типови образци на документи по чл. 7, т. 1 от ПМС 118/20.05.2014 г.

23. С ПМС № 162/17.06.2014 г. (обн. ДВ, бр. 52 от 2014 г.) за изменение и допълнение на **Методологията за определяне на финансови корекции**. Постановлението се прилага при налагането на финансови корекции във връзка с нарушения, установени след 24 юни 2014 г. Промените са в съответствие с одобрените от Европейската комисия нови Насоки за определяне на финансови корекции, които да бъдат извършвани от Европейската комисия, спрямо разходите, финансирани от ЕС съгласно принципа на споделено управление, за несъответствие с правилата за обществени поръчки.

24. С Постановление № 159 от 26.06.2015 г. (обн. ДВ, бр. 50 от 03.07.2015 г.) за изменение и допълнение на **Постановление № 118 на Министерския съвет от 2014 г.** за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм. С измененията са оптимизирани праговете за провеждане на процедура за избор с публична покана, като променените стойности са съответно - за строителство, равна или по-висока от 50 000 лв.; за доставки или услуги, равна или по-висока от 30 000 лв.; промени са въведени и по отношение на изискуемите документи за доказване на икономическото и финансово състояние на кандидатите за изпълнители. Измененията в постановлението са извършени с цел намаляване на административната тежест върху бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ.

2.5. Значително изменение по смисъла на член 57 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 (когато е приложимо)

- *Случаи, при които е било установено значително изменение по смисъла на член 57 от Регламент (ЕО) № 1083/2006.*

През отчетния период не са установени значителни изменения по смисъла на чл. 57 от Регламент (ЕО) № 1083/2006.

2.6. Допълване с други инструменти

- *Обобщение на прилагането на разпоредбите за гарантиране разграничаването и координацията между помощите от ЕФРР, ЕСФ, Кохезионния фонд, ЕЗФРСР, ЕФР, и интервенции от ЕИБ и други съществуващи финансови инструменти (член 9, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1083/2006).*

С цел гарантиране разграничаването и координацията между помощта, предоставяна по ОПК и подкрепата по линия на други финансови инструменти, съфинансирани от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕЗФРСР, ЕФР, Европейската инвестиционна банка и др., и в съответствие с изискванията на чл. 9, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1083/2006, през периода на изпълнение на програмата 2007-2015 г. са спазени всички изисквания за съгласуваност и допълняемост на интервенциите по ОП „Конкурентоспособност” с помощта, предоставяна по линия на други инструменти.

2.6.1. Съгласуваност и допълняемост с Програмата за развитие на селските райони

Съгласуваността и допълняемостта на ОПК и Програмата за развитие на селските райони се осигурява по отношение на подкрепяните целеви групи, територия и вид на подпомаганите дейности. С цел избягване на припокриването на интервенциите по ОПК с дейностите и мерките, подкрепяни по линия на ПРСР, през отчетния период се спазва посоченото разграничение като в процеса на оценка на проектните предложения се извършва проверка за недопускане припокриването на дейности, целеви групи и подпомагани територии, а на етап изпълнение на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва последваща проверка за спазване на разграничението между двете програми в посочените направления.

2.6.2. Съгласуваност и допълняемост с Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”

Допълняемостта и съгласуваността на подкрепата, осигурявана по ОПК и тази, предоставяна по линия на ОПРЧР се следи и координира на следните нива:

- на ниво оперативна програма чрез залагането на допълващи се по вид дейности и интервенции;
- на ниво процедури за предоставяне на БФП чрез Комитетите за наблюдение на двете оперативни програми, които обсъждат, приемат и утвърждават конкретните параметри на отделните процедури (критерии за избор на операции).

Посоченото разграничение се спазва текущо в процеса на оценка и изпълнение на процедурите по ОПК през периода 2007-2013 г., като се следи за недопустими дейности и разходи – например за провеждане на обучения на заети лица, за участие на заети лица в семинари, конференции, работни срещи и други събития, финансирани по ОПРЧР.

2.6.3. Съгласуваност и допълняемост с Оперативна програма „Регионално развитие“

Оперативна програма „Регионално развитие“ предоставя подкрепа за извършването на инвестиции в свързана с бизнеса инфраструктура в индустриални зони и тяхната подготовка за бъдещи инвеститори, докато по ОП „Конкурентоспособност“ се подкрепят допълващите интервенции за насърчаване развитието и конкурентоспособността на микро, малките и средните предприятия. По отношение на научните организации и висшите учебни заведения като специфична целева група за двете програми, принципите за допълняемост и координация се осигуряват от приноса на ОПРР за изпълнението на дейности за повишаване на енергийната ефективност, гарантиране на достъпа на хората с увреждания, реконструкция/обновяване на библиотеки към научните организации и университетите, за разлика от ОПК, която подкрепя финансирането на иновации, извършването на научноизследователска и развойна дейност (включително подобряване на про-иновативната инфраструктура), насърчаване на връзката наука-бизнес, както и инвестициите в ново оборудване за целите на извършването на приложни изследвания. Във връзка с извършването на строително-монтажни работи, по ОПК не се предоставя подкрепа за изпълнението на СМР на обекти на социалната, жилищна и пътна инфраструктура, както и на обекти на общата техническа инфраструктура (комуникационни връзки, строителство/реконструкция/рехабилитация на пътна инфраструктура и др.), които се финансират по ОПРР.

През периода 2007-2015 г. посоченото разграничение е взето предвид в процеса на оценка и изпълнение на всички процедури по ОПК като са спазени изискванията за гарантиране на съгласуваност и допълняемост с подкрепата, предоставяна по други финансови инструменти.

2.7. Мониторинг и оценка

Функциите и задачите на УО във връзка с цялостното управление и изпълнение на ОПК са определени в Описанието на системите за управление и контрол на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013, утвърдено със Заповед № РД-16-570/28.04.2014 г. на Ръководителя на Управляващия орган. Основните принципи, правила и процедури за управление и изпълнение на програмата са съответно определени в Наръчника по ОПК, вариант 2, утвърден със Заповед № РД-16-570/28.04.2014 г. на Ръководителя на УО.

Предвид спецификата и структурата на изпълнение на Приоритетна ос 3 „Финансови ресурси за развитие на предприятията“, мониторингът на изпълнението на Инициативата JEREMIE се извършва на 4 нива, както следва: мониторинг от страна на ЕИФ; мониторинг от страна на УО; мониторинг от страна на Инвестиционния борд, и мониторинг от страна на КН на ОПКРБИ.

Мониторингът, извършван от страна на УО включва мониторинг на дейността на ЕИФ, избраните финансови посредници и мониторинг на крайните получатели на помощта (подкрепените МСП), при необходимост. По време на изпълнението на финансовите инструменти по инициативата JEREMIE в рамките на ПО 3, в периода 2012 г. - 2016 г. УО е извършил 42 проверки на място при избраните финансови посредници, както следва: през 2012 – 2 бр. (по JER-009/02), през 2013 – 6 бр. (по JER-009/02 и JER-009/05), през 2014 г. – 2 бр. (JER-009/05), през 2015 г. – 15 бр. (по JER-009/01, JER-009/02, JER-009/05 и JER-009/06) и през 2016 г. – 17 бр. (при всички финансови посредници по петте инструмента). В допълнение, през 2014 г. са извършени 7 бр. проверки на място при крайни получатели по инструмент JER-009/05. УО извършва и регулярни проверки на място при Холдинговия фонд, съгласно годишните си планове за посещения на място.

2.7.1. Мерки за мониторинг по ОП „Конкурентоспособност“

Мониторингът на изпълнението на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013 включва:

- Мониторинг на договори - мониторинг от страна на УО на изпълнението на сключените договори по приоритетните оси на ОПК;
- Мониторинг на изпълнението на оперативната програма - мониторинг от страна на Комитета за наблюдение на ОП „Конкурентоспособност“.

Мониторингът на ОПК, осъществяван от страна на УО, включва наблюдение, отчетност и контрол на техническото и финансово изпълнение, напредъка и постигнатите резултати по приоритетните оси/процедурите/ договорите.

Управляващият орган извършва 100 % документална проверка и проверки на място за потвърждаване на допустимостта на разходите (Приложение 1 от ДНФ 5/21.10.2010 г.) по сключените договори по смисъла на член 60/b на Регламент (ЕО) 1083/2006. УО е отговорен и за осъществяването на двойна проверка, че финансираните продукти и услуги са доставени (Процесът на верификация включва и потвърждаване на обстоятелствата, посочени в ДНФ 5/21.10.2010 г., раздел II, т.8.).

Основните инструменти за мониторинг от страна на УО, използвани за измерване на напредъка и отчитане на изпълнението на оперативната програма, са:

1. информация на ниво договор, подавана от бенефициентите към УО - междинни и финални отчети;
2. информация на ниво процедура за предоставяне на БФП, подавана от УО по приоритетни оси - годишни доклади (съдържащи информация за техническото изпълнение за съответната година).
3. информация на ниво приоритетна ос, подавана от УО по приоритетни оси: 1/ Междинни и финални отчети (при представяне на искане за верифициране на средства и междинен доклад по сертификация и декларация за допустимост на разходите) и 2/ Годишен доклад за изпълнението на оперативната програма, съгласно Приложение 18 от Регламент на Комисията (ЕО) № 1828/2006.

2.7.2. Комитет за наблюдение на ОП „Конкурентоспособност”

През периода на изпълнение на ОПРКБИ 2007 – 2015 г. са проведени общо 16 редовни заседания на Комитета за наблюдение на ОП „Конкурентоспособност“ (КН на ОПРКБИ). През отчетния период са проведени общо 23 писмени процедури за неprisъствено вземане на решения от КН на ОПРКБИ. Подробна информация относно предприетите мерки за оптимизиране на програмата и решенията, взети в рамките на заседанията на КН на ОПРКБИ в периода 2007-2015 г. е представена в Приложение № 3 към Окончателния доклад за изпълнението.

На 12 юни 2015 г. е проведено Шестнадесетото заседание на КН на ОПРКБИ. На заседанието е представен общият напредък от изпълнението на оперативната програма към 31.05.2015 г. и на отделните приоритетни оси, в т. ч. напредъкът в изпълнението на инициативата JEREMIE, на проектите, изпълнявани от институционалните бенефициенти по Приоритетна ос 4: БАИ, ИАНМСП, БИМ, ИА БСА, БИС, ДАМТН и АУЕР. В рамките на заседанието подробна информация е представена и за изпълнението на проектите „Създаване на научно-технологичен парк” и „Изграждане на междусистемна газова връзка България-Сърбия“.

На заседанието е обсъдено и одобрено предложението на УО за изменения в ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013, касаещи увеличаване на ресурса на приоритетна ос 1 “Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности”, област на въздействие 1.1 “Подкрепа за иновационни дейности в предприятията” чрез пренасочване на неусвоен финансов ресурс от останалите приоритетни оси на програмата. Обсъден и приет е Годишен доклад за изпълнението на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 за 2014 г. Представена е информация за резултатите, заключенията и препоръките от извършените одити на ОПРКБИ в периода декември 2014 г. – юни 2015 г.

На основание ПМС № 189/20.07.2015 г., с което са извършени промени в ПМС № 79/2014 г. за създаване на комитети за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България и на програмите, съфинансирани от ЕСИФ, считано от 30.09.2015 г., КН на ОПИК и ОПИМСП изпълнява функциите и на КН на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 (ОПРКБИ). В резултат от това, в рамките на Второто официално заседание на КН на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 г. (ОПИК) и на ОП „Инициатива за малки и средни предприятия” 2014-2020 (ОПИМСП), проведено се на 20.05.2016 г., е обсъден напредъкът в изпълнението на ОПРКБИ, подготовката за успешното приключване на програмата, както и информация за извършените одити през периода декември 2015 г. - април 2016 г. КН одобри изготвения от Управляващия орган Годишен доклад на ОПРКБИ за изпълнението на финансовите инструменти за 2015 г.

2.7.3. Мерки за оценка на оперативната програма

Съгласно чл. 48 от Регламент 1083/2006 през 2006 г. е извършена предварителна оценка на ОПРКБИ. Предварителната оценка е проведена паралелно и като неделима част от работата по подготовката на програмния документ. Като част от задължителната предварителна оценка е извършена и стратегическа екологична оценка на програмата. През 2007 г., в изпълнение на изискванията на чл. 48

(1) от Регламент No 1083/2006, е разработен и одобрен от КН на ОПРКБИ План за оценка на ОПРКБИ 2007-2013.

В изпълнение на Плана за оценка на ОПРКБИ 2007-2013, със средства по линия на Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“ на ОПРКБИ в периода на изпълнение на програмата 2007 – 2015 г. са изготвени следните оценки и анализи на оперативната програма:

✓ Към 28.02.2011 г. е извършена вътрешна оценка - анализ на процедурите в процес на изпълнение по Приоритетни оси 1 и 2 на ОПРКБИ, като резултатите от оценката са представени на вниманието на членовете на Комитета за наблюдение. Същите са ползвани при предприемане на необходимите мерки за оптимизиране на процедурите по ефективно изпълнение и управление на Оперативната програма и като основа при подготовката и разработването на бъдещите процедури за БФП.

✓ През 2011 г. е проведена **„Междинна оценка на изпълнението на процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности” и Приоритетна ос 2 „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда” на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013”**. Междинната оценка е извършена от външен изпълнител, избран чрез провеждане на обществена поръчка и включва тематично и оценки, предвидени в Плана за оценка, планирани за провеждане до 2012 г. оценки, вкл. и оценка на хоризонталните политики (предвидена за 2013 г.). Основните изводи, становища и препоръки от доклада за междинната оценка, са представени и на вниманието на членовете на КН, представители на ЕК, на Министъра по управление на средствата от ЕС, както и по време на заседание на хоризонталната мрежа от експерти за оценка на НСРР и Оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на ЕС. Разработен е план за изпълнение на основните препоръки. Резюме от доклада е публикувано на Единния информационен портал за обща и специализирана информация за Структурните фондове в България с цел запознаване на обществеността с резултатите от извършената оценка. Основните препоръки в резултат на междинната оценка са използвани като отправна точка за предприемане на конкретни действия за подобряване на качеството, ефективността, въздействието, устойчивостта и съответствието на предоставената подкрепа по ОПРКБИ, както и за промяна на оперативната програма.

✓ В периода януари 2012 г. – юни 2012 г. е проведена **хоризонтална оценка на изпълнението на НСРР**, която включва две аналитични задачи: 1) „Анализ и оценка на напредъка по отношение на постигане на целите/приоритетите на НСРР и на съответния принос на оперативните програми към тях” и 2) „Анализ и оценка на процедурите за отпускане на безвъзмездна финансова помощ и критериите за подбор на проекти, използвани по 7-те оперативни програми”. В рамките на оценката са разгледани и адекватността, ефективността и ефикасността на процеса на програмиране на процедурите за предоставяне на БФП, оценката на постъпилите проектни предложения и прилагането на хоризонталните принципи и политики на ЕС. Идентифицирани са и основните трудности, срещани от страна на бенефициентите, управляващите органи и междинните звена при програмирането и провеждането на процедурите. Оценката е извършена в рамките на проект на Централното координационно звено No 0025-ЦКЗ-1.1 „Оценка на изпълнението на Структурните инструменти, съгласно заложените цели в НСРР 2007-2013 г.”, финансиран по ОП „Техническа помощ”.

✓ През октомври 2012 г. е извършен **вътрешен анализ** от страна на ГД ЕФК **относно изпълнението на процедура за БФП BG161PO003-2.4.01 „Подкрепа за развитието на клъстерите в България”**, въз основа на който е взето решение и е предложено на КН на ОПК за одобрение прекратяването на процедурата и обявяване на нова процедура с подобрени условия за кандидатстване. На база на извършения анализ са планирани и мерки, свързани с оптимизиране на процеса по усвояване на средствата в рамките на съответната ос.

✓ През октомври 2012 г. е извършен **вътрешен анализ и на изпълнението на процедура за БФП BG161PO003 - 2.2.01 „Подкрепа за създаване и развитие на бизнес инкубатори”**. В резултат на извършения анализ е взето решение да не се обявява нова процедура.

✓ В периода септември 2012 г. - декември 2012 г. от Световна банка е изготвен **анализ и доклад по Приоритетна ос 1 на ОПРКБИ на тема „Подкрепа на иновациите чрез ОПК: Преглед и възможности за подобряване на резултатите в периода 2014-2020”**.

✓ За целите на програмирането на ОПИК 2014-2020 през 2013 г. от външен изпълнител е извършено **проучване на мнението на бизнеса по отношение на ОПРКБИ 2007-2013**. В проучването е включена **оценка на изпълнението на ОПРКБИ, оценка на комуникацията с МЗ и УО и визията за новия програмен период**, като резултатите са използвани като отправна точка при

формиране на подхода за разработване на новата оперативна програма и са представени на вниманието на Тематичната работна група за разработване на ОПИК 2014-2020.

✓ През 2013 г. ОПРКБИ попада в обхвата на **изследване на ефекта на средствата от ЕФРР върху заетостта**, като УО е оказал съдействие на Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ с предоставянето на информация и организирането на интервю с отговорни експерти за целите на провеждане на качествените изследвания. В резултат изводите по отношение на ОПРКБИ са включени в годишния доклад за България, представен на вниманието на Европейската комисия.

✓ През 2013 г. **оценка на постигнатото по Приоритетна ос 1 на ОПРКБИ** е направена при изготвянето на „Програма за аналитични услуги в областта на иновациите. Принос към Стратегията за интелигентна специализация в областта на научните изследвания и иновациите на България“, като автор на разработката е отдел „Развитие на частния и финансовия сектор“, Регион Европа и Централна Азия на Световна банка.

✓ По отношение на предвиденото за 2013 г. в Плана за оценка на ОПРКБИ „Изследване на нивото на развитие на капацитета за провеждане на оценки в Управляващия орган на ОПРКБИ и в други заинтересовани институции“, УО е обявил обществена поръчка за избор на изпълнител и е реализирал изследване на тема „Разработване на организационна стратегия, анализ и оценка на организационната структура, административния капацитет и потребностите от обучение, разработване и изпълнение на програма за обучение на служителите на Управляващия орган на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013“. В рамките на проведеното изследване е разгледан и **капацитета на Управляващия орган за извършване на оценки** и са отправени конкретни препоръки, които са взети под внимание.

✓ През 2014 г. в изпълнение на договор с външен изпълнител N29/15.01.2014 г. с предмет „**Разработване на анализ на изпълнението на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 и формулиране на препоръки за следващия програмен период 2014-2020 г.**“, е извършен цялостен анализ на постигнатия напредък в управлението и изпълнението на ОПРКБИ. Предмет на анализа е извършването на независима оценка на изпълнението на петте приоритетни оси на програмата в контекста на постигнатите физически и финансови показатели спрямо предварително заложените цели на ниво отделни операции, обща и специфични цели на ОПРКБИ. Анализът обхваща периода от 01.01.2007 г. до 31.12.2013 г., като в резултат на извършената оценка са изведени конкретни изводи и препоръки за оставащия период до приключването на ОПК и съответно за програмен период 2014-2020 г. Успешните практики и проблемните области, изведени в хода на извършената оценка, са отчетени от страна на Управляващия орган в процеса на програмиране на ОПИК 2014-2020 с оглед осигуряване на съответствието ѝ както с националните и европейски политики, така и със специфичните нужди и потребности на българския бизнес.

✓ През 2014 г. са финализирани и дейностите в изпълнение на договори с външни изпълнители No 231/06.03.2014 г. за извършване на **предварителна оценка на ОПИК 2014-2020** и договор No 232/06.03.2014 г. за извършване на **екологична оценка и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони** на оперативната програма за иновации и конкурентоспособност за програмен период 2014-2020 г. Резултатите от посочените оценки са обективирани в Доклад от предварителна оценка на ОПИК 2014-2020 и Доклад за екологична оценка на ОПИК 2014 – 2020.

✓ **Наблюдението и оценката на дейностите, включени в Комуникационния план (КП) на ОПРКБИ 2007-2013** са извършвани вътрешно от Управляващия орган (до момента на избор на изпълнител), както и външно – посредством избор на изпълнител за провеждане на социологически проучвания, икономически анализи, мониторинг и оценка на изпълнението на Комуникационния план и изготвянето на препоръки за промяна в стратегията, индикаторите за измерване и мерките за изпълнение на Комуникационния план, като в резултат на това е извършена междинна оценка на изпълнението на КП за периода 2007-2010 г., както и четири годишни оценки на изпълнението му за 2011 г., 2012 г., 2013 г. и 2014 г. В допълнение, оценка е извършвана и след организирането на събитията, посредством попълването на анкети за обратна връзка от страна на участниците, оценяващи организацията и съдържанието им. Обобщените резултати и изводи от оценките на КП са представени в раздел 7 „Информирание и публичност“ от настоящия доклад. Изводите и препоръките, представени в оценките и анализите на ОПРКБИ са обект на задълбочен анализ от страна на УО на програмата и са взети предвид в процеса на изпълнението ѝ, както и при подготовката на ОПИК за периода 2014-2020 г.

✓ В допълнение, на 28.01.2016 г. е обявена обществена поръчка с предмет „Последваща оценка на изпълнението, резултатите и въздействието на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013“. УО инициира извършването ѝ,

предвид значимостта на очакваните резултати от нея за вземането на информирани решения и установяване на стратегически правилните подходи за прилагане на ОПИК през настоящия програмен период (2014-2020 г.). В тази връзка, от ключово значение за УО е да получи обективна и независима експертна оценка на степента и начина, по който всички интервенции, подкрепени по ОПРКБИ и по 5-те приоритетни оси са постигнали набелязаните цели и резултати, степента, до която тези цели и резултати са в съответствие с първоначално заложените по съответните приоритетни оси, области на въздействие и операции, както и да се направят изводи доколко постигнатите резултати са устойчиви в бъдещ аспект. С избрания изпълнител на обществената поръчка за извършване на оценката е сключен Договор № 76/12.07.2016 г.

2.8. Национален резерв за резултатна работа (когато е приложимо и само в годишния доклад по изпълнението за 2010 г.)

Неприложимо.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПО ПРИОРИТЕТИ

3.1. Приоритет 1

3.1.1. Постигане на целите и анализ на напредъка

Основната цел на Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности” на ОПРКБИ е насочена към подобряване на българската иновационна система, чрез подкрепа за иновационната дейност и подобряване на про-иновативната инфраструктура. **Специфичните цели** на приоритетната ос включват:

- Насърчаване на развойната дейност и внедряването на иновации в предприятията;
- Защита на индустриалната собственост на българските предприятия и изследователски организации;
- Развитие на благоприятна про-иновационна среда в подкрепа на бизнеса.

Таблицата по-долу представя информация за постигнатия материален напредък в изпълнението на процедурите по Приоритетна ос 1 на ОПРКБИ към края на отчетния период (30.11.2016 г.), измерен посредством степента на постигане на относимите индикатори. Посочените стойности отразяват напредъка в изпълнението на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос 1.

С изменението на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 - 2013, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г., ЕК прие промени в Анекс 3 „Списък с индикатори“ на оперативната програма. Конкретните изменения в индикаторите по Приоритетна ос 1 се изразяват в тяхното оптимизиране в посока измеримост, както и отпадането на някои от индикаторите в резултат на извършен обстоен анализ от страна на УО.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
Показател 1* Брой подкрепени стартиращи иновативни предприятия	<i>Постигнати резултати(1)</i>	0	0	0	0	11	10	4	45	125	195
	<i>Цел(2)</i>	0	0	0	0					95-130	95-130
	<i>Исходно положение(3)</i>	0									
Показател 2 Ниво на оцеляване на стартиращите иновативни предприятия	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	100 %	100 %		100 %	100%	100 %
	<i>Цел</i>	0	0	0	0					30%	30%
	<i>Исходно положение</i>	0									
Показател 3 Брой иновации, въведени/готов и да бъдат въведени на	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	12	10	4	99	494	619
	<i>Цел</i>	0	0	0	0					76-104	76-104
	<i>Исходно положение</i>	0									

* Индикатор 1 „Брой подкрепени стартиращи иновативни предприятия” не може да бъде отчетен като core индикатор, тъй като обхваща само подкрепените по програмата иновативни стартиращи предприятия.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо	
пазара												
Показател 4 Брой НИРД проекти, подкрепени в до-пазарна фаза	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	11	0	0	32	166	209	
	<i>Цел</i>	0	0	0	0					90	90	
	<i>Изходно положение</i>	0										
Показател 5 Брой НИРД проекти, подкрепени за въвеждане на пазара	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	12	2	15	59	200	288	
	<i>Цел</i>	0	0	0	0					30-40	30-40	
	<i>Изходно положение</i>	0										
Показател 6 Брой наети изследователи в предприятията	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	33 (от тях 15 мъже и 18 жени)	68 (от тях 38 мъж е и 30 жен и)	4 (от тях 3 мъже и 1 жена)	118 (от тях 84 мъж е и 34 жен и)	362 (от тях 227 мъже и 135 жени)	585	
	<i>Цел</i>	0	0	0	0					110	110	
	<i>Изходно положение</i>	0										
Показател 7 Брой успешни проекти, подготвени от наетия изследователск и персонал ¹⁶	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0				0	
	<i>Цел</i>	0	0	0	30-40			120- 150				120-150
	<i>Изходно положение</i>	0										
Показател 8 Брой подадени заявки за търговски марки, дизайни, патенти и т.н. от подкрепените предприятия и изследователск и организации	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	11	46	0	35	50	142	
	<i>Цел</i>	0	0	0	0					80	80	
	<i>Изходно положение</i>	0										
Показател 9 Брой регистрации търговски марки, дизайни, патенти и т.н. от подкрепените предприятия и изследователск и организации ¹⁷	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0				0	
	<i>Цел</i>	0	0	0	40			180			180	
	<i>Изходно положение</i>	0										

¹⁶ Показател 7 „Брой успешни проекти, подготвени от наетия изследователски персонал“ е отпаднал с изменението на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013, одобрено с Решение № С(2012) 5768;

¹⁷ Показател 9 „Брой регистрирани търговски марки, дизайни, патенти и т.н. от подкрепените предприятия и изследователски организации“ е отпаднал с измененията на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768;

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
Показател 10	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0	0	3	29	32
Брой подкрепени/създадени центрове за трансфер на технологии, технологични инкубатори, технологични центрове, технологични паркове и други проиновативни посредници	<i>Цел</i>	0	0	0	0					27	27
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 11	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0				0
Брой предприятия, които използват услугите на проиновативни посредници. ¹⁸	<i>Цел</i>	0	0	0	0	0		500-600			500-600
	<i>Изходно положение</i>	96 (2006)									
Показател 12	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0		1	32	33
Брой подкрепени проекти за обновяване на оборудването за приложни цели в изследователски организации	<i>Цел</i>	0	0	0	0					7-8	7-8
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 13	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0					0
Брой НИРД проекти, изпълнени с помощта на доставеното оборудване за приложни цели ¹⁹	<i>Цел</i>	0	0	0	70-90		0	210-230			210-230
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 14	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0				0
Брой институции/организации, които участват в националната	<i>Цел</i>	0	0	0	40			170-200			170-200
	<i>Изходно положение</i>	0									

¹⁸ Показател 11 „Брой предприятия, които използват услугите на проиновативни посредници“ е отпаднал с измененията на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768;

¹⁹ Показател 13 „Брой НИРД проекти, изпълнени с помощта на доставеното оборудване за приложни цели“ е отпаднал с измененията на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768;

Показатели	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
иновационна мрежа ²⁰										

(1) Постигнатите резултати следва да бъдат кумулативно изразени – стойността на показателя следва да е общата стойност, постигната до края на отчетната година. Резултатите, постигнати през изминали години, могат да бъдат актуализирани при представянето на следващи годишни доклади за изпълнението, ако е налице по-точна информация.

(2) Целта може да бъде посочвана за всяка година или за целия програмен период.

(3) Изходното положение е посочено само за първата година, когато информацията за него е налице, освен ако се използва концепцията за динамично изходно положение.

3.1.2. Анализ на качеството

- Анализ на постигнатите резултати, въз основа на финансовата информация, (т.2.1.2) и материалните показатели (точка 3.1.1.) и друга информация, която е от значение.

Анализ на постигнатия материален и финансов напредък по Приоритетна ос 1 на ОПК:

През програмен период 2007-2013 г. по Приоритетна ос 1 “Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности” са договорени **11** процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съответно **7** по област на въздействие 1.1. „Подкрепа за иновационни дейности в предприятията“ и **4** по област на въздействие 1.2. „Подобряване на про-иновативната инфраструктура“.

Общият брой на сключените договори по процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос 1 е **666** със стойност на предоставената БФП по тях в размер на **604 727 714,90** лв. (309 197 113.66 евро). Посочените данни за постигнатия финансов напредък показват, че договорената БФП по Приоритетна ос 1 представлява 127,14 % от общия бюджет на оста, като изплатените средства (авансови, междинни и окончателни плащания) възлизат на 96,90 % от бюджета на оста.

Анализът на постигнатия материален напредък през отчетния период се основава на посочените по-горе (т. 3.1.1.) данни относно степента на изпълнение на индикаторите по Приоритетна ос 1, „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности“. Постигнатите резултати показват, че **изцяло са постигнати и надхвърлени заложените целеви стойности по всички общо девет отчетвани показатели, като** ясно демонстрират регистрираното преизпълнение на индикаторите по Приоритетна ос 1 средно със 363% (осреднената стойност позволява да се визуализира мащаба на постигнатия резултат). Най-голям принос в преизпълнението на индикаторите по Приоритетна ос 1 има показателят “Брой НИРД проекти, подкрепени за въвеждане на пазара“ (720%). Този резултат може да се приеме като начало на благоприятна тенденция за корекция на иновационните дефицити в страната, с което в удовлетворителна степен се постигат специфични цели 1 и 3 на приоритетната ос. С най-малка степен на преизпълнение (88%) е индикатор “Брой подадени заявки за търговски марки, дизайни, патенти и т.н. от подкрепените предприятия и изследователски организации”, което позволява да се направи заключение за по-ниска степен на постигане на специфична цел 2 на оста, спрямо цели 1 и 3.

Отчетеният материален и финансов напредък се основава на следните конкретните резултати и постигнат общ напредък от изпълнението на процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос 1:

Процедура № BG161PO003-1.1.01 „Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия“:

Процедурата е обявена на 17.10.2007 г. без определен краен срок за кандидатстване, като са сключени 30 договора за предоставяне на БФП. С Решение на Ръководителя на Управляващия орган от 01.07.2008 г. е прекратено набирането на проектни предложения по процедурата. През месец юли 2009 г. е продължен етапът по набиране на проектни предложения, като в Насоките за кандидатстване и в документацията по процедурата са извършени изменения и допълнения. Целта на процедурата е да увеличи броя на успешно стартиралите иновативни предприятия, като предостави подкрепа в най-рисковата фаза на тяхното развитие, а именно в етапа на разработване на базисния иновативен продукт или процес на фирмата в неговата пред-пазарна подготовка – до разработването

²⁰ Показател 14 „Брой институции/организации, които участват в националната иновационна мрежа“ е отпаднал с измененията на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768;

на опитен образец.

Процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е прекратена с Решение № РД-16-1328/19.11.2010 г. на Ръководителя на Управляващия орган, като на 06.01.2011 г. е обявена аналогична процедура (BG161PO003-1.1.05 „Разработване на иновации от стартиращи предприятия“) с облекчени условия за кандидатстване.

Област на въздействие:	1.1. „Подкрепа за иновационни дейности в предприятията“
Бюджет на процедурата:	27 219 586.11 лв. (13 917 153.39 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	248
Брой сключени ДБФП:	52
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	15 152 616,74 лв. (7 747 528,76 евро)
Брой прекратени ДБФП:	13
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	3 648 467,32 лв. (1 865 460,33 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	39
Брой извършени посещения на място:	327
От тях след приключване на проекта (ex-post):	40
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	8 600 877.58 лева (4 397 626.33 евро)

Процедура BG161PO003-1.1.02 „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“: .

Област на въздействие:	1.1. „Подкрепа за иновационни дейности в предприятията“
Бюджет на процедурата:	28 359 535 лева (14 500 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	36
Брой сключени ДБФП:	10
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	22 524 764,39 лв. (11 516 905,81 евро)
Брой прекратени ДБФП:	8
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	15 132 010,49 лв. (7 736 992,79 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	2
Брой извършени посещения на място:	8
От тях след приключване на проекта (ex-post):	3
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	6 024 610.78 лева (3 080 381.83 евро).

Процедура BG161PO003-1.1.03 „Развитие на стартиращи иновативни предприятия чрез подкрепа за внедряване на иновативни продукти, процеси и услуги“:

Област на въздействие:	1.1. „Подкрепа за иновационни дейности в предприятията“
Бюджет на процедурата:	Първоначален бюджет: 19 558 300,00 лв. (10 000 000 евро) С решение на Комитета за наблюдение на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската

	икономика” 2007-2013 е увеличен бюджета на процедурата със стойността на безвъзмездната помощ, необходима за финансиране на проектните предложения, подадени до 25.10.2012 г. вкл. , и преминали успешно всички етапи на оценката, за които не е достигнало финансиране, но с не повече от 10 000 000 лв. (5 112 997.24 евро).
Брой постъпили проектни предложения:	65
Брой сключени ДБФП:	32
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	23 924 978,91 лв. (12 232 835,11 евро)
Брой прекратени ДБФП:	5
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	3 396 642,17 лв. (1 736 702,20 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	27
Брой извършени посещения на място:	89
От тях след приключване на проекта (ex-post):	21
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	18 999 924.08 лева (9 714 655.94 евро)

Процедура BG161PO003-1.1.04 „Подкрепа за внедряване в производството на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги”:

Област на въздействие:	1.1. „Подкрепа за иновационни дейности в предприятията“
Бюджет на процедурата:	Първоначален бюджет: 48 895 750 лв. (25 000 000 евро) След проведена писмена процедура за неприсъствено вземане на решение в периода 12.04.2012 г. - 23.04.2012 г. на КН на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007 – 2013, и утвърдено решение от Председателя на Комитета на 11.05.2012 г. е увеличен бюджета на процедурата със стойността на безвъзмездната помощ на всички проектни предложения, преминали успешно всички етапи на оценката, но с не повече от 35 млн. лв. (17.9 млн. евро).
Брой постъпили проектни предложения:	92
Брой сключени ДБФП:	60
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	81 557 156,22 лв. (41 700 151,46 евро)
Брой прекратени ДБФП:	14
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	21 904 960,29 лв. (11 200 000,15 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	46

Брой извършени посещения на място:	86
От тях след приключване на проекта (ex-post):	35
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	57 394 069.75 лева (29 345 572.02 евро)

Процедура BG161PO003-1.1.05 „Разработване на иновации от стартиращи предприятия“:

Област на въздействие:	1.1. „Подкрепа за иновационни дейности в предприятията“
Бюджет на процедурата:	Първоначален бюджет: 39 116 600 лева (20 000 000 евро) Бюджетът по процедурата е увеличен съгласно Решение на КН за наблюдение на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 г. в резултат от проведена писмена процедура за вземане на решение (04.07.2012 г. – 16.07.2012 г.), т. 4.
Брой постъпили проектни предложения:	223
Брой сключени ДБФП:	151
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	48 262 840,20 лв. (24 676 776,87 евро)
Брой прекратени ДБФП:	20
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	6 750 995,18 лв. (3 451 781,97 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	131
Брой извършени посещения на място:	175
От тях след приключване на проекта (ex-post):	69
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	36 622 353.70 лева (18 724 999.34 евро)

Процедура BG161PO003-1.1.06 „Подкрепа за научноизследователската и развойна дейност на българските предприятия“:

Област на въздействие:	1.1. „Подкрепа за иновационни дейности в предприятията“
Бюджет на процедурата:	58 674 900 лева (30 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	115
Брой сключени ДБФП:	78
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	24 055 580,24 лв. (12 299 611,53 евро)
Брой прекратени ДБФП:	14
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	4 773 305,23 лв. (2 440 589,65 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	64
Брой извършени посещения на място:	87
От тях след приключване на проекта (ex-post):	27
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	16 693 569.30 лева (8 535 417.37 евро)

Процедура BG161PO003-1.1.07 „Внедряване на иновации в предприятията“:

Област на въздействие:	1.1. „Подкрепа за иновационни дейности в предприятията“
Бюджет на процедурата:	Първоначален бюджет: 88 012 350,00 лв. (45 000 000 евро). С Решение № РД-16-1715/05.12.2013 г. и Решение № РД-16-1749/09.12.2013 г. на Ръководителя на Договарящия орган е увеличен размера на първоначалния бюджет по процедурата съответно с 88 232 409.65 лв. (45 113 206,69 евро) и с 54 903 858.16 лв. (28 072 327.51 евро). Общ бюджет след увеличението: 231 148 617.81 лв. (118 186 224,47 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	729
Брой сключени ДБФП:	224
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	224 775 290,48 лв. (114 927 543,96 евро)
Брой прекратени ДБФП:	14
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	10 839 161,66 лв. (5 542 060,36 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	210
Брой извършени посещения на място:	602
От тях след приключване на проекта (ex-post):	73
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	192 397 525.93 лева (98 372 801.89 евро).

Процедура BG161PO003-1.2.01 „Подкрепа за създаване на технологични паркове“:

По процедурата са подадени две проектни предложения. С Решение на Ръководителя на УО № РД-16-924/19.08.2011 г. процедурата е прекратена поради липса на интерес от страна на потенциалните кандидати.

Процедура BG161PO003-1.2.02 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи офиси за технологичен трансфер“:

Област на въздействие:	1.2. „Подобряване на про-иновативната инфраструктура“
Бюджет на процедурата:	9 779 150,00 лв. (5 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	36
Брой сключени ДБФП:	21
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	5 272 531,21 лв. (2 695 843,75 евро)
Брой прекратени ДБФП:	5
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	1 546 742,76 лв. (790 849,15 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	16
Брой извършени посещения на място:	81
От тях след приключване на проекта (ex-post):	3
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	3 228 994.74 лева (1 650 984.12 евро).

Процедура BG161PO003-1.2.03 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи технологични центрове”:

Област на въздействие:	1.2. „Подобряване на про-иновативната инфраструктура“
Бюджет на процедурата:	39 116 600 лв. (20 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	4
Брой сключени ДБФП:	4
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	7 675 046,60 лв. (3 924 249,21 евро)
Брой прекратени ДБФП:	0
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	0,00 лв. (0,00 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	4
Брой извършени посещения на място:	11
От тях след приключване на проекта (ex-post):	0
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	7 127 460.55 лева (3 644 268.61 евро)

Процедура BG161PO003-1.2.04 „Развитие на приложните изследвания в изследователските организации в България”:

Област на въздействие:	1.2. „Подобряване на про-иновативната инфраструктура“
Бюджет на процедурата:	Първоначален бюджет: 19 558 300 лв. (10 000 000 евро). Със Заповед № РД-16-966/17.07.2013 г. на Ръководителя на Договарящия орган и Решение № РД-16-1211/04.09.2013 г. на Ръководителя на Управляващия орган, бюджетът по процедурата е увеличен на 54 267 616.57 лв. (27 747 017.36 евро).
Брой постъпили проектни предложения:	105
Брой сключени ДБФП:	33
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	54 267 616,57 лв. (27 747 017,37 евро)
Брой прекратени ДБФП:	0
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	0 лв. (0,00 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	33
Брой извършени посещения на място:	69
От тях след приключване на проекта (ex-post):	0
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	33 305 855.43 лева (17 029 274.69 евро)

Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO003-1.2.05 „Създаване на научно-технологичен парк”:

Процедурата е обявена на 10.12.2012 г. с общ бюджет в размер на 97 791 500 лв. (50 000 000 евро) и с конкретен бенефициент - „СОФИЯ ТЕХ ПАРК“ АД. Основната цел на проекта е да насърчи развитието на националната про-иновативна инфраструктура като предостави интегрирана инвестиционна и

консултантска подкрепа за създаването на първия научно-технологичен парк в България, с цел идентифициране, привличане и насърчаване на иновативни идеи и проекти, които водят до комерсиализирането на иновативни продукти, процеси и услуги и по този начин стимулират развитието на икономиката към сектори с висока добавена стойност.

Сключеният на 10.01.2013 г. договор за БФП със „СОФИЯ ТЕХ ПАРК“ ЕАД с обща стойност на договора в размер на 97 766 105, 66 лв. (49 987 782,83 евро), от които безвъзмездна помощ – 97 259 293, 34 лв. (49 728 649,83 евро) и съфинансиране от страна на бенефициента- 506 812, 32 лв. (259 133,00 евро), е приключен (проектните дейности по първа фаза са изпълнени към 31.12.2015 г. Във връзка с пренотификация за правна сигурност относно съответствието с правилата за държавни помощи от страна на ЕК е направено одобрение на окончателен бизнес план и е подписан анекс към ДБФП, така че да отговаря на правилата за държавни помощи. Подписано е допълнително споразумение, с което е променен общият размер на договора за безвъзмездна финансова помощ, който понастоящем възлиза на 93 207 081,41 лв. (47 656 754,99 евро), от които безвъзмездна помощ е в размер на 92 725 879,77 лв. (47 410 716,72 евро), а съфинансирането от страна на бенефициента е 481 201,364 лв. (246 038,12 евро).

Съгласно проекта е създадена научно-изследователска инфраструктура за близо 20 млн. лв. в помощ на българския иновативен бизнес и са създадени около 20 000 кв. м. нови и реновирани сградни площи, които да подслонят приложно-изследователски лаборатории, общ инкубатор, иновативни лекционни, образователни, дискуссионни форуми, места за демонстрация на нови технологии, паркинг за автомобили и зелени пешеходни пространства.

Основни дейности по проекта съгласно договора включват: подготовка за изграждането на обекта и въвеждането му в експлоатация; СМР за изграждане на парка; доставка и монтаж на оборудване в София Тех парк (СТП); дейности по предоставяне на услуги от инкубатора, който ще бъде създаден в СТП; дейности по функциониране на СТП; организиране на промоционални и информационни събития; организация, управление и отчитане на проекта; осъществяване на командировки в страната и чужбина; разпространение на материали и др. дейности по публичност.

Реализацията на проекта се изпълнява на два етапа (фази). Фазирането е осъществено на базата на изводите, наложени се от анализите на УО, вкл. и въз основа на провеждани регулярни съвместни срещи с бенефициента и посещения на място, като са взети под внимание наличието на отклонение от графика за изпълнение на някои от проектните дейности, усложнения при провеждането на обществени поръчки, както и в не малка степен поради продължителната процедура с Европейската комисия за правна сигурност в областта на държавните помощи, приключила в края на ноември 2014 г. Предвид това са предприети действия по фазиране на проекта, така че част от дейностите по неговото изпълнение да бъдат осъществени пълноценно и през програмен период 2014-2020 в рамките на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”.

През първата фаза (програмен период 2007-2013 г.) са финансирани дейности по подготовката и изграждането на парка и въвеждането му в експлоатация, в т.ч. изграждане на инфраструктурата на парка, доставка и монтаж на ДМА/ДНА, промоционални и информационни кампании, предоставяне на услуги на предвидения за изграждане инкубатор. В края на 2015 г. е завършена площадковата инфраструктура на парка, както и следните сгради: Лабораторен комплекс; Иновационен форум; Инкубатор; Етажен паркинг; подобект 1 на сграда Музей/Експериментариум и посетителски център с пешеходен мост – Музей експериментариум и посетителски център; спортни съоръжения. Втората част от инженеринг на обект „Музей/Експериментариум с посетителски център и пешеходен мост“ е предвидената за изпълнение и финализиране през фаза 2, като към 30.11.2016 г. мостът е почти изцяло завършен и пред получаване на акт 16 (разрешително за ползване). Изграденият Лабораторен комплекс е с помещения за 11 високотехнологични лаборатории.

През първата фаза на проекта са проведени събития и специализирани форуми с над 1900 участници (като например: индустриален панел на тема „Финансиране на проекти и иновативни продукти на стартиращи фирми и МСП в сферата на енергийна ефективност“, конференция на тема „Стратегии за подпомагане на научно-изследователската дейност в България и Република Корея“, научен форум на тема „Технологичен трансфер и комерсиализиране на технологии - опитът на България и Република Корея“ и са открити две изложби на тема „Иновации и технологии“, на които са представени иновативни български компании и др. Проведени са събития в иновационния форум „Джон Атанасов“: GREAT Innovation Exchange – форум, организиран от Британското посолство и проведен под патронажа на Британски министър-председател Дейвид Камерън; двудневен инвестиционен форум, организиран по случай официалното откриване на научно-технологичния парк и други).

През м. декември 2015 г. е учредено Сдружение за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) – юридическо лице с нестопанска цел, което ще управлява лабораторния комплекс и иновационния форум в научно-технологичния парк (Т+IN).

Учредители на Сдружението за НИРД са:

- Министерство на икономиката (МИ);
- Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (ИАНМСП);
- „София тех парк“ АД (СТП);
- Софийски Университет „Св. Климент Охридски“ (СУ);
- Технически Университет – София (ТУ-София);
- Медицински Университет – София (МУ-София).

Сдружението за НИРД позволява бъдещото присъединяване и на други изследователски организации с дейност във фокусните области на Т+IN.

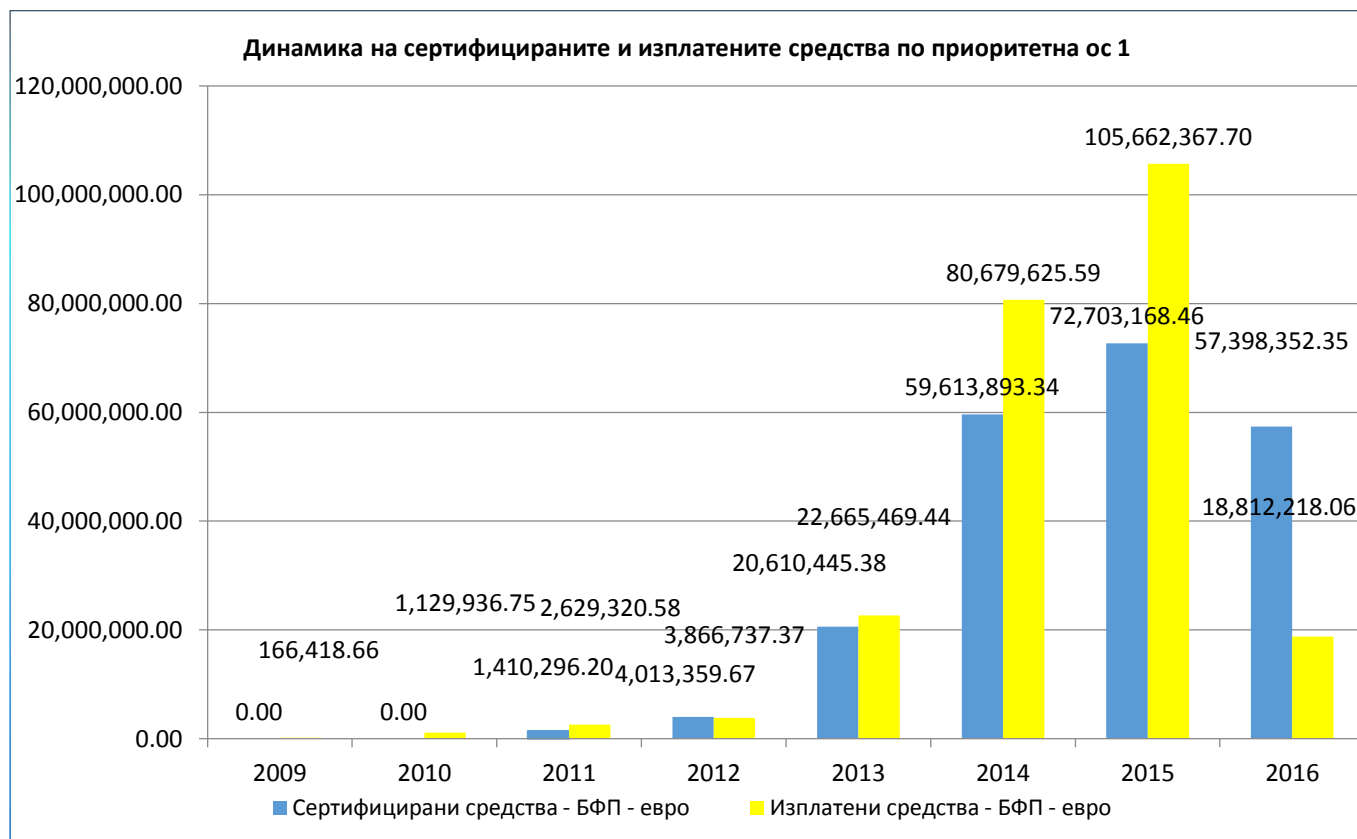
През втората фаза, която е предвидено да се финансира със средства по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ през програмния период 2014-2020, се предвижда чрез проекта да се осъществени окончателното изграждане на всички инфраструктурни обекти, включващи доставка на необходими ДМА/ДНА, необходими за пълноценното функциониране на Парка, както и стартиране на инкубационната програма с включени услуги за инкубираните предприятия - финансови и правни услуги, вкл. маркетингови и научни анализи, проучвания, бизнес планове.

Общата сума на усвоените (отчетени от бенефициента) средства по проекта възлиза на 80 292 579,05 лв. (41 053 573,50 евро), като от страна на Управляващия орган до 30.11.2016 г. са верифицирани и изплатени средства в размер на 53 274 020.15 лв. (27 238 991.79 евро)

До 30.11.2016 г. са сертифицирани средства на стойност 41 567 660.43 лева (21 253 533.30 евро) безвъзмездна финансова помощ. През отчетния период по проекта е регистриран един сигнал за нередност, който е разгледан по надлежния ред.

Приоритетна ос 1 „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности “

Динамиката на сертифицираните и изплатените средства по оста е представена в следната графика:

**- информацията е некумулятивна и е представена за всяка отделна година.*

От представената в графиката по-горе информация става ясно, че най-много средства са реализирани през 2014 и 2015 г. - 61 % от сертифицираните средства и 79 % от изплатените средства са реализирани през двете посочени години. Също така може да се отбележи, че движението на плащанията през годините е по-забавено и отложено във времето отколкото като цяло за програмата и по Приоритетна ос 2. Това може да се обясни със забавянето в договарянето и сложността на процедурите, изискващи повече време за подготовка и обработка на информацията и документацията през отделните фази на изпълнение на проектите.

Генерираните лихви от авансово финансиране по приоритетна ос 1 са в размер на 8 814,10 лв.

3.1.3 Доказване на последиците от насърчаването на равните възможности на мъжете и жените, когато е приложимо.

Принципът за насърчаване на равните възможности на мъжете и жените и недопускане на дискриминация е спазван и отчитан при изпълнението на всички операции по Приоритетна ос 1 на ОПК, като подробна информация относно прилагането му е представена в т. 2.1.6.4 от настоящия доклад.

3.1.4 Анализ на усвояването на фондовете в съответствие с член 34, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1083/2006. За програми по линия на ЕСФ, информацията, изисквана в член 10 от Регламент (ЕО) № 1081/2006.

Неприложимо.

3.1.5 Списък на незавършените операции и график за приключването им (само в окончателния доклад).

Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO003-1.2.05 „Създаване на научно-технологичен парк“

Процедурата за директно предоставяне на БФП е обявена на 10.12.2012 г. и на 10.01.2013 г. е сключен договор за БФП със „СОФИЯ ТЕХ ПАРК“ АД. В хода на изпълнението на проекта е взето решение за фазиране на проекта на базата на изводите, наложени се от анализите на УО, включително и въз основа на провеждани регулярни съвместни срещи с бенефициента и посещения на място, като са взети под внимание наличието на отклонение от графика за изпълнение на някои от проектните дейности, усложнения при провеждането на обществени поръчки, както и в не малка степен поради продължителната процедура с Европейската комисия за правна сигурност в областта на държавните помощи, приключила в края на ноември 2014 г. Предвид това са предприети действия по фазиране на проекта, така че част от дейностите по неговото изпълнение да бъдат осъществени пълноценно и през програмния период 2014-2020 в рамките на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.

Изпълнението на дейностите от първата фаза приключи на 31.12.2015 г. Информация по напредъка и постигнатите резултати са включени в частта „Анализ на качеството“ от т. 3.1.1 по-горе.

Втората фаза е предвидено да се финансира със средства по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ през програмния период 2014-2020, като на 01.08.2016 г. е обявена процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна помощ BG16RFOP002-1.003 „Фаза 2 на проект „Създаване на научно-технологичен парк“, с максимален срок за изпълнение на проекта 24 (двадесет и четири) месеца, считано от датата на влизане в сила на административния договор за БФП.

3.1.6 Срещани значителни проблеми и предприети мерки за разрешаването им

- Информация относно значителни проблеми, срещнати при изпълнението на приоритета, включително когато е целесъобразно, обобщаване на сериозни проблеми установени по реда на по член 62, параграф 1, буква (г) (i) от Регламент (ЕО) № 1083/2006, както и всички предприети от управляващия орган или мониторинговия комитет за тяхното разрешаване.

През периода на изпълнение на програмата 2007-2015 г. УО на ОПРКБИ извършва текущ анализ на изпълнението на договорите за предоставяне на БФП по Приоритетна ос 1 на ОПРКБИ, като идентифицираните проблеми са в две основни насоки:

- Ключов за бенефициентите проблем през отчетния период остава осигуряването на необходимите средства за финансиране изпълнението на сключените договори по Приоритетна ос 1 на оперативната програма. Затрудненията в тази връзка са свързани преди всичко с обезпечаване на финансирането.

- Трудности при провеждане на процедурите за избор на изпълнител, които се дължат на честите промени в приложимата нормативна уредба от една страна и от друга липсата на достатъчно опит и познания по прилагането ѝ от страна на бенефициентите.

Тези проблеми от своя страна са най-честата причина за изоставане в графика за изпълнение на отделните дейности, невъзможност за спазване на крайните срокове, както и за прекратяване на договорите по Приоритетна ос 1 на ОПРКБИ.

През програмния период Управляващият орган предприе редица мерки за гарантиране успешното приключване на процедурите по Приоритетна ос 1 и съответно минимизиране на риска от загуба на средства. Конкретните действия в тази насока са подробно описани в т. 2.3. от настоящия доклад.

3.2 Приоритет 2

3.2.1 Постигане на целите и анализ на напредъка

Основната цел на **Приоритетна ос 2 „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда“** е да се осигури инвестиционна подкрепа за развитие на конкурентоспособни предприятия, както и за подобряване на бизнес средата, чрез предоставяне на предприятията на лесно достъпни и висококачествени информационни и консултантски услуги.

Специфичните цели на Приоритетна ос 2 са както следва:

- Модернизация на технологиите и управлението в предприятията;
- Предоставяне на лесно достъпни и качествени консултантски и информационни услуги на бизнеса;
- Намаляване на енергийната интензивност и диверсификация на енергийните източници, използвани от предприятията;
- Увеличаване на ефективността на производството и пазарното представяне на предприятията, използвайки предимствата на клъстерите и бизнес мрежите.

Таблицата по-долу представя информация за постигнатия материален напредък в изпълнението на операциите по Приоритетна ос 2 на ОПРКБИ към края на отчетния период, измерен посредством степента на постигане на относимите индикатори.

С изменението на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 - 2013, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г., ЕК прие промени в Анекс 3 „Списък с индикатори“ на оперативната програма. Конкретните изменения в индикаторите по Приоритетна ос 1 се изразяват в тяхното оптимизиране в насока измеримост, както и отпадането на някои от индикаторите в резултат на извършен обстоен анализ от страна на УО.

Достигането на нивата на заложените индикатори по Приоритетна ос 2 „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда“ и тяхното надграждане допринася за постигането на резултатите по ОПРКБИ, както и постигането на основната цел на програмата - „Развитие на динамична икономика, конкурентоспособна на европейски и световен пазар“.

Въз основа на представените в таблицата по-долу данни може да се направи извода, че изцяло са постигнати специфичните цели на Приоритетна ос 2, отнасящи се до модернизация на технологиите и управлението в МСП, намаляване на енергоемкостта и разнообразяване на енергийните източници и доставки, укрепване на производствения капацитет и достъпа до пазари чрез използване на предимствата на бизнес кооперирането.

По Приоритетна ос 2 първоначално са заложили 12 индикатора, като след промяната на ОПРКБИ, одобрена с Решение на ЕК № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г., 6 индикатора отпадат, един е преформулиран и са включени 4 нови индикатора.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо	
Показател 1 Нарастване на производствения капацитет в подкрепените предприятия (%) ²¹	<i>Постигнати резултати(1)</i>	0	0	Средно в подкрепените предприятия: 32,75 % Средно в малките предприятия: 30,33 % Средно в средните предприятия: 40 %	Средно в подкрепените предприятия: 33,57% Средно в малките предприятия: 40,91 % Средно в средните предприятия: 38,27% Средно в големите предприятия: 1,99% Средно в микро предприятия: 29,55%	Средно в подкрепените предприятия: 37,25% Средно в малките предприятия: 13,16 % Средно в средните предприятия: 41,53% Средно в големите предприятия: 87,61% Средно в микро предприятия: 42 %	Средно в подкрепените предприятия: 80,14 % Средно в малките предприятия: 81,14 % Средно в средните предприятия: 81,04 % Средно в големите предприятия: 79,79 % Средно в микро предприятия: 75,16 %				37,25 %	
	<i>Цел(2)</i>	0	0	0	+15%			+15%			+15%	
	<i>Исходно положение(3)</i>	0	0									
Показател 2 Дял на предприятия, които използват общи и специализирани консултантски услуги. Преименуван Брой подкрепени предприятия, които използват специализирани консултантски услуги ²²	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	-	-	-	-	-	-	959	
	<i>Цел</i>	0	0	0	120					580	580	
	<i>Исходно положение</i>	0										
Показател 3 Намаляване на средната възраст на технологичното	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	8,53 % средно в подкрепените	Средно в подкрепените предприятия:	Средно в подкрепените предприятия:	Средно в подкрепените предприятия:				12,58 %	

²¹ Показател 1 „Нарастване на производствения капацитет в подкрепените предприятия (%)“ е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

²² Показател 2 „Дял на предприятия, които използват общи и специализирани консултантски услуги.“ е преименуван на „Брой подкрепени предприятия, които използват специализирани консултантски услуги“ с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

Показатели	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
оборудване в подкрепените предприятия. ²³			предприятия, като: - малки предприятия: 10,2 %; - средни предприятия: 3,55 %.	20,34% Средно в малките предприятия: 13,02 % Средно в средните предприятия: 71,23% Средно в големите предприятия: 0,06% Средно в микро предприятия: 21,84 %	12,58% Средно в малките предприятия: 10,44 % Средно в средните предприятия: 12,58% Средно в големите предприятия: 9,96 % Средно в микро предприятия: 32 %	29,82 % Средно в малките предприятия: 30,70% Средно в средните предприятия: 27,75 % Средно в големите предприятия: 12,86 % Средно в микро предприятия: 47,82 %				
	<i>Цел</i>	0	0		35,5%		30%			30%
	<i>Изходно положение</i>	45,5 %								

²³ Показател 3 „Намаляване на средната възраст на технологичното оборудване в подкрепените предприятия“ е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
Показател 4 Брой на подкрепени МСП, които въвеждат в употреба нови технологии/ продукти Преименуван Брой на подкрепени предприятия, които въвеждат в употреба нови технологии/ продукти ²⁴	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	5 МСП, в т.ч: 4 малки предприятия и едно средно предприятие	65 МСП, в т.ч: 8 микро предприятия 43 малки предприятия 14 средни предприятия	60 МСП, в т.ч: 3 микро предприятия 24 малки предприятия 33 средни предприятия	131 МСП, в т.ч: 21 микро предприятия 54 малки предприятия 56 средни предприятия	247 МСП, в т.ч: 24 микро предприятия 119 малки предприятия 104 средни предприятия	154 предприятия, в т.ч: 14 микро предприятия 57 малки предприятия 61 средни предприятия 22 големи предприятия	9 предприятия, в т.ч: 0 микро предприятия 2 малки предприятия 2 средни предприятия 5 големи предприятия	671
	<i>Цел</i>	0	0	0	60					550	550
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 5 Брой сертификати въведени в подкрепените предприятия. Да се определи: брой сертификати, получени от подкрепените предприятия	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	8 броя сертификати, в т.ч: 6 броя сертификати в едно голямо предприятие; 2 броя сертификати в две малки предприятия.	172 броя сертификати, в т.ч: 36 броя сертификати в големи предприятия; 89 броя сертификати в малки предприятия. 29 броя сертификати в средни предприятия; 18 броя сертификати в микро предприятия;	151 броя сертификати, в т.ч: 7 броя сертификати в големи предприятия; 76 броя сертификати в малки предприятия. 38 броя сертификати в средни предприятия; 30 броя сертификати в микро предприятия;	246 броя сертификати, в т.ч: 28 броя сертификати в големи предприятия; 102 броя сертификати в малки предприятия. 49 броя сертификати в средни предприятия; 67 броя сертификати в микро предприятия;	135 броя сертификати, в т.ч: 22 броя сертификати в големи предприятия; 60 броя сертификати в малки предприятия. 47 броя сертификати в средни предприятия; 6 броя сертификати в микро предприятия;	68 броя сертификати, в т.ч: 11 броя сертификати в големи предприятия; 26 броя сертификати в малки предприятия. 6 броя сертификати в средни предприятия; 25 броя сертификати в микро предприятия;	3 броя сертификати, в т.ч: 0 броя сертификати в големи предприятия; 3 броя сертификати в малки предприятия. 0 броя сертификати в средни предприятия	783

²⁴ Показател 4 „Брой на подкрепени МСП, които въвеждат в употреба нови технологии/продукти“ е преименуван на “Брой на подкрепени предприятия, които въвеждат в употреба нови технологии/ продукти“ с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
										тия; 0 броя сертификати в микропредприятия;	
	<i>Цел</i>	0	0	0	200					537	537
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 6 Брой организации, участващи в мрежата от организации в подкрепа на бизнеса ²⁵	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0				0
	<i>Цел</i>	0	0	0	34			68			68
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 7 Процент предприятия/ предприемачи, които използват услуги от мрежата от организации в подкрепа на бизнеса ²⁶	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0				0
	<i>Цел</i>	0	0	0	7%			20%			20%
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 8 Ниво на удовлетвореност на предприятията, получили услуги от консултантски организации ²⁷	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0				0
	<i>Цел</i>	0	0	0	3			4			4
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 9 Брой регионални бизнес инкубатори създадени/ обновени Преименуван Брой подкрепени регионални бизнес инкубатори създадени/ обновени ²⁸	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	11	12
	<i>Цел</i>	0	0	0	0					25-27	25-27
	<i>Изходно положение</i>	0									

²⁵ Показател 6 „Брой организации, участващи в мрежата от организации в подкрепа на бизнеса.“ е отпаднал с измененията на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

²⁶ Показател 7 „Процент предприятия/ предприемачи, които използват услуги от мрежата от организации в подкрепа на бизнеса.“ е отпаднал с измененията на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

²⁷ Показател 8 „Ниво на удовлетвореност на предприятията, получили услуги от консултантски организации.“ е отпаднал с измененията на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

²⁸ Показател 9 „Брой регионални бизнес инкубатори създадени/ обновени“ е преименуван на „Брой подкрепени регионални бизнес инкубатори създадени/ обновени“ с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
Показател 10 Дял енергия от ВЕИ спрямо общото количество енергия, потребявано от подкрепените предприятия. Преименуван: Инсталирана ВЕИ мощност в подкрепените предприятия (kWh) ²⁹	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0	566.560 kWh	6216.714 kWh	14642.972 kWh	21 426.246 kWh
	<i>Цел</i>	0	0	0	0			0		33	33
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 11 Брой енергийно ефективни технологии/процеси/решения, въведени в подкрепените предприятия ³⁰	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0				0
	<i>Цел</i>	0	0	0	55			250			250
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 12 Брой кластери – създадени/подкрепени вече съществуващи	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0	0	10	83	93
	<i>Цел</i>	0	0	0	0					23	23
	<i>Изходно положение</i>	0									
Нов индикатор Брой проекти, които въвеждат енергийно ефективни технологии/процеси/решения ³¹	<i>Постигнати резултати</i>	0	0	0	0	0	0	13	136	288	437
	<i>Цел</i>	0	0	0	0					332	332
	<i>Изходно положение</i>										
Нов индикатор Брой въведени ко-генерационни инсталации в подкрепените предприятия ³²	<i>Постигнати резултати</i>							0	0	1	1
	<i>Цел</i>	0	0	0	0	0	0			33	33
	<i>Изходно положение</i>										
Нов индикатор Километри изградена/рехабилитирана	<i>Постигнати резултати</i>							0			
	<i>Цел</i>	0	0	0	0	0	0			50	50
	<i>Изходно положение</i>										

²⁹ Показател 10 „Дял енергия от ВЕИ спрямо общото количество енергия, потребявано от подкрепените предприятия“ е преименуван на „Инсталирана ВЕИ мощност в подкрепените предприятия (kWh)“ с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

³⁰ Показател 11 „Брой енергийно ефективни технологии/процеси/решения, въведени в подкрепените предприятия“ е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

³¹ „Брой проекти, които въвеждат енергийно ефективни технологии/процеси/решения“ е добавен с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

³² „Брой въведени ко-генерационни инсталации във подкрепените предприятия“ е добавен с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

Показатели		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
газова връзка със съответното борудване ³³											
Нов индикатор	<i>Постигнати резултати</i>							0			
	<i>Цел</i>	0	0	0	0	0	0			1	1
Брой закупени и инсталирани компресорни станции ³⁴	<i>Изходно положение</i>										

(1) Постигнатите резултати следва да бъдат кумулативно изразени – стойността на показателя следва да е общата стойност, постиганата до края на отчетната година. Резултатите, постигнати през изминали години, могат да бъдат актуализирани при представянето на следващи годишни доклади за изпълнението, ако е налице по-точна информация.

(2) Целта може да бъде посочвана за всяка година или за целия програмен период.

(3) Изходното положение е посочено само за първата година, когато информацията за него е налице, освен ако се използва концепцията за динамично изходно положение.

По възможност се прави разбивка на всички показатели по пол. Ако стойностите (данните) все още не са налице, се посочва информация за това, кога ще бъдат налице и кога ще бъдат предоставени на Комисията от управляващия орган.

Основният извод, който може да се направи въз основа на анализа на изпълнението на Приоритетна ос 2 „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда“ е, че по област на въздействие 2.1 „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“ и област на въздействие 2.4 „Насърчаване на бизнес кооперирането и клъстерите“ се наблюдава преизпълнение на заложените индикатори. По отношение на област на въздействие 2.3 „Ефективно използване на енергийните ресурси и подобряване на енергийната инфраструктура“ е налице преизпълнение само на един от индикаторите, докато останалите три не са изпълнени. Този процес обаче е прогнозиран и овладян от страна на УО, тъй като в хода на изпълнение на процедурите по областта проектът за изграждане на междусистемна газова връзка България – Сърбия, който е относим към два от неизпълнените индикатори - „Километри изградена/рехабилитирана газова връзка“; и „Брой закупени и инсталирани компресорни станции“, е разделен на две фази, като в рамките на ОПРКБИ остава частта, касаеща само проектирането на газопровода. По област на въздействие 2.2 „Създаване на инфраструктура в подкрепа на бизнеса“ е реализирана само една процедура за БФП, която е отчетена като не особено успешна, тъй като постигнатите резултати по показател „Брой подкрепени регионални бизнес инкубатори създадени/обновени“ не достигат предварително заложените.

³³ „Километри изградена/рехабилитирана газова връзка със съответното борудване“ е добавен с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

³⁴ „Брой закупени и инсталирани компресорни станции“ е добавен с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768.

3.2.2 Анализ на качеството

- Анализ на постигнатите резултати, въз основа на финансовата информация, (т.2.1.2) и материалните показатели (точка 3.1.1.) и друга информация, която е от значение.

Анализ на постигнатия материален и финансов напредък по Приоритетна ос 2 на ОПРКБИ 2007-2013:

През програмния период 2007-2013 г. по Приоритетна ос 2 “Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес средата” са договорени **18** процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съответно **12** по област на въздействие 2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“, **1** по област на въздействие 2.2. „Създаване на инфраструктура в подкрепа на бизнеса“, **3** по област на въздействие 2.3. „Ефективно използване на енергийните ресурси и подобряване на енергийната инфраструктура“ и **2** по област на въздействие 2.4. „Насърчаване на бизнес кооперирането и клъстерите“.

Общият брой на сключените договори по процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос 2 е **2453** със стойност на предоставената БФП по тях в размер на **1 323 604 330,74** лв. (676 758 528.86 евро). Посочените данни за постигнатия финансов напредък показват, че договорената БФП по Приоритетна ос 2 представлява 134,88 % от общия бюджет на оста, като изплатените средства (авансови, междинни и окончателни плащания) възлизат на 97,4 % от бюджета на оста.

Въз основа на горепосочените данни и анализирайки общия обявен бюджет на Приоритетна ос 2 по всички 18 процедури (1 164 283 855.13 лв.) спрямо осъществените процедури и постигнатите резултати, се наблюдава изпълнение на по-голям брой ДБФП с минимално увеличение на бюджета на оста в размер на 14.71% (171 256 689.72 лв.), което определя ефикасността на ПО 2 и икономичното разходване на предвидените средства.

Извършеният анализ на отчетените стойности на показателите (индикаторите) по Приоритетна ос 2 показва, че повече от половината от тях не само са изпълнени, но постигнатите резултати надвишават поставените цели. Това се отнася за следните показатели:

- Показател „Брой подкрепени предприятия, които използват специализирани консултантски услуги“ – при поставена цел 580 бр. са постигнати 959 бр.
- Показател „Брой на подкрепени предприятия, които въвеждат в употреба нови технологии/ продукти“ – при поставена цел 550 бр. са постигнати 671 бр.;
- Показател „Брой сертификати въведени в подкрепените предприятия“ - при поставена цел 537 бр. са постигнати 783 бр.;
- Показател „Брой клъстери – създадени/ подкрепени вече съществуващи“ - при поставена цел 23 бр. са постигнати 93 бр.;
- Показател „Брой проекти, които въвеждат енергийно ефективни технологии/процеси/решения“ - при поставена цел 332 бр. са постигнати 437 бр.

Постигането на тези индикатори е доказателство и за целесъобразността на ОПРКБИ и конкретно на процедурите за безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос 2, области на въздействие 2.1.„Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“, 2.3 „Ефективно използване на енергийните ресурси и подобряване на енергийната инфраструктура“ и 2.4.„Насърчаване на бизнес кооперирането и клъстерите“.

При останалите три показателя по Приоритетна ос 2 не се наблюдава изпълнение. Два от тези показатели се отнасят до проекта за изграждане на междусистемна газова връзка България – Сърбия: „Километри изградена/реhabилитирана газова връзка със съответното оборудване“ (с целева стойност 50) и „Брой закупени и инсталирани компресорни станции“ (целева стойност 1). Това се обяснява с факта, че проектът за газовата връзка България-Сърбия претърпява промяна в периода на изпълнение на програмата и се разделя на две фази, като реалното изграждане на газовата връзка се предвижда да се осъществи в рамките на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020.

Другият показател „Брой въведени ко-генерационни инсталации в подкрепените предприятия“ (с поставена цел 33) също не е постигнат. Причините за неизпълнението са недостатъчната рентабилност на ко-генерационните инсталации за микро, малки и средни предприятия (МСП). Инвестицията в тях е висока и, в случай че МСП нямат възможност да оползотворят и електрическата, и топлинната енергия от инсталациите, то тогава инвестицията губи привлекателността си.

При област на въздействие 2.2 „Създаване на инфраструктура в подкрепа на бизнеса“ е осъществена една процедура за БФП BG161PO003-2.2.01 „Подкрепа за създаване на бизнес инкубатори“, която пряко допринася за постигането на стойностите на показателя „Брой подкрепени регионални бизнес инкубатори създадени/ обновени“. По този показател целевата стойност е 25-27, а постигнатият резултат е 12 (степен на постигане 48%). Причините за незадоволителното изпълнение са от една страна недостатъчното познаване на значението и целта на бизнес инкубаторите и по-сложната организационна структура, която предвижда участието на няколко страни, а от друга неизпълнението на изискванията за допустимост на кандидатите на етап кандидатстване.

Отчетеният материален и финансов напредък по приоритетната ос се основава на следните конкретни резултати и постигнат общ напредък от изпълнението на процедурите за предоставяне на БФП по Приоритетна ос 2:

Процедура № 2007BG161PO003-2.1.01 „Технологична модернизация в предприятията“:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	48 895 750 лева (25 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	313
Брой сключени ДБФП:	125
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	47 942 386.55 лв. (24 512 929 евро)
Брой прекратени ДБФП:	79
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	33 401 222,42 лв. (17 078 035,80 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	46
Брой извършени посещения на място:	203
От тях след приключване на проекта (ex-post):	50
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	10 643 301.37 лева (5 441 917.05 евро)

Процедура № 2007BG161PO003-2.1.02 „Покриване на международно признати стандарти“:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	9 779 150 лева (5 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	291
Брой сключени ДБФП:	179
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	8 164 036,27 лв. (4 174 269,49 евро).
Брой прекратени ДБФП:	50
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	2 120 739,02 лв. (1 084 333,28 евро).
Брой изпълнени ДБФП:	129
Брой извършени посещения на място:	695
От тях след приключване на проекта (ex-post):	120
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	4 376 993.61 лева (2 237 955.62 евро)

Процедура № BG161PO003-2.1.03 „Покриване на международно признати стандарти”:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	19 558 300 лева (10 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	352 ³⁵
Брой сключени ДБФП:	181
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	5 865 189,16 лв. (2 998 869,60 евро)
Брой прекратени ДБФП:	67
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	2 454 229,83 лв. (1 254 847,03 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	114
Брой извършени посещения на място:	449
От тях след приключване на проекта (ex-post):	110
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	2 551 158,17 лева (1 304 406,47 евро)

Процедура № BG161PO003-2.1.04 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия”:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	68 454 050 лева (35 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	958 ³⁶
Брой сключени ДБФП:	172
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	97 401 930,6 лв. (49 801 580,22 евро)
Брой прекратени ДБФП:	60
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	41 969 538,93 лв. (21 459 013,67 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	112
Брой извършени посещения на място:	493
От тях след приключване на проекта (ex-post):	123
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	51 534 046,78 лева (26 349 343,89 евро)

Процедура № BG161PO003-2.1.05 „Технологична модернизация в големи предприятия”:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	68 454 050 лева (35 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	154 ³⁷

³⁵ Съгласно данни от Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България.

³⁶ Съгласно данни от Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България.

³⁷ Съгласно данни от Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България.

Брой сключени ДБФП:	42
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	97 140 549,83 лв. (49 667 936,31 евро)
Брой прекратени ДБФП:	9
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	18 964 455,59 лв. (9 696 520,91 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	33
Брой извършени посещения на място:	186
От тях след приключване на проекта (ex-post):	45
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	62 543 315.01 лева (31 978 379.70 евро)

Процедура № BG161PO003-2.1.06 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	97 791 500,00 лева (50 000 000,00 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	599
Брой сключени ДБФП:	195
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	97 394 457,38 лв. (49 797 759,17 евро)
Брой прекратени ДБФП:	47
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	24 043 388,48 лв. (12 293 377,89 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	148
Брой извършени посещения на място:	463
От тях след приключване на проекта (ex-post):	152
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	68 887 402.04 лева (35 222 109.64 евро) безвъзмездна финансова помощ.

Процедура № BG161PO003-2.1.07 „Технологична модернизация в големи предприятия“:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	Първоначален бюджет: 58 674 900,00 лева (30 000 000,00 евро) С решение на КН на ОПК в рамките на Осмото заседание бюджетът по процедурата е увеличен с 1 333 813,49 лева (681 968,01 евро).
Брой постъпили проектни предложения:	113
Брой сключени ДБФП:	22
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	61 611 713,49 лв. (31 502 052,10 евро)
Брой прекратени ДБФП:	3
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	9 681 539,78 лв. (4 950 168,62 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	19
Брой извършени посещения на място:	58
От тях след приключване на проекта (ex-post):	10

Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	45 506 187.23 лева (23 267 300.97 евро)
---	---

Процедура № BG161PO003-2.1.08 „Покриване на международно признати стандарти“:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	Първоначален бюджет: 19 558 300,00 лева (10 000 000,00 евро) С взето в рамките на проведеното на 02.12.2010 г. Седмо заседание на КН ОПК решение бюджетът на процедурата е увеличен с 4 889 575,00 лева (2 500 000,00 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	634
Брой сключени ДБФП:	224
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	17 893 552,48 лв. (9 148 968,44 евро)
Брой прекратени ДБФП:	42
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	3 164 787,88 лв. (1 618 155,17 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	182
Брой извършени посещения на място:	484
От тях след приключване на проекта (ex-post):	199
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	13 218 396.37 лева (6 758 562.41 евро)

Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO003-2.1.09 „Предоставяне на консултантски услуги на предприятията в затруднение“:

Процедурата е обявена на 15 септември 2010 г. с краен срок за подаване на проектни предложения 16 ноември 2010 г. Основната цел на процедурата е да се подкрепят МСП, които: не са били в затруднение към 1 юли 2008 година, но са изпаднали в затруднение след това в резултат от световната финансова и икономическа криза. Общият бюджет по процедурата е в размер на 1 955 830 лева (1 млн. евро). По процедурата са постъпили 4 проектни предложения, за оценката на които е издадено Решение No ПЗ -01-1/30.12.2010 г. на Ръководителя на МЗ за неодобрение.

Процедура № BG161PO003-2.1.10 „Подкрепа за предприятия и кооперации на хора с увреждания“:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	19 558 300,00 лева (10 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	32
Брой сключени ДБФП:	22
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	4 990 383,31 лв. (2 551 581,61 евро)
Брой прекратени ДБФП:	6
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	1 674 453,75 лв. (856 147,74 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	16
Брой извършени посещения на място:	49

От тях след приключване на проекта (ex-post):	16
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	3 284 507.18 лева (1 679 367.61 евро)

Процедура № BG161PO003-2.1.11 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	Първоначален бюджет: 97 791 500 лв. (50 000 000 евро) Съгласно решение от 30.09.2011 г. на КН на ОПК за неprisъствено вземане на решение бюджетът на процедурата е увеличен с 1 337 617,59 лева и по този начин общите налични средства по процедурата достигат до 99 129 117,59 лв. (50 683 913,01 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	189
Брой сключени ДБФП:	121
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	98 796 380,2 лв. (50 514 561,92 евро)
Брой прекратени ДБФП:	21
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	15 785 650,62 лв. (8 071 198,80 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	100
Брой извършени посещения на място:	284
От тях след приключване на проекта (ex-post):	104
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	79 198 406.24 лева (40 494 123.24 евро)

Процедура № BG161PO003-2.1.12 „Покриване на международно признати стандарти и въвеждане на системи за управление в предприятията“:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	48 895 750 лв. (25 000 000,00 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	1 274
Брой сключени ДБФП:	240
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	48 417 949,12 лв. (24 756 084,02 евро)
Брой прекратени ДБФП:	18
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	4 109 300,78 лв. (2 101 084,35 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	222
Брой извършени посещения на място:	625
От тях след приключване на проекта (ex-post):	245
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	41 377 261.39 лева (21 156 182.32 евро)

Процедура № BG161PO003-2.1.13 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“:

Област на въздействие:	2.1. „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“
Бюджет на процедурата:	Първоначален бюджет: 146 687 250 лв. (75 000 000.00 евро) Със Заповед № РД-16-И26/30.08.2012 г. на Ръководителя на УО и ДО общият бюджет на процедурата е увеличен с 85 241 633.64 лв. (43 583 355.22 евро) и достига до 231 928 883.64 лв. (118 583 355.22 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	542
Брой сключени ДБФП:	321
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	229 317 672,96 лв. (117 250 062,87 евро)
Брой прекратени ДБФП:	31
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	21 345 065,67 лв. (10 913 726,18 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	290
Брой извършени посещения на място:	729
От тях след приключване на проекта (ex-post):	308
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	199 656 302.27 лева (102 084 212.23 евро)

Процедура № BG161PO003-2.1.14 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия”

Процедурата е обявена на 22 октомври 2013 г. с краен срок за кандидатстване 27 декември 2013 г. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ е 97 791 500 лева (50 000 000 евро). В рамките на крайния срок за кандидатстване са постъпили 1 174 проектни предложения. Оценката на проектните предложения е приключила с издадено Решение № РД-16-694/23.05.2014 г. на Ръководителя на Договарящия орган за одобряване на оценителния доклад и предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в размер на 96 221 097.41 лв. (49 197 820.53 евро) за 142 проектни предложения. Съставен е и резервен списък с одобрени 647 кандидати, за които не е достигнало финансиране.

По процедурата са постъпили 19 бр. възражения, като след извършената проверка с Решение № РД-16-860/23.06.2014 г. на Ръководителя на УО процедурата е прекратена. Преди прекратяването на процедурата са постъпили и 53 искания за разяснения относно резултатите от извършената оценка на подадени проектни предложения. След прекратяването на процедурата са постъпили нови 15 бр. възражения и 25 искания за разяснения относно оценката. Постъпили са 7 бр. сигнали за нередности, като по тях не е налице правно основание за регистриране на нередност и съответно са приключени с решение на Ръководителя на УО за липса на нередност.

Процедура № BG161PO003-2.2.01 „Подкрепа за създаване и развитие на бизнес инкубатори”:

Област на въздействие:	2.2. „Създаване на инфраструктура в подкрепа на бизнеса“
Бюджет на процедурата:	35 204 940 лв.(18 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	42
Брой сключени ДБФП:	17
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	14 042 080,02 лв. (7 179 711,64 евро)

Брой прекратени ДБФП:	5
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	3 354 264,68 лв. (1 715 034,60 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	12
Брой извършени посещения на място:	65
От тях след приключване на проекта (ex-post):	2
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	8 691 497.19 лева (4 443 960.11 евро)

Процедура № BG161PO003-2.3.01 „Инвестиции в „зелена индустрия“:

Област на въздействие:	2.3. „Ефективно използване на енергийните ресурси и подобряване на енергийната инфраструктура“
Бюджет на процедурата:	78 233 200 лв. (40 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	56
Брой сключени ДБФП:	30
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	77 141 826,1 лв. (39 442 594,39 евро)
Брой прекратени ДБФП:	2
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	5 135 791,75 лв. (2 625 928,90 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	28
Брой извършени посещения на място:	57
От тях след приключване на проекта (ex-post):	0
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	64 506 830.71 лева (32 982 324.73 евро)

Процедура № BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика“:

Област на въздействие:	2.3. „Ефективно използване на енергийните ресурси и подобряване на енергийната инфраструктура“
Бюджет на процедурата:	293 374 500 лв. (150 000 000 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	728
Брой сключени ДБФП:	456
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	286 539 838,17 лв. (146 507 740,14 евро)
Брой прекратени ДБФП:	19
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	19 341 709,7 лв. (9 889 410,83 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	437
Брой извършени посещения на място:	744
От тях след приключване на проекта (ex-post):	280
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	254 967 258.25 лева (130 364 688.75 евро)

Процедура № BG161PO003-2.3.03 „Изграждане на междусистемна газова връзка България - Сърбия“:

Процедура BG161PO003-2.3.03 „Изграждане на междусистемна газова връзка България – Сърбия“ е обявена на 06.12.2012 г. Проектното предложение от конкретния бенефициент - Министерство на икономиката, енергетиката и туризма е подадено на 12.12.2012 г.

Със Заповед № РД-16-1816/21.12.2012 г. на Ръководителя на Договарящия орган е предоставена безвъзмездна финансова помощ в размер на 91 893 567.26 лв. (46 985 155.56 евро), като общият бюджет на проекта е в размер на 92 642 362 лв. (47 368 014.11 евро). Проектът стартира на 21.12.2012 г. със срок на изпълнение - 33 месеца.

Със Заповед № РД-16-536/ 22.04.2014 на Ръководителя на УО на ОПК проектът е разделен на 2 фази, които да бъдат изпълнение в рамките съответно на ОПРКБИ и ОПИК 2014-2020.

Със Заповед № РД-16-609/ 21.07.2015 на Ръководителя на УО на ОПК са направени следните изменения:

- Проектът е обособен на две фази - първа фаза, условно наречена „Проектиране“, с разходи на стойност 4 476 665.13 лв. (2 288 917,64 евро) в рамките на ОПРКБИ 2007-2013. Съгласно Заповед № РД-16-609/ 21.07.2015 периодът на изпълнение на първа фаза до 30.11.2015 г., като същата приключва с изработване и съгласуване на технически проект, извършване на спасителни археологически разкопки, уредени и придобити вещни права и разработени документации за избор на изпълнители за консултант по изпълнението на газопровода и инженер на бенефициента, в т. ч. инвеститорски контрол.

Със Заповед № РД-16-1000/ 17.11.2015 г. на Ръководителя на УО на ОПК е направено следното изменение: „Срокът за изпълнение на дейностите по Фаза 1, съгласно Плана за изпълнение на дейностите по проекта, приключва не по-късно от 31.12.2015 г.“

В първа фаза са приключени следните дейности: изготвяне на ПУП – окончателен проект; изпълнение на спасителни археологически разкопки от НАИМ (Национален Археологически Институт с Музей при БАН); изработване на Инвестиционен проект - фаза Технически проект - заверен от Консултанта по ЗУТ и от МЕ; изготвяне на План за управление на околната среда по време на строителството - одобрен от МОСВ и извършване на оценка на частите от поземлените имоти в земеделските терени и горските терени, засегнати от ПУП-ПП.

Втора фаза, условно наречена „Строителство“, с предвидени разходи на стойност 88 165 695.91 лв. (45 079 095,98 евро) е включена в рамките на ОПИК 2014-2020.

Към 31.12.2015 г. изпълнението на всички дейности по проекта е приключено (Фаза 1). На 26.02.2016 г. е подаден за проверка финален отчет.

На 10.05.2016 г. до бенефициента е изпратено писмо с информация за одобрение на изпълнението на дейностите по проекта и верифициране на разходите в размер на 3 437 282,30 лв. (1 757 481,49 евро).

До 30.11.2016 г. са сертифицирани средства на стойност 3 076 912.57 лева (1 573 224.55 евро), безвъзмездна финансова помощ.

Процедура № BG161PO003-2.4.01 „Подкрепа за развитието на клъстерите в България“:

Област на въздействие:	2.4. „Насърчаване на бизнес кооперирането и клъстерите“
Бюджет на процедурата:	29 337 450,00 лв. (15 000 000,00 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	55
Брой сключени ДБФП:	36
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	9 642 180,22 лв. (4 930 044,08 евро)
Брой прекратени ДБФП:	5
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	930 180,3 лв. (475 600,93 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	31
Брой извършени посещения на място:	120
От тях след приключване на проекта (ex-post):	15
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	7 137 431.82 лева (3 649 366.92 евро)

Процедура № BG16PO003-2.4.02 „Подкрепа за развитието на клъстерите в България”:

Област на въздействие:	2.4. „Насърчаване на бизнес кооперирането и клъстерите“
Бюджет на процедурата:	Първоначален бюджет: 19 558 300 лв. (10 000 000 евро) С Решение № РД-16-119/31.01.2014 г. бюджетът по процедурата е увеличен на 29 558 300 лв. (15 112 918.81 евро)
Брой постъпили проектни предложения:	156
Брой сключени ДБФП:	69
Размер на безвъзмездната финансова помощ на сключените ДБФП:	29 408 637,62 лв. (15 036 628,30 евро)
Брой прекратени ДБФП:	7
Размер на безвъзмездната финансова помощ на прекратените ДБФП:	4 242 169,57 лв. (2 169 020,13 евро)
Брой изпълнени ДБФП:	62
Брой извършени посещения на място:	208
От тях след приключване на проекта (ex-post):	1
Сертифицирани средства по процедурата (към 30.11.2016 г.)	18 957 781.28 лева (9 693 108.33 евро)

Динамиката на сертифицираните и изплатените средства по оста е представена в следната графика:

**Информацията е некумулятивна и е представена за всяка отделна година.*

От представената информация става ясно, че ако се пренебрегнат първите три години от изпълнението на програмата, най-сериозен ръст на сертифицираните и изплатените средства е регистриран през 2013 г., съответно 117 % и 103 %. Също така може да се отбележи, че няма концентрация на изплатени и сертифицирани средства през някоя конкретна година, стойностите и на плащанията и на сертифицираните средства за която и да е година са по-малко от 1/3 от общата им стойност.

Генерираните лихви от авансово финансиране по приоритетна ос 2 са в размер на 28 486,85 лв.

3.2.3 Доказване на последиците от насърчаването на равните възможности на мъжете и жените (когато е целесъобразно).

Принципът за насърчаване на равните възможности и недопускане на дискриминация е спазен в процеса на оценка на проектните предложения, както и в хода на изпълнението на всички договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в рамките на Приоритетна ос 2 на ОПК, като подробна информация относно прилагането му е представена в т. 2.1.6.4 от настоящия доклад.

3.2.4 Анализ на усвояването на фондовете в съответствие с член 34, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1083/2006. За програми по линия на ЕСФ, информацията, изисквана в член 10 от Регламент (ЕО) № 1081/2006.

Неприложимо.

3.2.5 Списък на незавършените операции и график за приключването им (само в окончателния доклад).

Процедура № BG161PO003-2.3.03 „Изграждане на междусистемна газова връзка България - Сърбия”:

Процедура BG161PO003-2.3.03 „Изграждане на междусистемна газова връзка България – Сърбия” е обявена на 06.12.2012 г. и със Заповед № РД-16-1816/21.12.2012 г. на Ръководителя на Договарящия орган е предоставена безвъзмездна финансова помощ на конкретния бенефициент по процедурата – Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (впоследствие Министерство на енергетиката). В хода на изпълнението на проекта е взето решение за фазиране на проекта на базата на изводите, наложили се от анализите на УО, включително и въз основа на провеждани регулярни съвместни срещи с бенефициента и посещения на място, като е взето под внимание наличието на отклонение от графика за изпълнение на част от проектните дейности. В тази връзка и с цел предприемане на навременни и адекватни мерки за намаляване на риска от загуба на средства по конкретната заповед за БФП и по ОПРКБИ (като цяло), са предприети действия по фазиране на проекта, така че част от дейностите по неговото изпълнение да бъдат осъществени пълноценно и през новия програмен период 2014-2020 в рамките на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”.

Изпълнението на дейностите от първата фаза е приключено на 31.12.2015 г. Информация по напредъка и постигнатите резултати са включени в частта „Анализ на качеството“ от т. 3.2.1 по-горе.

Сертифицираните средства по проекта до 30.11.2016 г. са на стойност 3 076 912.57 лева (1 573 224.55 евро) безвъзмездна финансова помощ.

3.2.6 Срещани значителни проблеми и предприети мерки за разрешаването им

3.2.6.1. Констатираните значителни проблеми по отношение на изпълнението на договорите по Приоритетна ос 2:

Въз основа на извършвания текущ анализ на изпълнението на договорите за предоставяне на БФП по Приоритетна ос 2 на ОПРКБИ през периода на изпълнение на програмата 2007-2013 г. може да се направи заключението, че основните идентифицирани проблеми са идентични с тези, установени по отношение на изпълнението на Приоритетна ос 1:

- Един от основните проблеми за бенефициентите при изпълнението на сключените договори по Приоритетна ос 2 през отчетния период, е осигуряването на необходимите средства за финансиране на изпълнението на проектите, което се дължи на затрудненията при обезпечаване на финансирането, както и на високата цена на публичното финансиране.
- Трудности при провеждане на процедурите за избор на изпълнител.

Тези проблеми от своя страна са най-честата причина за изоставане в графика за изпълнение на отделните дейности, невъзможност за спазване на крайните срокове, налагане на финансови корекции, както и за прекратяване на договори по Приоритетна ос 2 на ОПРКБИ.

През програмния период Управляващият орган предприе редица мерки за гарантиране успешното приключване на процедурите по Приоритетна ос 2 и съответно минимизиране на риска от загуба на средства. Конкретните действия в тази насока включват са посочени по-горе в

т. 2.3.

3.2.7 Серioзни проблеми, установени по реда на член 62, параграф 1, буква (г) (i) от Регламент (ЕО) № 1083/2006.

Не са установени.

3.3 Приоритет 3 „Финансови ресурси за развитие на предприятията”

3.3.1 Постигане на целите и анализ на напредъка

В рамките на приоритетна ос 3 „Финансови инструменти за развитие на предприятията” на ОПРКБИ 2007-2013, в България се реализира инициативата JEREMIE, с бюджет от 349 млн. евро. Първоначалният бюджет на оста е 200 млн. евро, като след изменение на ОПРКБИ, одобрено с Решение на ЕК С (2012) 5768/10.08.2012 г. бюджетът е увеличен със 150 млн. евро.

Инициативата JEREMIE в България се изпълнява чрез създаването на холдингов фонд, чието управление е директно възложено на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), в съответствие с член 44 от Регламент (ЕО) № 1083/2006.

През 2009 г. между правителството на Република България и ЕИФ са сключени Рамково и Финансово споразумение. През 2010 г. е учредено, търговско дружество със специална цел „Джереми България” ЕАД (ХФД), което изпълнява функциите на холдингов фонд. Дружеството е еднолична собственост на ЕИФ и разработва инструменти за финансов инженеринг като гаранции по кредитни портфейли и инвестиции в схеми за рисков капитал, предназначени за подкрепа на растежа и иновациите сред малкия и среден бизнес в България.

Двете споразумения са изменени три пъти за периода 2009-2016. Първото изменение е направено през 2010 г., второто през 2012 г. и третото през 2014 г. Изменението през 2010 г. отразява промени в акционерната структура на ДСЦ, промени в инвестиционната стратегия и промени, свързани с въвеждането на член 44 (с) от Регламент (ЕО) № 1083/2006. Второто изменение е свързано с прехвърляне на допълнителни средства в размер 150 млн. евро, с които се увеличава капиталът на Холдинговия фонд; намаляване процента на разходите за управление; увеличаване размера на средствата, използвани за операции, като условие за придобиване на право от страна на ЕИФ на заплащане на разходите за управление на допълнителните средства; допълване на Инвестиционната стратегия с нов финансов инструмент „Инструмент за предоставяне на финансиране чрез поделяне на риска”. С последното изменение на споразуменията от 2014 г. мандатът на ЕИФ е удължен до края на 2025 г. с цел осигуряване на устойчивост на създадените инструменти и управление на рециклирания ресурс.

В съответствие с Насоките на ЕК за приключване на оперативните програми през програмен период 2007-2013 г., с които са въведени специфични правила за допустимост на разходите по инструментите за финансов инженеринг, продължителността на операциите (в т.ч. периода за инвестиране от страна на финансовите посредници и периода на разплащане на средствата в крайните получатели) и периодът за допустимост на разходите за управление на финансовите посредници по линия на ОПРКБИ са удължени най-късно до 31.12.2016 г. Удължаването е приложено на индивидуален принцип, съгласно анализ на ЕИФ, и след взето решение на Комитета за наблюдение на ОПРКБИ от 26.11.2015 г.

Независимо от първоначалното забавяне при стартиране изпълнението на инициативата JEREMIE и структурирането на самите инструменти за финансов инженеринг, е постигнато в значителна степен ефективно и ефикасно администриране и управление на инструментите, както на ниво Холдингов фонд, така и на ниво финансов посредник; създадените инструменти са реализирани успешно и са добре популяризирани.

В рамките на изпълнението на Инициативата JEREMIE в България са създадени и развити 5 инструмента за финансов инженеринг:

1. *JER 009/2 „Гаранции, покриващи загуби на портфейл от заеми“ (FLPG)* с избрани 5 финансови посредника: Сибанк, Прокредит Банк България, Райфайзенбанк България, Уникредит Булбанк и Обединена българска банка.

2. *JER 009/5 „Инструмент за промотиране на предприемачеството и предоставяне на първоначално финансиране“* с избрани 2 финансови посредника - Launchub и Eleven;

3. *JER 009/1 „Фонд за рисков капитал“* с избран 1 финансов посредник NEVEQ II;

4. *JER 009/6 „Инструмент, предоставящ финансиране чрез поделяне на риска“ (PRSL)* с избрани 7 финансови посредника: Алианц Банк, Първа инвестиционна банка, ПроКредит банк България, Сосиете Женерал Експресбанк, УниКредит Булбанк, Райфайзенбанк България и ДСК Банк.

5. JER 009/7 „Фонд(ове) за съфинансиране“ с избрани 2 финансови посредника BlackPeak Capital Fund и Empower Capital Fund.

Стойностите на индикаторите в таблицата по-долу отразяват постигнатия напредък относно изпълнените финансови инструменти по програмата. С изменение на ОПК, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г., ЕК приема промени в индикаторите за отчитане на постигнатите резултати по приоритетната ос. Промените се изразяват в отпадане на част от индикаторите и оптимизиране на други, с оглед превръщането им в измерими индикатори на база обстоен анализ от страна на УО и ЕИФ в качеството му на мениджър на Холдинговия фонд по Инициативата JEREMIE в България. С цел проследимост на постигнатия материален напредък по приоритетната ос от самото начало на периода за изпълнение на ОПК до края на 2012 г., в таблицата е запазена информацията, отчетена до момента на настъпване на промяната по индикатори, които са отпаднали на база горепосоченото Решение на ЕК.

Индикатори – Ос 3		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 и 2016	Общо
Индикатор³⁸ Нарастване % предприятия, които получават заеми	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	0*					0
	<i>Цел</i>	0	0	0	40%			43%			43%
	<i>Изходно положение</i>	37% (2006)									
Индикатор³⁹ Дял на Фондове за рисков капитал в източниците за финансиране	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	0*					0
	<i>Цел</i>	0	0	0	0.5%			0.6%			0.6%
	<i>Изходно положение</i>	0.4%									
Индикатор⁴⁰ Дял на източниците за външно финансиране за инвестицион ните нужди на предприятия та	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	0**					0
	<i>Цел</i>	0	0	0	20% (банки) 11% (лизинг)			23% (банки) 13% (лизинг)			23% (банки) 13% (лизинг)
	<i>Изходно положение</i>	18% (банки) 10% (лизинг)									

³⁸ Индикаторът е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г.

³⁹ Индикаторът е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г.

⁴⁰ Индикаторът е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г.

Индикатори – Ос 3		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 и 2016	Общо
Индикатор⁴¹ Брой инвестиционни проекти, подкрепени от подпомогнатите фондове за рисков капитал	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	0					0
	<i>Цел</i>	0	0	0	10			20			20
	<i>Изходно положение</i>	0									
Индикатор⁴² Брой създадени/развити финансови инструменти	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	5					0
	<i>Цел</i>	0	0	0	5			8			8
	<i>Изходно положение</i>	0									
Индикатор 1 ⁴³ Брой създадени/развити финансови продукти	<i>Постигнат резултат</i>				0	4	2	1	0	0	7
	<i>Цел</i>	0			0			5			
	<i>Изходно положение</i>	0									0
Индикатор 2 ⁴⁴ Брой предприятия, подкрепени чрез дългови продукти	<i>Постигнат резултат</i>					81	1 307	3 630	1 115	1424	7780
	<i>Цел</i>	0				0				2000	
	<i>Изходно положение</i>	0									
Индикатор 3 ⁴⁵ Брой предприятия, подкрепени чрез фондове за рисков капитал	<i>Постигнат резултат</i>						20	53	68	69	210
	<i>Цел</i>	0				0				158	
	<i>Изходно положение</i>	0				0					

⁴¹ Индикаторът е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г.

⁴² Индикаторът е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г.

⁴³ Индикаторът е добавен г. с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г.

⁴⁴ Индикаторът е добавен г. с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г.

⁴⁵ Индикаторът е добавен г. с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г.

Индикатори – Ос 3		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 и 2016	Общо
Индикатор 4 ⁴⁶ Брой стартиращи предприятия, подкрепени чрез финансови продукти	<i>Постигнат резултат</i>	0					20	53	64	54	191 ⁴⁷
	<i>Цел</i>	0				0				195	
	<i>Изходно положение</i>	0									

3.3.2 Анализ на качеството

В рамките на Приоритетна ос 3 е постигнат значителен материален и финансов напредък, като **по всички индикатори е налице преизпълнение/изпълнение в пъти повече на заложените цели**. По данни на ЕИФ, към 30.06.2016 г. са осъществени **9493** индивидуални финансиране на МСП чрез кредити или дялови инвестиции на стойност **887,3 млн. евро (в т.ч. и частното финансиране)**, което представлява над **100%** от общия размер на средствата (ОПРКБИ и частно финансиране). Към края на отчетния период е постигнат **2,62x ливъридж** на вложения публичен ресурс по линия на ОПРКБИ.

Изпълнението на финансовите инструменти, разработени по Инициативата JEREMIE към 30.06.2016 г. е както следва:

- **Финансов инструмент „Гаранции, покриващи загуби на портфейл от заеми“ (JER 009/2)**

Целта на инструмента, предоставящ гаранции по портфейли от заеми е да стимулира банковото кредитиране на микро, малки и средни предприятия (МСП) чрез предоставяне на гаранция на финансовите посредници (банки), за да се ограничат специфичните трудности, които МСП изпитват при кандидатстване за финансиране, като липсата на достатъчно обезпечение, високите лихвени нива на кредитния ресурс, свързани с относително високия риск, с който МСП се оценяват от банките. Тази цел е постигната чрез осигуряване на защита от кредитен риск на банките, което от своя страна доведе до предоставяне на преференциални условия при отдаване на заеми на МСП. Преференциалните условия се изразяват в намаление на изискваното обезпечение, на лихвения процент и свързаните разходи и такси за отпускането на заема. Гаранциите включват финансиране на инвестиции и/или оборотни средства, с максимална стойност на кредита до 1,5 млн. евро. Нивото на гарантиране е до 80% за всеки заем, включен в портфейла на финансовия посредник и до 25% на ниво портфейл.

Финансирането на инструмента в рамките на инициативата JEREMIE е на стойност 72,2 млн. евро. През 2011 г. са избрани пет финансови посредника: Сибанк, Прокредит Банк България, Райфайзенбанк България, Уникредит Булбанк и Обединена българска банка, като срокът на реализация на инструмента приключи на 30.06.2016 г.

През 2012 г. са предприети промени в параметрите на инструмента с оглед повишаване на усвояемостта и преодоляване на проблемите срещнати от финансовите посредници: включването на финансиране за оборотни средства; добавяне на револвиращи кредитни линии сред допустимите трансакции; премахнати са изискванията за концентрация на предприятия с най-нисък рейтинг, увеличени са стойностите за концентрация по индустрии и за стартиращи предприятия, премахнати са ограниченията за кредити, които не се погасяват с равни месечни вноски; увеличаване на максималния срок за погасяване на инвестиционните кредити от 6 на 10 години; премахване на ограничението от 2 % за максимален размер на експозицията, с оглед включване на по-големи кредити. В резултат от предприетите мерки през 2013 г. се наблюдава значително увеличение в усвояемостта по инструмента, в сравнение с отчетените стойности в

⁴⁶ Индикаторът е добавен с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № C(2012) 5768 от 10.08.2012 г.

⁴⁷ Към посочения брой може да се добавят и още общо 1127 стартиращи предприятия, финансирани през програмния период по двата дългови инструмента (FLPG и PRSL) – данните са от анализ на ЕИФ за изпълнението на FLPG и PRSL към 31.12.2015 г.

края на 2011 г. и 2012 г.

В периода 2011 - 30.06.2016 г. са договорени общо 5 225 кредита на 4 474 МСП с обща стойност от близо 353,7 млн. евро, от които 343,3 млн. евро реално усвоени.

Към 30.06.2016 г. общите загуби в портфейлите на банките достигат 12,44 млн. евро или 3,6% от кредитния портфейл. Изплатените гаранции по загуби на банките с JEREMIE ресурс възлиза на 9,952 млн. евро към 30.06.2016 г.

За периода на реализация на инструмента до края на 2015 г. нивото на обезпечение на кредитите в портфейла е 44,54%.

През периода на изпълнение на инструмента представители на УО осъществиха 17 проверки на място при финансовите посредници по инструмента.

- **Финансов инструмент „Инструмент за промотиране на предприемачеството и предоставяне на първоначално финансиране“ (JER 009/5)**

Целта на инструмента е да бъде предоставена подкрепа на иновативни стартиращи бизнеси под формата на дялови инвестиции. Той съчетава в себе си две допълващи се инвестиционни фази: фаза на акселерация и фаза на начално финансиране (сайд). В първата фаза се предоставя първоначално финансиране на стартиращи предприемачи, допълнено с менторство от страна на опитни професионалисти. Целта е в тази фаза да бъде финализирана концепцията за продукта, да бъде изработен прототип или бета версия. В следващата фаза се предоставя допълнително финансиране на успешно завършилите фазата на акселерация предприемачи, както и за други перспективни стартиращи бизнеси. Инструментът е уникален за Източна и Централна Европа и съдържа характеристики, които са силно специфични. „Джереми България“ ЕАД е единственият инвеститор във възлизания на 21 млн. евро финансов инструмент, освен собствения ангажимент (в рамките на 1%) на двата избрани през 2012 г. фондове Launchub (с 9 млн. евро) и Eleven (с 12 млн. евро). Иновативността на този инструмент се състои в комбиниране на стратегиите на двата фонда под една шапка за постигане на естествен допълващ ефект и осигуряване на плавен преход за стартиращи предприемачи – от идеята, през първоначалната концепция до пазарната реализация. Максималната сума, която може да бъде инвестирана от фондовете в една компания е в рамките на режим минимална помощ.

След старта на двата фонда в края на 2012 г., Launchub и Eleven успяха да постигнат значителен успех. Към 31.12.2015 г. приключи срокът за кандидатстване за финансиране от страна на компаниите. В края на този период фондовете Eleven и Launchub са инвестирали ОПК средства в 180 стартиращи предприятия на стойност 19 млн. евро.

В най-успешните инвестиционни проекти са привлечени над 20 млн. евро допълнителни частни инвестиции от бизнес ангели и други фондове за рисков финансиране; над 50 от фирмите, получили първоначално финансиране, вече генерират собствени приходи; създадени са над 900 работни места. Всички подкрепени компании са в сектори, които са определени за приоритетни от правителството на Република България, а именно ИКТ, мобилни мрежи, инженерство и хардуер разработване. Благодарение на изпълнението на този инструмент, България се утвърди като център за предприемачество на Балканите и пример на ниво ЕС за ефективно използване на ресурси за утвърждаване на предприемаческата култура. София постепенно се издига до топ 3 на градовете, които са най-подходящи за стартиране на бизнес, изпреварвайки градове като Берлин, Париж и Барселона. Няколко световни инвеститорски компании вече инвестират в български фирми в последващ етап от развитието им. В резултат от дейността на двата фонда София за две поредни години (2013 и 2014 г.) е в класацията на топ 5 на европейските столици, подходящи за стартиране на бизнес с рисков капитал, а през м. ноември 2015 г. списание „Форбс“ я нареди сред десетте най-добри места в света за започване на бизнес.

През периода на изпълнение на инструмента представители на УО осъществиха 7 проверки на място при финансовите посредници по инструмента.

- **Финансов инструмент „Фонд за Рисков Капитал“ (JER 009/1)**

Основната цел на инструмента е да бъдат извършени инвестиции, чрез изкупуване на дялове в МСП в начален етап на развитие, регистрирани и с основно място на стопанска дейност в България. Общият бюджет на инструмента е 20.4 млн. евро, от които 14.3 млн. евро е финансирането по ОПК и 6.1 млн. евро е частното финансиране.

По инструмента е избран един финансов посредник - Neveq Capital Partners, с който на 21.12.2011 г. е сключен предварителен договор. В края на месец юли 2013 г., Neveq Capital Partners е набрал необходимия частен капитал в размер на 6.1 млн. евро за първо затваряне с общ капитал от около 20.4 млн. евро (14.3 млн. евро ресурс по JEREMIE), за да стартира дейността си. Сключено е акционерното споразумение между ЕИФ, избрания фонд мениджър и привлечените частни инвеститори. Максималната стойност на инвестицията в МСП е до 1,5 млн. евро за всеки период от 12 месеца. На 31.03.2016 г. приключи срокът за кандидатстване за финансиране от страна на компаниите, като са осъществени инвестиции в 15 компании, с ОПК средства на обща стойност 14,3 млн. евро.

През периода на изпълнение на инструмента представители на УО осъществиха 2 проверки на място при финансовия посредник по инструмента.

- **Финансов инструмент „Инструмент, предоставящ финансиране чрез поделяне на риска“ (JER 009/6)**

Целта на инструмента е да подкрепи МСП чрез предоставяне на заеми, при 50% ефективно намаление на лихвения процент по отпуснатия заем и намаление на таксите, комисионните и обезпеченията, свързани с кредитите. Всеки заем предоставен на МСП по този продукт се състои от 50% финансиране предоставено по JEREMIE с 0% лихва, и 50% финансиране предоставено от финансовия посредник с пазарен лихвен процент, по този начин намалявайки ефективно общия лихвен процент наполовина. Максималната стойност на кредитите е до 2 млн. евро (при спазване на изискванията за държавни помощи) за инвестиционни цели и/или оборотни средства.

Общият бюджет на инструмента е 483,4 млн. евро, от които 208,85 млн. евро е финансирането по ОПК. През 2012 г. и 2013 г. са сключени споразумения със 7 бр. финансови посредници - Алианс Банк, Първа Инвестиционна банка, ПроКредит банк България, Сосиете Женерал Експресбанк, УниКредит Булбанк, Райфайзенбанк България и Банка ДСК, като срокът на реализация на инструмента приключи на 31.03.2016 г. Към тази дата са договорени общо 4 058 кредита на 3 306 МСП с обща стойност от близо 488,087 млн. евро.

Към 30.06.2016 г. общите загуби в портфейлите на банките са незначителни и достигат 0,4% от кредитния портфейл.

За периода на реализация на инструмента до края на 2015 г. средно претеглената стандартна пазарна лихва на банките е 7,69%. Средно претеглената лихва по JEREMIE за този период е 3,49%, което е с 55% намаление спрямо пазарната лихва. Усвояването по инструмента е 100%, като следва да се отчете факта, че отдаването на кредити по инструмента стартира реално в началото на 2013 г.

През периода на изпълнение на инструмента представители на УО осъществиха 14 проверки на място при финансовите посредници по инструмента.

- **Финансов инструмент „Фонд(ове) за съфинансиране“ (JER 009/7)**

Целта на инструмента е извършването на инвестиции в рисков капитал в МСП, регистрирани и с основно място на стопанска дейност в България, в ранна фаза на развитието на предприятията, във фаза на растеж или мецанин капитал, като подкрепата се извършва под формата на капиталови или квазикапиталови вложения. Общият бюджет по инструмента е 30 млн. евро финансиране по ОПК, като на ниво предприятие финансовия посредник следва да инвестира 50% публично финансиране, като останалите 50% следва да бъдат частно финансиране. В края на 2013 г. Холдинговият фонд по JEREMIE избира два финансови посредника - Empower Capital и BlackPeak Capital. Първоначалният бюджет по инструмента е общо 25 млн. евро, при условие че при постигане или непостигане на определени етапни цели бюджетът може ще бъде увеличен или намален. През 2015 г. с промяна в Инвестиционната стратегия, бюджетите на фондовете за съфинансиране се променят в резултат от преразпределенията в бюджетите на JEREMIE, одобрени от Инвестиционния борд през м. юли 2015 г., и достигат до 15 млн. евро за всеки от фондовете.

Максимална стойност на инвестиция в МСП е до 3 млн. евро, като има възможност за реинвестиции. На 30.06.2016 г. приключи срокът за кандидатстване за финансиране от компаниите, като са осъществени инвестиции в 15 компании, като средствата по ОПК са на стойност 24,51 млн. евро.

През периода на изпълнение на инструмента представители на УО осъществиха 2 проверки на място при финансовите посредници по инструмента.

Съгласно инвестиционната стратегия, в периода на изпълнение на инициативата JEREMIE са създадени още два инструмента за финансов инженеринг - Фонд за инвестиции в компании в етап на растеж и Мецанин фонд. И двата инструмента не са реално стартирали, като отделенията за тях бюджет е прехвърлен по другите инструменти. чрез което е преодолян рискът от загуба на средства по програмата

- **„Фонд за растеж“ (JER 009/3 - прекратен)**

Целта на инструмента е извършване на инвестиции предимно в МСП, регистрирани и с основно място на стопанска дейност в България, в етап на растеж, като подкрепата се извършва чрез капиталово участие в предприятието с цел разширяване. Общият бюджет на инструмента е 60 млн. евро, от които 30 млн. евро финансиране по ОПК и 30 млн. евро частно финансиране. Избран е един финансов посредник - Axxess Capital. Поради несигурна перспектива за успешно приключване на набирането на частен капитал от посредника, през 2013 г. Холдинговият фонд по JEREMIE прекратява своя ангажимент към фонда и бюджетът му е пренасочен към JER 009/6 PRSL.

- **„Мецанин фонд“ (JER 009/4 - прекратен)**

Мецанин фондът е финансов инструмент, който включва дългово/капиталово финансиране, като комбинира заема компонент с капиталов или подобен на капиталов инструмент. Общият бюджет на инструмента е 60 млн. евро, от които 30 млн. евро е по ОПК и 30 млн. евро частно финансиране.

Целта на инструмента е да финансира предприятия от всички сектори на икономиката, във фаза на растеж или зряла фаза от своето развитие, които имат установено пазарно присъствие, стабилни парични потоци и нужда от допълнително финансиране, за да реализират своята стратегия. По инструмента е избран един финансов посредник - Bulgaria Mezzanine Capital, който е успял да привлече 30 млн. евро частен капитал - Европейската банка за възстановяване и развитие – 15 млн. евро, Черноморска банка за търговия и развитие – 10 млн. евро, други инвеститори – 5 млн. евро. Искането, от страна на частните инвеститори, за удължаване на мандата на ЕИФ да представлява МИЕ в управлението на фонда след 2015 г. е уредено в споразумение за конкретния инструмент, което е одобрено с решение на МС и внесено за ратификация от парламента. След приключване на работата на предходния парламент и липсата на ратификация, през м. септември 2014 г. Инвестиционният борд на JEREMIE България взема решение за прекратяване на инструмента и за прехвърляне на заделия по инструмента ресурс към други действащи финансови инструменти - "Гаранции, покриващи загуби на портфейл от заеми", „Инструмент, предоставящ финансиране чрез поделяне на риска“ и „Фонд(ове) за съфинансиране“.

Сертифицираните средства по инициативата JEREMIE до 30.11. 2016 г. са на стойност 682 584 670.00 лева (349 005 353.31 евро) безвъзмездна финансова помощ.

Подробни данни по отношение на изпълнението на финансовите инструменти в рамките на оперативната програма са представени в Приложение № 1 Операции на инструментите на финансовия инженеринг, изпълнени с фондове с участие към настоящия Окончателен доклад.

Процедура BG161PO003-3.2.01 „Подкрепа за инициативи на фондове за първоначално финансиране“

В рамките на Приоритетна ос 3 са изпълнени и 2 бр. договори, сключени в рамките на процедурата за директно предоставяне на безвъзмездна помощ BG161PO003-3.2.01 „Подкрепа за инициативи на фондове за първоначално финансиране“. Основната цел на процедурата е насочена към повишаване на предприемаческата инициатива чрез стартиране на някои хоризонтални дейности като предприемачески семинари, събития с гости предприемачи от България и чужбина, както и специални събития за инвеститори на рисков капитал и бизнес ангели, които в момента липсват на картата на предприемачеството в България. Допустимите бенефициенти са лица, които са избрани за Финансови посредници, и с които са сключени оперативни споразумения в резултат на Покана за заявяване на интерес № JER-009/5 за избор на финансови посредници, които да получат средства от Холдинговия фонд в рамките на

Инициативата JEREMIE в България, за изпълнение на инструмента „Инструмент за промотиране на предприемачеството и предоставяне на първоначално финансиране“.

В рамките на крайния срок за кандидатстване – 20.12.2013 г. по процедурата са постъпили две проектни предложения, чиято оценка е извършена в периода 14.01.2014 г.-28.03.2014 г. Сключени са 2 бр. договори за БФП с фонд мениджърите Eleven ("Илевън България" ООД) и LaunchHub ("Лонч Хъб Адвайзърс" ООД), с общ размер на безвъзмездната финансова помощ 1 545 911,37 лв. (790 424.06 евро).

По договорите са постъпили 2 искания за междинно плащане, като са извършени и две посещения на място - по едно за Eleven ("Илевън България" ООД) и LaunchHub ("Лонч Хъб Адвайзърс" ООД). Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по договорите с фонд мениджърите Eleven ("Илевън България" ООД) и LAUNCHHub ("Лонч Хъб Адвайзърс" ООД) възлиза на 1 545 911,37 лв. Проектните дейности по сключените договори са приключили изпълнение в рамките на предвидения срок – 30.09.2015 г. Сертифицираните средства по процедура „BG161PO003-3.2.01 „Подкрепа за инициативи на фондове за първоначално финансиране” са на стойност 947 508.78 лева (484 460.98) евро.

За оперативни програми, съфинансирани от ЕСФ: информация по целеви групи в съответствие с Приложение XXIII.

Неприложимо.

3.3.3 Доказване на последиците от насърчаването на равните възможности на мъжете и жените когато е приложимо.

Принципът на равнопоставеност е обект на мониторинг и оценка на ниво приоритетна ос и при изпълнението на инициативата JEREMIE. Отчитането се осъществява посредством индикатори за изпълнение, определени на съответното ниво от оперативната програма, като се вземат под внимание специфичните характеристики на ОП „Конкурентоспособност” и приоритетната ос.

3.3.4 Анализ на усвояването на фондовете в съответствие с член 34, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1083/2006. За програми по линия на ЕСФ, информацията, изисквана в член 10 от Регламент (ЕО) № 1081/2006.

Неприложимо.

3.3.5 Списък на незавършените операции и график за приключването им (само в окончателния доклад).

Неприложимо.

3.3.6 Срещани значителни проблеми и предприети мерки за разрешаването им.

В процеса на изпълнението на финансовите инструменти, създадени по Инициативата JEREMIE са идентифицирани проблеми, свързани със затруднения при набиране на частен капитал и бавен темп на усвояване на средствата от страна на избраните финансови посредници. С оглед ускоряване на напредъка по инструментите за финансов инженеринг и гарантиране изпълнението на Инвестиционната стратегия, ЕИФ и УО предприемат своевременно мерки, които водят до успешното изпълнение на инструментите за финансов инженер и Инициативата като цяло.

Предприетите мерки включват:

- промяна в оперативната програма през 2011 г. относно добавянето на междинните предприятия (mid-caps) като допустими крайни получатели по фондовете за рисков капитал;
- промени в параметрите на инструмент „Гаранции, покриващи загуби на портфейл от заеми“ през 2012 г. (описани по-горе), в резултат на които още в края на годината се наблюдава значително увеличение в усвояемостта по инструмента;
- промени в оперативната програма през 2012 г. свързани с добавянето на нова операция 3.1.4 „Подкрепа за инструменти за поделяне на риска“ по приоритетна ос 3, област на въздействие 3.1;
- прекратяване на ангажимента на ЕИФ с Axxess Capital през април 2013 г. и прехвърляне

на заделения за Фонда за растеж ресурс към „Инструмент, предоставящ финансиране чрез поделяне на риска“;

- прехвърляне на средства от инструменти, по които усвояването е забавено към инструменти, по които има постигнат съществен напредък.

3.3.7 Сериозни проблеми, установени по реда на член 62, параграф 1, буква (г) (i) от Регламент (ЕО) № 1083/2006.

Не са установени.

3.4 Приоритет 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика”

Основната цел на Приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика” е насочена към подпомагане на инвестиционната дейност, подобряване на експортния потенциал на националната икономика и предоставяне на подкрепа за развитието на националната инфраструктура по качество. Приоритетна ос 4 обхваща три области на въздействие: 4.1 „Популяризиране на България като инвестиционна дестинация“, 4.2 „Подкрепа за успешното представяне на българските предприятия на международните пазари“ и 4.3 „Подобряване на инфраструктурата за сертифициране“.

Специфичните цели на Приоритетна ос 4 на ОПРКБИ включват:

- Увеличаване на обема привлечени инвестиции и икономическия ефект от тях;
- Улесняване на достъпа до външни пазари на българските предприятия чрез цялостни услуги за предприятията и актуална информация за износа;
- Осигуряване на съответствие на българските продукти с международните стандарти за качество.

Подкрепата по тази приоритетна ос се предоставя под формата на безвъзмездна финансова помощ за определените в оперативната програма бенефициенти, а именно:

- Българска агенция за инвестиции (БАИ);
- Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средни предприятия (ИАНМСП);
- Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН);
- Български институт за стандартизация (БИС);
- Български институт по метрология (БИМ);
- Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация” (ИА „БСА“) и други обществени и частни организации, работещи в областта на стандартизирането, сертифицирането и изпитването;
- Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР).

Таблицата по-долу представя информация за постигнатия материален напредък в изпълнението на Приоритетна ос 4 на ОПРКБИ към края на отчетния период, измерен посредством степента на постигане на относимите индикатори. Посочените стойности отразяват напредъка в изпълнението на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос 4.

С изменението на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 - 2013, одобрено с Решение № С(2012) 5768 от 10.08.2012 г., ЕК прие промени в Анекс 3 „Списък с индикатори“ на оперативната програма. Конкретните изменения в индикаторите по Приоритетна ос 4 се изразяват в тяхното оптимизиране в насока измеримост, както и отпадането на някои от индикаторите в резултат на извършен обстоен анализ от страна на УО.

Показател		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
Показател 1 Брой изпълнени инвестиционни проекти в целеви сектори	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	4	10	15	16	27	72
	<i>Цел</i>	0	0	0	20	20				15	15
	<i>Изходно положение</i>	4									
Показател 2⁴⁸ Брой услуги, предоставени на инвеститори	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	9	0				9
	<i>Цел</i>	0	0	0	9	9		12		Последваща оценка	12
	<i>Изходно положение</i>	5									
Показател 3 Брой запитвания от потенциални инвеститори в целеви сектори	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	90	89	65	235	1021	1500
	<i>Цел</i>	0	0	0	90	90				100	100
	<i>Изходно положение</i>	25									
Показател 4 Увеличение на броя на хората, които използват интернет страницата на ИАНМСП	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	85,53%	20 747	38 187	53 911	153 756	266 601
	<i>Цел</i>	0	0	0	180%					3 000	3 000
	<i>Изходно положение</i>	100%									
Показател 5⁴⁹ Брой експортно ориентирани предприятия, регистрирани в базата данни на ИАНМСП	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0*	0	0				0
	<i>Цел</i>	0	0	0	150%	0		250%		Последваща оценка	0
	<i>Изходно положение</i>	100%									
Показател 6⁵⁰ Обем на износа в подкрепените предприятия	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	0	0				0
	<i>Цел</i>	0	0	0	14%	0		18%		Последваща оценка	18%
	<i>Изходно положение</i>	0									

⁴⁸ Показател 2 „Брой услуги, предоставени на инвеститори“ е отпаднал с измененията на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768;

⁴⁹ Показател 5 „Брой експортно ориентирани предприятия, регистрирани в базите данни на ИАНМСП“ е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768;

⁵⁰ Показател 6 „Обем на износа в подкрепените предприятия“ е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768;

Показател		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
Показател 7 Брой предприятия, участващи в промоционални проекти	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	97	1979	В България – 210 В чужбина – 734	В България – 141 В чужбина – 217	В България – 123 В чужбина – 497	В България – 433 В чужбина – 707	В България – 907 В чужбина – 2 155
	<i>Цел</i>	0	0	0	В България – 45.3 % В чужбина – 18.0 %					В България – 200 В чужбина – 900	В България – 200 В чужбина – 900
	<i>Изходно положение</i>	0					1 979				
Показател 8⁵¹ Запознатост с хармонизираното техническо законодателство и услуги по националната инфраструктура по качество	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	0	0				0
	<i>Цел</i>	0	0	0	18%			25%		Последваща оценка	25%
	<i>Изходно положение</i>	14.6 %									
Показател 9 Брой промоционални събития за насърчаване оценка на съответствието, сертифицирането и качеството на продуктите	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	0	10	27	0	0	0	37
	<i>Цел</i>	0	0	0	20	0				71	71
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 10 Брой подкрепени лаборатории	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	19	20	7	0	0	1	47
	<i>Цел</i>	0	0	0	7	9				33	33
	<i>Изходно положение</i>	0									
Показател 11 Брой нови или подобрени услуги за бизнеса, предоставени от организациите по националната инфраструктура по качество	<i>Постигнат резултат</i>	0	0	0	10	8	22	0	1	14	55
	<i>Цел</i>	0	0	0	6	13				77	77
	<i>Изходно положение</i>	0									

⁵¹ Показател 8 „Запознатост с хармонизираното техническо законодателство и услуги по националната инфраструктура по качество“ е отпаднал с изменението на оперативната програма, одобрено с Решение № С(2012) 5768

3.4.1 Постигане на целите и анализ на напредъка

Анализ на постигнатия материален и финансов напредък по Приоритетна ос 4 на ОПРКБИ 2007-2013:

В периода на изпълнение на ОПРКБИ 2007-2015 г. по Приоритетна ос 4 на ОПРКБИ са изпълнени 7 договора за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, както следва:

Област на въздействие 4.1 „Популяризиране на България като инвестиционна дестинация“:

- Проект **„Популяризиране на предимствата за инвестиране в България” с бенефициент БАИ**, на стойност 15 352 494.32 лв. (7 849 726,12 евро). С изпълнението на проекта се цели увеличаване на обема на привлечените преки чуждестранни инвестиции в България и икономическия ефект от тях, както и подобряване на бизнес средата за вземането на инвестиционни решения. Конкретните дейности по проекта включват: предоставяне на подкрепа в процеса на вземане на решения за повишаване на ПЧИ в България чрез разработването на маркетингова стратегия за изграждането на положителен имидж на страната като инвестиционна дестинация; подпомагане вземането на инвестиционни решения от публични и частни институции чрез изработването на аналитични информационни материали и създаването на действаща в реално време информационна система на БАИ; провеждане на директен инвестиционен маркетинг и PR, насочен към приоритетни за БАИ индустриални сектори и сектори на услугите, с цел привличане на водещи световни компании като инвеститори в България; подобряване на качеството на дейностите по обслужване на инвестиционния процес в страната и в чужбина.

Изпълнението на проекта приключи на 26.12.2015 г. Всички заложените дейности по договора са изпълнени. Предвидените резултати и цели са постигнати.

Сертифицираните средства по проекта до 30.11.2016 г. възлизат на 11 021 167.12 лева (5 635 119.71 евро) безвъзмездна финансова помощ.

Област на въздействие 4.2 „Подкрепа за успешното представяне на българските предприятия на международните пазари“:

- Проект **„Насърчаване на интернационализацията на българските предприятия” с бенефициент ИАНМСП**, на стойност 27 396 493 лв. (14 007 819.31 евро). Проектът включва изпълнението на дейности за подобряване на експортния потенциал на българските предприятия и реализацията на продуктите им на чуждестранните пазари.

Изпълнението на проекта приключи на 22.11.2015 г. Всички заложените дейности по договора са изпълнени. Предвидените резултати и цели са постигнати.

Сертифицираните средства по проекта до 30.11.2016 г. възлизат на 23 093 778.15 лева (11 807 842.39 евро) безвъзмездна финансова помощ.

Област на въздействие 4.3 „Подобряване на инфраструктурата за сертифициране“:

- Проект **„Подобряване на инфраструктурата по качеството и на предлаганите от Българския институт по метрология услуги - фактор за повишаване на конкурентоспособността на българските предприятия” с бенефициент БИМ**, на стойност 12 718 460 лв. (6 502 945.09 евро). Целта на проекта е да допринесе за подобряване на конкурентоспособността на българските предприятия, посредством повишаване на ефективността и ефикасността на услугите, предлагани от БИМ; модернизиране на технологичното оборудване в лабораториите на БИМ; интегриране в международната инфраструктура по качеството, както и предоставяне на обучения за бизнеса в съвременен Учебен и информационен център.

Изпълнението на проекта приключи на 31.12.2015 г. Всички заложените дейности по договора са изпълнени. Предвидените резултати и цели са постигнати.

Сертифицираните средства по проекта до 30.11.2016 г. възлизат на 8 997 364.30 лева (4 600 349.88 евро) безвъзмездна финансова помощ.

- Проект **„Подобряване на достъпа до услугите, предоставяни в областта на акредитацията” с бенефициент ИА БСА** на стойност 2 170 190 лв. (1 109 617,55 евро). Целта на проекта е да допринесе за създаването на благоприятна бизнес среда посредством предоставянето на качествени услуги за бизнеса. За постигането ѝ се изпълняват дейности, насочени към улесняване на достъпа до информация, повишаване на информираността относно процеса по акредитация, както и дейности за развитие на капацитета на ИА БСА във връзка с процеса по акредитация.

Изпълнението на проекта приключи на 31.12.2015 г. Заложените дейности по договора са изпълнени,

с изключение на дейност 13 „Проучване на качеството на предоставяните от акредитираните от ИА БСА органи за оценка на съответствието услуги, чрез междулабораторни сравнения“. Въпреки, че част от дейностите са изпълнени частично и една от дейностите не е изпълнена, предвидените резултати и цели по проекта са постигнати.

Сертифицираните средства по проекта до 30.11.2016 г. възлизат на 1 066 596.34 лева (545 350.41 евро) безвъзмездна финансова помощ.

- **Проект „Усъвършенстване на системата за стандартизация в България” с бенефициент БИС**, на стойност 4 244 441,88 лв. (2 170 181,96 евро). Дейностите по проекта са насочени към повишаване на информираността на бизнеса в България за ролята на стандартите и дейността на БИС чрез провеждането на серия семинари и обучения, информационна (медийна) кампания, участие на експерти и представители на бизнеса в международни срещи на органи по стандартизация, провеждане на анализи и проучвания с цел предоставяне на подобрени услуги на бизнеса в България и с цел разработване на стратегия за развитието на БИС.

Изпълнението на проекта приключи на 28.02.2014 г. Всички заложи дейности по договора са изпълнени. Предвидените резултати и цели са постигнати.

Сертифицираните средства по проекта до 30.11.2016 г. възлизат на 3 224 922.66 лева (1 648 902.07 евро) безвъзмездна финансова помощ.

- **Проект „Укрепване на надзорните и контролни органи в Държавната агенция за метрологичен и технически надзор като елемент от националната инфраструктура по качеството” с бенефициент ДАМТН**, на стойност 5 865 541,38 лв. (2 999 049,69 евро). Проектът има за цел да осигури съответствие на българските продукти с международните стандарти за качество и да се подобри международната конкурентоспособност на целевите сектори на индустрията чрез укрепване на административния капацитет на надзорните органи в ДАМТН. Дейностите по проекта са насочени и към повишаване на професионалната квалификация и техническия капацитет на надзорните и контролни органи в ДАМТН, с цел подобряване на организацията и ефективността на извършваните надзорни дейности и предоставяните услуги за бизнеса.

Изпълнението на проекта приключи на 18.12.2015 г. Заложените дейности по договора са изпълнени, с изключение на поддейност 4.4 „Разработване, внедряване, поддръжка и развитие на информационна база данни за надзор на пазара“. Въпреки, че тази поддейност не е изпълнена, предвидените резултати и цели по проекта са постигнати.

Сертифицираните средства по проекта до 30.11.2016 г. възлизат на 4 397 765.40 лева (2 248 576.23 евро) безвъзмездна финансова помощ.

- **Проект „Повишаване на институционалния капацитет на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР)“ с бенефициент АУЕР** на стойност 5 375 992,40 лв. (2 748 743,43 евро). С изпълнението на проекта се цели да се осигурят необходимите институционални предпоставки за прилагането на интегриран подход в областта на енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници чрез подкрепа за повишаване на капацитета на АУЕР за подобряване на качеството и количеството на енергийните услуги, предоставяни на българските предприятия. Подкрепата включва инвестиционни дейности, разходи за услуги и оперативни разходи.

Изпълнението на проекта приключи на 30.09.2015 г. Всички заложи дейности по договора са изпълнени. Предвидените резултати и цели са постигнати.

Сертифицираните средства по проекта до 30.11.2016 г. възлизат на 4 232 829.74 лева (2 164 244.68 евро) безвъзмездна финансова помощ.

3.4.2 Анализ на качеството

Анализът на постигнатия материален напредък през отчетния период се основава на посочените по-горе (в т. 3.4.1) данни относно степента на изпълнение на индикаторите по Приоритетна ос 4. Постигнатите резултати показват, че към 31.12.2015 г. **изцяло са постигнати и надхвърлени заложените целеви стойности на 5 от отчитаните 7 показатели**: Показател 1 „Брой изпълнени инвестиционни проекти в целеви сектори“, Показател 3 „Брой запитвания от потенциални инвеститори в целеви сектори“, Показател 4 „Увеличение на броя на хората, които използват интернет страницата на ИАНМСП“, Показател 7 „Брой предприятия, участващи в промоционални проекти“ и Показател 10 „Брой подкрепени лаборатории“.

Показател 9 „Брой промоционални събития за насърчаване оценка на съответствието, сертифицирането и качеството на продуктите“ регистрира степен на постигане на заложената цел

52%. При промяната на оперативната програма през 2012 г. е променена целевата стойност на този показател от 40 на 71 на база подписани договори с институционални бенефициенти. Впоследствие, поради трудности в изпълнението, свързани основно с обществените поръчки, този индикатор не е могъл да бъде постигнат.

Показател 11 „Брой нови или подобрени услуги за бизнеса, предоставени от организациите по националната инфраструктура по качество“ регистрира сетпен на постигане на заложената цел 71,4%. Същият е заложен в проект „Усъвършенстване на системата за стандартизация в България“ с бенефициент БИС, проект „Подобряване на инфраструктурата по качеството и на предлаганите от Българския институт по метрология услуги - фактор за повишаване на конкурентоспособността на българските предприятия“ с бенефициент БИМ, проект „Подобряване на достъпа до услугите, предоставяни в областта на акредитацията“ с бенефициент ИА БСА, проект „Укрепване на надзорните и контролни органи в Държавната агенция за метрологичен и технически надзор като елемент от националната инфраструктура по качеството“ с бенефициент ДАМТН и проект „Повишаване на институционалния капацитет на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР)“ с бенефициент АУЕР. Целевата стойност по тези проекти е 21 бр., като след приключване на дейностите са отчетени по-високи резултати.

Като цяло, в резултат от извършения анализ и оценка на изпълнението на приоритетната ос, може да се направи извода за ефикасно и в значителна степен икономично изпълнение от гледна точка на разходвани европейски средства от ЕФРР.

През програмен период 2007-2013 във връзка с изпълнението на операциите по Приоритетна ос 4 са проведени общо 278 посещения на място по всички договори в етап на изпълнение. При посещенията на място е извършена проверка на техническата и финансовата документация на проектите във връзка с изпълнението и отчитането на дейностите, проверка на състоянието на помещенията, за които е предвидено извършване на строително-ремонтни работи, проверки за спазването на правилата за визуализация и хоризонталните политики на ЕС, подлежащите на отчитане индикатори и мерки, както и проверки по подозрения за нередности. Отговорните за извършване на проверката експерти от ДО/УО са изготвили Формуляри за посещение на място и верификация, които са подписани от съответните бенефициенти и са прикачени в ИСУН.

Генерираните лихви от авансово финансиране по приоритетна ос 4 са в размер на 1 456,06 лв.

3.4.3 Доказване на последиците от насърчаването на равните възможности на мъжете и жените когато е приложимо

Принципът за насърчаване на равните възможности и недопускане на дискриминация е спазван и отчитан при изпълнението на всички операции по Приоритетна ос 4 на ОПК. Спазването на принципа се изразява в недопускането на дискриминация, основаваща се на пол, раса, религия, вяра, индивидуалност, възраст или сексуална ориентация, прилагани както по отношение на настоящите и бъдещи служители на бенефициентите, така и при избора на изпълнители на дейностите по проекта. С оглед спазване на принципа за равнопоставеност, в хода на изпълнение на проектите е задължително съблюдаването и отчитането от страна на бенефициентите на индикатори, отразяващи степента на изпълнение на принципа за равнопоставеност между мъжете и жените, като Управляващия орган следи за недопускане на бариери за равен достъп до работа, както и дискриминация, основана на полов, етнически, възрастов или друг признак.

3.4.4 Анализ на усвояването на фондовете в съответствие с член 34, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1083/2006. За програми по линия на ЕСФ, информацията, изисквана в член 10 от Регламент (ЕО) № 1081/2006

Неприложимо.

3.4.5 Списък на незавършените операции и график за приключването им (само в окончателния доклад)

Неприложимо.

3.4.6 Срещнати значителни проблеми и предприети мерки за разрешаването им

Информация относно значителни проблеми, срещнати при изпълнението на приоритета, включително когато е целесъобразно, обобщаване на сериозни проблеми, установени по реда на член 62, параграф 1, буква (з) (i) от Регламент (ЕО) № 1083/2006, както и всички предприети от управляващия орган или мониторинговия комитет за тяхното разрешаване.

По отношение на договорите, изпълнявани от институционални бенефициенти по Приоритетна ос 4 на ОПРКБИ, основните проблеми се отнасят от една страна до липсата на достатъчно собствен

финансов ресурс за изпълнение на проектите, от друга страна големината на проектите и разнородните и обемни дейности доведе до забавяне в изпълнението им и необходимост от многократно удължаване на сроковете за изпълнение на договорите, както и затруднения на бенефициентите при прилагането на процедурите за избор на изпълнители съгласно Закона за обществените поръчки. Това е причина за забавяне в изпълнението на договорите (поради прекратяване и повторно обявяване на процедури и/или обжалване на решения) и за налагането на финансови корекции.

За преодоляването на тези проблеми е предоставена възможност от страна на ДО за удължаване на срока за изпълнение на проектите, осигурена е възможност за включване на извършените от бенефициентите авансови плащания към избраните изпълнители в междинните отчети за изпълнение на сключените договори, както и възможност за отпускане на авансови средства към бенефициентите в съответствие с Указания на Министерство на финансите, дирекция „Държавно съкровище“, ДДС 06/2011 г. В допълнение са провеждани регулярни срещи с институционалните бенефициенти за обсъждане и разрешаване на възникнали проблеми в хода на изпълнението и отчитането на договорите за предоставяне на БФП с цел ускоряване на процеса на верификация на извършените разходи. Чрез прилагането на горепосочените мерки беше компенсирано акумулираното забавяне в изпълнението на проектите и се осигури постигането на заложените цели, индикатори и резултати.

3.5 Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“

Проект „Осигуряване на публичност и прозрачност на дейностите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013”

Сертифицираните средства по процедурата до 30.11.2016 г. са на стойност 11 227 618.80 лева (5 740 678.39 евро) безвъзмездна финансова помощ.

Проект „Ефективно управление на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013”

Сертифицираните средства по проекта до 30.11.2016 г. са на стойност 10 643 880.34 лева (5 442 213.08 евро) безвъзмездна финансова помощ.

Договор BG 161PO003-5.0.01-0005-C0001 „Развитие на капацитета на Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия за ефективно управление и изпълнение на Приоритетни оси 1 и 2 на ОП „Конкурентоспособност” с бенефициент ИАНМСП:

Сертифицираните средства по проекта до 30.11.2016 г. са на стойност 758 036.84 лева (387 584.03 евро) безвъзмездна финансова помощ.

4. ПРОГРАМИ ПО ЛИНИЯ НА ЕСФ: СЪОТВЕТСТВИЕ И КОНЦЕНТРАЦИЯ

За програми по линия на ЕСФ:

- *описание на начина, по който подпомаганите от ЕСФ действия са съгласувани и допринасят за действията, предприети в изпълнение на европейската стратегия по заетост в рамките на националните програми за реформа и националните планове за действие на социалното приобщаване.*
- *описание на начина, по който действията по линия на ЕСФ допринасят за прилагане на препоръките и на свързаните със заетостта цели на Общността в областта на социалното приобщаване, образование и обучение (член 4 параграф 1 от Регламент (ЕО) No 1081/2006).*

Неприложимо.

5. ПРОГРАМИ ПО ЛИНИЯ НА ЕФРР/КФ ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО)

За текущи големи проекти:

- *Напредък в изпълнението на различните етапи на големи проекти, което е определено в графика, изложен в точка D 1 от приложения XXI и XXII.*
- *Напредък във финансирането на големи проекти въз основа на информацията, предоставена в т. Н 2.2. от приложения XXI и XXII (информацията трябва да се представи кумулативно).*

За приключили големи проекти:

- *Списък на приключените големи проекти, който включва датата на приключване, общите*

окончателни инвестиционни разходи, като се използва образецът в точка Н.2.2 от приложения XXI и XXII и ключовите показатели за реализацията и резултатите, включително, когато е приложимо, основни показатели, посочени в решението на Комисията относно големите проекти.

- Срецнати значителни проблеми при изпълнението на големи проекти и предприети мерки за разрешаването им.

- Всяко изменение в примерния списък на големи проекти по оперативната програма.

Неприложимо.

5а. ПРОГРАМИ ПО ЛИНИЯ НА ЕФРР/ КФ: ЕКОЛОГИЧНИ ПРОЕКТИ С ОБЩ РАЗМЕР НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ РАЗХОДИ, РАВЕН ИЛИ ПО-ВИСОК ОТ 25 МИЛИОНА ЕВРО И РАВЕН ИЛИ ПО-НИСЪК ОТ 50 МИЛИОНА ЕВРО (АКО Е ПРИЛОЖИМО)

За текущи проекти:

- Напредък по изпълнението на различните етапи от проектите.
- Напредък във финансирането на проектите.

За приключени проекти:

- Списък на приключилите проекти, включващ дата на приключването, общ краен размер на инвестиционните разходи, включително източниците на финансирането, и ключовите показатели за реализацията и резултатите, както и, при целесъобразност, основните показатели.”

Неприложимо.

6. ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

Приоритетна ос 5 „Техническа помощ” цели подпомагане на управлението, изпълнението, мониторинга и контрола на дейностите по ОПК, работата на Комитета за наблюдение, извършването на проучвания и изследвания, пряко свързани с изпълнението и оценката на оперативната програма, както и изпълнението на дейностите за информирание и публичност.

Приоритетна ос 5 на ОПК включва следните области на въздействие:

- Област на въздействие 5.1. Подкрепа за управлението, изпълнението, мониторинга и контрола на оценката на оперативната програма;
- Област на въздействие 5.2. Други дейности по изпълнението на оперативната програма.

На 08.09.2008 г. по Приоритетна ос 5 на ОПК е сключен договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с бенефициент Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) в качеството ѝ на Междинно звено по ОПК към дата на сключване на договора. На 08.05.2009 г. са издадени и две заповеди за директно предоставяне на БФП на Дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност” – УО на ОПК, които влизат в сила от датата на издаването им. Общата стойност на договорените средства по Приоритетна ос 5 „Техническа помощ” възлиза на 68 091 488,19 лв. (34 815 159,11 евро).

Индикаторите на програмата във връзка с изпълнението на Приоритетна ос 5 са свързани с подкрепа за успешното и добро управление на интервенциите по оперативната програма, изграждане на капацитет в УО и МЗ. По оста са финансирани дейности за повишаване на административния капацитет на служителите на Управляващия орган, осигуряване на идентифицираната консултантска подкрепа и експертиза, материално и техническо обезпечаване, което подпомага ефективното управление и изпълнението на приоритетните оси по ОПРКБИ с цел постигане на оптимално изпълнение при спазване на европейското и национално законодателство, както и вътрешните правила на Управляващия орган.

Индикатор	Целеви резултат	Резултат 2015	Преизпълнение	Неизпълнение
	Направени оценки на ОП <i>Определение: брой направени външни и вътрешни оценки</i>	4 външни 1 вътрешна	6 външни	2 външни
Брой изнесени информационни кампании	45	14 национални кампании 137	106 кампании	

		информационни дни;		
--	--	--------------------	--	--

По отношение на неизпълнението на индикатора за направени оценки на оперативната програма, може да се каже, че въпреки, че не е правена цялостна вътрешна оценка на програмата, през целия период на изпълнение на програмата са извършвани частични вътрешни анализи и оценки. Като резултат за изнесените информационни кампании се отчитат проведените национални кампании и информационни дни.

6.1 Изпълнение на договори/ заповеди за безвъзмездна финансова помощ и осъществяване на мониторинг

Заповед № РД-16-457/08.05.2009 г. на Ръководителя на Управляващия орган за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на проект „Ефективно управление на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013” с обща стойност на безвъзмездната помощ 19 559 659 лв. (10 000 848,25 евро). **Основните дейности** по проекта включват:

1. Общи дейности по управлението на оперативната програма, в т.ч:
 - 1.1. Повишаване на административния капацитет на служителите на Управляващия орган;
 - 1.2. Техническо и ресурсно обезпечаване на УО.
2. Специфични дейности по управление и изпълнение на оперативната програма, в т.ч:
 - 2.1. Администриране на процеса на управление и изпълнение на оперативната програма – подготовка и провеждане на оценка по конкретните операции по оперативната програма.
 - 2.2. Наблюдение и контрол на изпълнението на сключените договори, операции, приоритетни оси и оперативната програма като цяло.
 - 2.3. Провеждане на оценка (предварителна, текуща и последваща) на изпълнението на сключените договори, операциите, приоритетните оси и оперативната програма като цяло.
3. Дейности, свързани с функционирането на Комитета за наблюдение на оперативната програма.

Проект BG161PO003-5.0.01-0003 „Ефективно управление на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013” осигури подкрепа за ефективното и ефикасно управление и изпълнение на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 (ОП „Конкурентоспособност“) чрез създаване на адекватни системи и работна среда в Управляващия орган за управление на средствата от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), както и за укрепване на административния капацитет за изпълнение на процесите по подготовка, управление, наблюдение, оценка, публичност и контрол на оперативната програма.

Постигнати са основната и специфичните цели на проекта. Чрез изпълнението на проекта се допринесе и за максимално постигане на стратегическата и специфичните цели на оперативната програма, както и по-контретно на целите на Приоритетна ос 5 „Техническа помощ”, тъй като всички заложи дейности подкрепиха изпълнението на конкретни задължения на Управляващия орган съгласно Регламент (ЕО) № 1083/2006 и Регламент (ЕО) № 1828/2006, като бяха обхванати всички основни дейности на Управляващия орган, структурирани по следните компоненти от проекта:

Компонент 1: „Общи дейности по управлението на оперативната програма”:

- Подкомпонент „Повишаване на административния капацитет на служителите на Управляващия орган”;
- Подкомпонент „Техническо и ресурсно обезпечаване на Управляващия орган”.

Компонент 2: „Специфични дейности по управление и изпълнение на Оперативната програма”:

- Подкомпонент „Администриране на процеса на управление и изпълнение на оперативната програма – подготовка и провеждане на оценка по конкретните операции по Оперативната програма”;
- Подкомпонент „Наблюдение и контрол на изпълнението на сключените договори, операциите, приоритетните оси и Оперативната програма като цяло”;
- Подкомпонент „Провеждане на оценка (предварителна, текуща и последваща) на изпълнението на сключените договори, операциите, приоритетните оси и Оперативната програма като цяло”.

Компонент 3: „Дейности, свързани с функционирането на Комитета за наблюдение на Оперативната програма”.

Изпълнени са планираните дейности по отделните компоненти от проекта, постигнати са заложените прогнозни резултати и индикатори за оценка на изпълнението, което допринесе за ефективното управление и изпълнение на ОП „Конкурентоспособност” в съответствие с изискванията на ЕС и националното законодателство.

6.2 Постигнати резултати

Постигнати резултати по проект BG161PO003-5.0.01-0003 „Ефективно управление на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013”.

Изпълнението на проект BG161PO003-5.0.01-0003 „Ефективно управление на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013” допринесе за повишаване на административния капацитет на служителите на Управляващия орган, осигуряване на идентифицираната консултантска подкрепа и експертиза, материално и техническо обезпечаване, което подпомогна ефективното управление и изпълнение на приоритетните оси по Оперативната програма с цел постигане на оптимална усвояемост на средствата по Оперативна програма „Конкурентоспособност” при спазване на европейското и национално законодателство, както и вътрешните правила на Управляващия орган.

С изпълнение на дейностите по **Компонент 1: „Повишаване на административния капацитет на служителите на Управляващия орган”** се повиши административния капацитет на служителите на Управляващия орган като цяло и се създадоха условия за устойчивост на изградения административен капацитет.,

Изпълнението на дейностите по **Компонент 2: „Специфични дейности по управление и изпълнение на Оперативната програма”** осигури необходимата консултантска и експертна подкрепа на Управляващия орган на Оперативна програма “Конкурентоспособност” и го подпомогна да планира и програмира интервенциите по оперативната програма навременно и в съответствие с нуждите на българската икономика и потенциалните бенефициенти, като по този начин се гарантира повишаване на ефективността и оптимизиране на дейностите по изпълнение на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 и постигането на конкретните цели, заложен в програмата, и в крайна сметка – повишаване конкурентоспособността на икономиката като цяло.

Чрез изпълнението на дейности по **Компонент 3: „Дейности, свързани с функционирането на Комитета за наблюдение на Оперативната програма”** от проекта се осигури ефективно функциониране на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”.

Реализацията на оценките на Оперативната програма / предварителна, екологична за оценка на въздействието и междинна/ допринася до подобряване на качеството, ефективността от публичните интервенции, въздействието, устойчивостта и съответствието на финансовата помощ, предоставяна чрез изпълнението на Оперативната програма, повишаване прозрачността и отвореността на ангажираните обществени институции, социалното и икономическо въздействие, директно свързано с изпълнение на целите на програмата.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

в изпълнение на проект BG161PO003-5.0.01-0003 „Ефективно управление на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013”

Дейност	Резултат
1.1.1 Обучения, свързани с управление на средствата от структурните фондове на служителите на Управляващия орган	Повишен административен капацитет на Управляващия орган за ефективно управление на ОПРКБИ, чрез участие на 516 служители на Управляващия орган в обучения в страната и на 219 служители – в 50 обучения и семинари в чужбина, свързани с управление на средствата

	от Структурните фондове на ЕС, организирани от страни-членки на ЕС, ЕК, европейски институти в областта на управление на средствата от структурните фондове на ЕС.
1.1.2 Посещения за обмяна на опит и усвояване на добри практики, свързани с управление на средствата от структурните фондове на служителите на Управляващия орган	Повишен административен капацитет на Управляващия орган за ефективно управление на ОПРКБИ чрез участие на 108 служители на Управляващия орган в организирани и проведени 8 посещения за обмяна на опит и усвояване на добри практики, свързани с управление на средствата от структурните фондове.
1.1.3 Други дейности, свързани с повишаване на административния капацитет на служителите на Управляващия орган	Изпълнен договор № 434/23.07.2014г. с ДЗЗД „КПМ-БЕНЕВЕНТ-ДОМИНУС” по проекта, по който са извършени: Оценка и анализ на административния капацитет, функционалното разпределение на отговорностите и задачите и оценка на вътрешните нормативни документи на ГД ЕФК; Анализ на потребностите от обучение на служителите в ГДЕФК, идентифицирани са ключови компетенции на УО за ефективно и ефикасно управление и контрол на ОПК и ОПИК, на база на който е разработена и проведена програма за обучения в страната – проведени 16 обучения с обучени 502 служители на ГДЕФК; разработена е „Организационна стратегия за развитие на ГД ЕФК като УО на ОПИК 2014-2020“.
1.2. Техническо и ресурсно обезпечаване на Управляващия орган	Подобрена работна среда за ефективното управление и изпълнение на Оперативна програма „Конкурентоспособност” чрез осигурено материално и техническо обезпечаване на Управляващия орган за целите на подготовка, управление, наблюдение, оценка и контрол на Оперативната програма, както и чрез наемането на допълнителен персонал.
2.1.1 Изготвяне на доклади, бази данни, социално-икономически проучвания, анализи, изследвания, експертизи, оценки, методологии, форсайт и др.	Осигурена консултантска подкрепа чрез проведени и изпълнени 35 договори и изготвени доклади, бази данни, социално-икономически проучвания, анализи, изследвания, експертизи, оценки, методологии и др., вкл. за разработване на стратегически програмни документи за периода 2014-2020.
2.1.2 Организиране на работни групи по компетентност по Приоритетни оси на Оперативна програма „Конкурентоспособност”	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Изработени общи критерии за избор на операции, одобрени от Комитет за наблюдение на Оперативна програма „Конкурентоспособност” ▪ Разработени специфични критерии за избор на операции ▪ Разработена друга документация, свързана с предоставяне на безвъзмездна помощ по Приоритетни оси на Оперативна програма „Конкурентоспособност”

<p>2.1.3 Изработване и актуализиране на документация, свързана с операции по Оперативна програма „Конкурентоспособност”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Изработена или актуализирана документация, свързана с операции по Оперативна програма „Конкурентоспособност”
<p>2.1.4. Наемане на външни оценители за извършване на оценка на проектни предложения по конкретните операции по Оперативна програма „Конкурентоспособност” - провеждане на процедура за избор на външни оценители.</p>	<p>Повишаване на броя на оценените проектни предложения и на ефективността и бързината на оценителния процес чрез осигуряване на 129 външни оценители по процедури за предоставяне на БФП по Оперативна програма „Конкурентоспособност”</p>
<p>2.1.5. Провеждане на тръжни процедури, оценка на проектни предложения и сключване на договори в рамките на Оперативна програма „Конкурентоспособност” - провеждане на тръжни процедури; оценка на проектни предложения; сключване на договори.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 35 сключени договори с цел осигуряване на идентифицираната консултантска и експертна помощ за всички нива на изпълнение на Оперативна програма „Конкурентоспособност” ▪ 9445 оценени проектни предложения ▪ 3154 сключени договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и усвояване на средствата от ЕС по ОПРКБИ
<p>2.2 Наблюдение и контрол на изпълнението на сключените договори, операциите, приоритетните оси и Оперативната програма като цяло</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Извършен мониторинг (оперативен и финансов) на изпълнението на отделните договори, операциите и оперативната програма, включително проведени 7 643 проверки на място от страна на Управляващия орган; ▪ Извършен мониторинг (оперативен и финансов) на изпълнението на оперативната програма, операциите и отделните договори, включително и 402 проверки на място от наетите от Управляващия орган външни експерти
<p>2.2.1. Наемане на външни експерти за извършване на мониторинг (оперативен и финансов) на изпълнението на оперативната програма, операциите и отделните договори, включително и проверки на място.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ускоряване на процеса по получаване на независима и достоверна оценка от външен експерт/и при разкриването на подозрения за нередност, намаляване на риска от извършване на нарушения от страна на бенефициентите
<p>2.2.2. Провеждане на одити/проверки на Междинното звено и бенефициентите по Приоритет 3 и Приоритет 4 на Оперативната програма</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проведени са проверки на МЗ и бенефициентите, създадена и се поддържа адекватна система за превенция, идентифициране и докладване на нередности
<p>2.2.3 Осъществяване на външен одит (организационен и/или финансов) и/или проверки от независими организации.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Осъществени 55 одита на Управляващия орган от външни одитиращи организации, допринасящи за подобряване управлението и изпълнението на приоритетните оси с цел постигане на максимално и целесъобразно усвояване на средствата по Оперативна програма „Конкурентоспособност”
<p>2.3 Провеждане на оценка (предварителна, текуща и последваща) на изпълнението на сключените договори, операциите, приоритетните оси и Оперативната програма като цяло</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Извършени предварителна оценка, обща екологична оценка на въздействието на ОП "Конкурентоспособност" и текуща междинна оценка на ОПРКБИ; ▪ Извършени предварителна и екологична

	<p>оценка на ОПИК;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Извършени анализи, оценки, изследвания и проучвания на изпълнението на сключените договори, операциите, приоритетните оси и Оперативната програма като цяло.
<p>3. Дейности, свързани с функционирането на Комитета за наблюдение на Оперативната програма</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Осигурена необходимата логистична подкрепа за ефективното провеждане на 16 броя заседания на Комитета за наблюдение на ОПРКБИ; ▪ Проведени необходимите писмени процедури за неприсъствено вземане на решения от Комитета за наблюдение на ОПРКБИ; ▪ Организирано участието на външни експерти в заседанията на Комитета за наблюдение на ОПРКБИ чрез регламентирани във Вътрешните Правила процедури за избор на представители на неправителствени организации за участие в заседанията на КН; ▪ Изготвени анализи, доклади за напредъка в изпълнението на ОПРКБИ; презентации; експертни становища по специфични въпроси от дневния ред на 16 бр. заседания на Комитета за наблюдение; ▪ Осигурена необходимата информация и логистика за работата на извънредни заседания на Комитет за наблюдение ▪ Осигурена необходимата прозрачност, информираност и публичност относно работата на Комитета за наблюдение на ОПРКБИ, чрез публикуване на информация от заседанията и взетите решения на интернет страницата на ОПРКБИ- www.opcompetitiveness.bg

Изпълнението на *Дейност 3 „Дейности, свързани с функционирането на Комитета за наблюдение на оперативната програма“* по Проект BG161PO003-5.0.01 „Ефективно управление на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013“ е описано в т. 2.7.2 от настоящия доклад.

7 ИНФОРМИРАНЕ И ПУБЛИЧНОСТ

В изпълнение на задачите по осигуряване на публичност и прозрачност на дейностите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013, заложи в Комуникационния план (КП) на Програмата, със Заповед № РД-16-456/08.05.2009 г. на Министъра на икономиката и енергетиката и Ръководител на Договарящия орган е предоставена БФП за изпълнението на проект „Осигуряване на публичност и прозрачност на дейностите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013” (ОПК) с обща стойност на безвъзмездната помощ в размер на 11 367 600,00 лв. (5 812 161,59 евро).

В изпълнение на основната цел: Подпомагане на Управляващия орган на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 за изпълнението на Комуникационния план на оперативната програма и мерки за информиране и публичност на „Европейски фонд за регионално развитие“ (ЕФРР) и Оперативна програма „Развитие на

конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 и конкретните цели на проекта, през периода е извършено следното:

КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ	Постижения
<p>Информирание на потенциалните бенефициенти за целите, обхвата и финансовите възможности, критериите за допустимост на ОП „Конкурентоспособност”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • проведени са 14 национални информационни кампании, включващи общо 137 информационни дни; • екипите на УО и МЗ са участвали в 137 събития за представяне на ОПК; • проведени са 3371 работни срещи и 17 обществени обсъждания; • осъществени са 4 големи публични събития; • проведени са 5 семинара за журналисти с над 80 участници; • организиран и проведен е Ден на отворените врати по програмата; • над 19 500 души са участвали в събитията по ОПК, от които 115 представители на медии; • в резултат от анализ на анкети за обратна връзка става ясно, че удовлетвореността на бенефициентите от организираните УО събития е висока, високо се оценява наличността на достатъчно информационни материали, полезността на информацията и адекватността и коректността на отговорите по време на дискуссионните сесии, в допълнение за около 90% от тях е напълно видно, че събитието е организирано с подкрепата на ЕС; • организирана е приемна по ОПК, функционираща първоначално два пъти седмично, а по-късно и всекидневно от 9:00 до 17:30; • в приемната е предоставена информация на повече от 3500 бенефициенти и потенциални бенефициенти по програмата; • изработена е интернет страница на ОПК, като информацията в нея се актуализира ежедневно; • за отчетния период за електронен RSS бюлетин, изпращан от www.opcompetitiveness.bg, са се абонали 887 потребители; • ОПК е представена с щанд в Изложения "Европа за нас" - през 2011 г. и 2012 г.; • организирани и проведени са 5 официални връчвания на договори за предоставяне на БФП; • изработени и разпространени са рекламни и информационни материали, представящи напредъка по ОПК, процедури, отворени за кандидатстване и „добри практики“ в тираж от над 30 000 бр.; • по данни от социологическо проучване, информационно-рекламните материали, изработени и разпространени по ОПК, са достигнали до 14% от всички фирми или до приблизително 51 000 компании; • осъществени са 4729 публикации за ОПК; • излъчени са 554 телевизионни и радио рубрики и 21 538 рекламни 30 секундни спота за ОПК; • ОПК е включена в един клип по ОПТП; • ОПК е включена в един 7 мин. филм по ОПТП; • ОПК е включена във вложка във в.Монитор, в тираж от 15 000 бр. по ОПТП.
<p>Привличане и задържане на вниманието на потенциалните</p>	<ul style="list-style-type: none"> • изработена е интернет страница на ОПК, като информацията в нея се актуализира ежедневно;

КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ	Постижения
<p>бенефициенти и повишаване на нагласата им за кандидатстване с проекти по програмата</p>	<ul style="list-style-type: none"> • интернет страниците на УО и МЗ за отчетния период са визуализирани от потребители 2 437 680 пъти; • в резултат от анализ на анкети за обратна връзка става ясно, че около 30% от анкетираните влизат в интернет страницата на УО на ОПК поне по два пъти седмично; • според данни от проведено социологическо проучване, делът на фирмите, декларирали намерения за кандидатстване през 2014-2020 г. е 52%, а на ИКТ и други организации – 80%. Това показва растяща увереност на компаниите във възможностите на еврофинансирането и преодоляване на първоначалните страхове.
<p>Стимулиране на активността и инициативата от страна на потенциалните бенефициенти за участие с проектни предложения в ОП</p>	<ul style="list-style-type: none"> • целта на проведените информационни събития (информационни кампании, участия в събития, работни срещи, обществени обсъждания, изложения, дни на отворени врати и пр. описани по-горе), е и да стимулира потенциалните бенефициенти да кандидатстват по ОПК и да улесни работата им в процеса на подготовка на проектни предложения, предоставяйки им важни методически насоки и добри практики; • излъчени са репортажи, тематични рубрики, анализи, интервюта и са публикувани материали в пресата, включително примери за успешно изпълнени проекти по програмата, които да насърчат потенциалните бенефициенти за участие с проектни предложения, както следва: <ul style="list-style-type: none"> - брой излъчени ТВ и радио репортажи (по данни на УО и според медия мониторинга) – 651 - брой публикации в пресата и интернет (по данни на УО и според медия мониторинга) – 10 857
<p>Запознаване на бенефициентите с техните отговорности при изпълнението на дейностите по ОП, както и задълженията им за предоставяне на информация и публичност, които трябва да съпътстват изпълнението на техните проекти</p>	<ul style="list-style-type: none"> • проведени са 33 обучения за бенефициенти по процедури за БФП; • обучени са 1959 лица; • обхванати над 900 фирми-бенефициенти; • организирна е приемна по ОПК, функционираща първоначално два пъти седмично, а по-късно и всекидневно от 9:00 до 17:30; • в приемната е предоставена информация на повече от 3500 бенефициенти и потенциални бенефициенти по програмата.
<p>Гарантиране на прозрачност в процеса на усвояване на средствата от ОП</p>	<ul style="list-style-type: none"> • изработена е интернет страница на ОПК, като информацията в нея се актуализира ежедневно; • на интернет страница на ОПК и в единния информационен портал за обща информация за управлението на СКФ в България (eufunds.bg) са създадени и се поддържат бази от данни за одобрени по ОПК проекти, като списъците се публикуват периодично, след сключването на договори; • изработени са един транспарант и две информационни табели, визуализиращи приноса на ОПК за изпълнение на дейностите по ПО 5 „Техническа помощ“; • изработена и разпространена е брошура в тираж от 1 460 броя, съдържаща кратки презентации на 23 успешно изпълнени проекти по оперативната програма; • извършена е междинна оценка на изпълнението на КП за периода 2007-2010 г. , както и четири годишни оценки на изпълнението за 2011 г., 2012 г., 2013 г. и 2014 г. • след всяко събитие, организирано по ОПК, с помощта на

КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ	Постижения
	анкети за обратна връзка, е извършван анализ на удовлетвореността, оценяващ организацията и съдържанието им.
Запознаване на широката общественост с целите, обхвата и резултатите от ОП	<ul style="list-style-type: none"> • изработена е интернет страница на ОПК, като информацията в нея се актуализира ежедневно; • на интернет страница на ОПК и в единния информационен портал за обща информация за управлението на СКФ в България са създадени и се поддържат бази от данни за одобрени по ОПК проекти, като списъците се публикуват периодично, след сключването на договори; • изработена и разпространена е брошура в тираж от 1 460 броя, съдържаща 23 кратки презентации на успешно изпълнени проекти по оперативната програма; • подготвени и представени са добри практики от представители на УО на ОПК в инициативата на ЕК Open Days 2013 в Брюксел, Белгия; • излъчени са репортажи, тематични рубрики, анализи, интервюта и са публикувани материали в пресата, включително примери за успешно изпълнени проекти по програмата, които да насърчат потенциалните бенефициенти за участие с проектни предложения, както следва: <ul style="list-style-type: none"> - брой излъчени ТВ и радио репортажи (по данни на УО и според медия мониторинга) – 651 - брой публикации в пресата и интернет (по данни на УО и според медия мониторинга) – 10 857 • в края на програмния период, по данни от социологическо проучване, ОПК се изкачва до четвърто място в класацията по познаваемост в сравнение с останалите оперативни програми с дял на чувалите от 45.3% от населението или ~2 852 000 души; • по данни от социологическо проучване, чувалите за ОПК бенефициенти се информират предимно от телевизията и радиото (64.1%) и интернет (45.4%). На четвърто място по популярност се подрежда интернет страницата на ОПК, посещавана от 31.3% от бенефициентите, запознати с програмата; • ОПК е програмата осъществила най-висок ръст в познаваемостта (59.8%) за целия програмнен период.
Повишаване на познанието на широката общественост по отношение на положителната роля на европейското финансиране и развитието на българската икономика	По данни от социологическо проучване, тенденциите в отношението към ЕС на обществеността са положителни, като се наблюдава лек ръст в одобрението и доверието спрямо ЕС. Увеличава се и сегментът на лицата, които напълно се доверяват и одобряват общата политика на ЕС. Резултатите от проучването сред бизнеса са сходни – дялът на одобряващите (категорично или по-скоро) общата политика на ЕС е 49.5%, а на тези, които имат доверие в Общността – 50.2%.
Информиране, образование и повишаване на квалификацията на служителите от държавната администрация, свързани с реализирането на Програмата	Служителите в УО и МЗ непрекъснато повишават квалификацията си чрез участия в обучения и практически семинари в страната и чужбина.
Информиране на потенциалните бенефициенти за добри практики, технологии и иновации с голяма икономическа ефективност	<ul style="list-style-type: none"> • създадена е и се поддържа база от данни за успешно изпълнени проекти по ОПК на интернет страниците на УО и на eufunds.bg;

КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ	Постижения
	<ul style="list-style-type: none"> • изработена и разпространена е брошура в тираж от 1 460 броя, съдържаща 23 кратки презентации на успешно изпълнени проекти по оперативната програма; • подготвени и представени са добри практики от представители на УО на ОПК в инициативата на EK Open Days 2013 в Брюксел, Белгия; • излъчените репортажи, тематични рубрики, анализи, интервюта и материали в пресата съдържат и примери за успешно изпълнени проекти по програмата; • сред широката общественост на информация за успешно изпълнени проекти по ОПК са попадали 36.5% от чувалите за програмата. Изразено в абсолютни стойности това означава, че аудиторията до която са достигнали добрите практики по ОПК на национално ниво е малко над 1 млн. души; • 80.4% от всички, срещали примери за успешни проекти, отчитат, че предоставената информация е повлияла положително на цялостното им отношение към програмата.
<p>Информирание на потенциални бенефициенти за процедурата по кандидатстване и оценка на проектите – особености, срокове, критерии за оценка и др.</p>	<p>Целта на проведените информационни събития (информационни кампании, участия в събития, работни срещи, обществени обсъждания, изложения, дни на отворени врати и пр.), описани по-горе е най-вече да запознаят потенциалните бенефициенти относно процедурата по кандидатстване и оценка на проектите – особености, срокове, критерии за оценка и др.</p>
ДЪЛГОСРОЧНИ ЦЕЛИ	
<p>Принос за утвърждаване на положителния имидж на Министерството на икономиката като европейска администрация, провеждаща целенасочена и качествена политика за развитие на българската икономика, в интерес на българския бизнес и на цялото общество</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Според данни от социологическо проучване, 2014 г. като година на равносметка за постигнатото през приключилия програмен период отбелязва малка крачка назад в оценките на бизнеса спрямо институциите. За МИЕ оценката на бизнеса пада до среден (3.46), а за УО се фиксират на добър (3.52). Повишаване обаче се отчита в оценките на другите организации в групата на потенциалните бенефициенти – оценката за УО достига много добър (5). Оценките са значително по-високи сред бенефициентите по програмата – 4.25 за МИ и 4.38 за УО, което е индикация, че голяма част от негативното отношение е по-скоро отражение на недоверието към институциите като цяло, а не е форма на критика конкретно към МИЕ и Дирекция „ЕФК“; • на фона на останалите оперативни програми широката общественост възприема ОПК изключително положително. 45.9% от гражданите, запознати с поне три от оперативните програми, определят ОПК като програмата, която е най-ориентирана към бизнеса. За 35.7% тя е най-полезната програма за икономиката, а според 21.5% от населението тя има най-значим принос за подобряването на живота на гражданите и състоянието на бизнеса. Този имиджов образ се повтаря и сред потенциалните бенефициенти, но при по-голяма умереност в позициите на компаниите. 33.1% от потенциалните бенефициенти извеждат на преден план ОПК като програмата, която е най-ориентирана към бизнеса, а 24.5% като най-полезната за българската икономика.
<p>Принос за затвърждаване на</p>	<ul style="list-style-type: none"> • По данни от социологическо проучване, тенденциите в

КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ	Постижения
<p>позитивните нагласи сред българското общество към ЕС и за преодоляване на евроскептицизма, свързан с трудностите в първите години от членството</p>	<p>отношението към ЕС на обществеността са положителни, като се наблюдава лек ръст в одобрението и доверието спрямо ЕС. Увеличава се и сегментът на лицата, които напълно се доверяват и одобряват общата политика на ЕС. Резултатите от проучването сред бизнеса са сходни – делът на одобряващите (категорично или по-скоро) общата политика на ЕС е 49.5%, а на тези, които имат доверие в Общността – 50.2%;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 80.4% от всички, срещали примери за успешни проекти, отчитат, че предоставената информация е повлияла положително на цялостното им отношение към програмата; • 77.4% от всички, попадали на примери за успешни проекти, изтъкват че те са повлияли положително на отношението им към програмата, или материалите за успешно изпълнени проекти са повлияли на около 68 000 фирми.

8 ПРИЛОЖЕНИЯ:

Приложение 1: Операции на инструментите на финансовия инженеринг, изпълнени с фондове с участие

Приложение 2: Обобщена таблица на разделените на етапи проекти (неголеми проекти)

Приложение 3: Решения на Комитета за наблюдение на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013

Приложение I Обобщена таблица на приключените големи проекти в съответствие с изискванията на приложение XVIII към Регламент № 1828/2006 на Комисията, Приложение III Обобщена таблица на разделените на етапи големи проекти, Приложение V Обобщена таблица на нефункциониращите проекти, Приложение VII Обобщена таблица на прекратените проекти към Насоките относно приключване на оперативните програми са неприложими за ОПРКБИ.